

Revize záznamů vzácných druhů ptáků v České republice

Revision of records of rare bird species in the Czech Republic

Martin Vavřík¹, Jiří Šírek¹, Michal Šindel¹, Jiří Mlíkovský², Jiří Horáček¹, David Heyrovský¹ & Jaroslav Šimek¹

¹ Faunistická komise České společnosti ornitologické; e-mail: jirka.sirek@seznam.cz

² Národní muzeum, Václavské náměstí 68, CZ-115 79 Praha 1; Současná adresa: Katedra ekologie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Viničná 7, CZ-128 44 Praha 2; e-mail: jmlikovsky@gmail.com

Vavřík M., Šírek J., Šindel M., Mlíkovský J., Horáček J., Heyrovský D. & Šimek J. 2019: Revize záznamů vzácných druhů ptáků v České republice. *Sylvia* 55: 2–74.

Práce shrnuje výsledky systematické revize výskytu vzácných druhů ptáků na území České republiky, a to recentních i historických údajů (včetně dokladových materiálů) po roce 1800. Revize probíhaly v letech 2002–2019 a podíleli se na nich autoři tohoto článku. Jako vzácné byly pro účely této práce definovány druhy, u nichž počet záznamů o výskytu nepřesáhl 10. Celkem bylo revidováno 274 záznamů, řada z nich v historii výzkumu avifauny České republiky vůbec poprvé. Posuzována byla správnost určení druhu i věrohodnost údajů o okolnostech výskytu. V systematickém přehledu je u každého revidovaného taxonu chronologicky uveden přehled akceptovaných i zamítnutých pozorování (včetně zdůvodnění) a zařazení do mezinárodně standardní kategorie výskytu. U každého revidovaného druhu je také okomentován charakter jeho výskytu na území České republiky po roce 1800 s eventuálním přihlédnutím k výskytu v okolních zemích. Na základě této revize byl aktualizován Seznam ptáků České republiky čítající k 31. 12. 2018 celkem 397 druhů v kategoriích výskytu A, B a C.

Results of a systematic revision of occurrence of rare bird species in the Czech Republic, both recent and historical data (including voucher material) since the year 1800, are summarised. The revision was carried out by the authors of the paper in the years 2002–2019. For the purpose of this work, rare species were defined as those in which the number of occurrence records did not exceed 10. Altogether 274 records were revised, many of them for the first time in the history of research of bird fauna of the Czech Republic. Correctness of species identification as well as plausibility of the data on occurrence circumstances were assessed. In the overview, a chronological list of accepted and rejected records (including rationale) and the international category of occurrence are given for each revised taxon. The character of occurrence of the respective species in the Czech Republic since the year 1800, with regard to its occurrence in the neighbouring countries, is also described. Based on this revision, the List of Birds of the Czech Republic was updated, currently including altogether 397 species in the occurrence categories A, B and C (as of 31 December 2018).

Keywords: Association of European Records and Rarities Committees, avifauna, Czech Rarities Committee, historical records, rare species

ÚVOD

Avifauna každé země se vyvíjí v čase - druhy přibývají díky novým pozorováním či pátrání po starších zapomenutých dokladech a přibývat/ubývat mohou také kritickými revizemi dříve publikovaných záznamů (Vavřík & Šírek 2012). Revize starších a historických pozorování jsou nedílnou součástí práce faunistických komisí jednotlivých zemí. Jejich cílem je nalézt a prověřit primární zdroje všech záznamů vzácných druhů ptáků a kriticky je zhodnotit.

Faunistická komise České společnosti ornitologické (FK ČSO) byla ustanovena v roce 1989 a její hlavní náplní se stalo posuzování aktuálních záznamů vzácných druhů. Na základě členství v Asociaci evropských faunistických komisí (AERC) zpracovala FK ČSO v letech 1993–1994 přehled avifauny v té době nově vzniklé České republiky (Hudec et al. 1995). Podkladem pro tento seznam byla již dříve publikovaná pozorování, především v rámci třídičného svazku ptáků v ediční řadě Fauna ČSSR (Hudec & Černý 1972, 1977, Hudec 1983). Znalosti určování jednotlivých skupin ptáků od té doby pokročily výrazně kupředu, objevila se i řada nových poznatků týkajících se taxonomie vybraných skupin nebo charakteru výskytu mimo známé areály. Během těchto let také vyšlo postupně najevo, že řada publikovaných záznamů nikdy neprošla kritickou revizí a u řady preparátů nebyla prověřována správnost určení. V roce 2002 tak FK ČSO přistoupila nejprve k revizi vybraných pozorování a tato práce v průběhu dalších let postupně přerostla v systematickou revizi záznamů všech vzácných druhů avifauny České republiky. K revizím avifauny přistoupily ve stejné době také některé další faunistické komise a výsledky těchto revizí byly v nedávné době publikovány (Komisja Faunistyczna 2014, Albecker & Laber 2016).

V tomto článku prezentujeme výsledky revizí provedených v letech 2002–2019 v podobě přehledu pozorování vzácných druhů ptáků na území ČR doplněného o přehled dříve publikovaných, ale nadále neakceptovaných záznamů.

METODIKA

Pro účely této práce se FK ČSO rozhodla prověřit pozorování druhů, u nichž bylo z našeho území známo nanejvýš 10 záznamů, případně u nich nebyl dosud žádný záznam prověřován. V tomto článku jsou ale zahrnuty i druhy, u nichž počet záznamů přesáhl 10, a to díky novým zjištěním v průběhu revizí. Zvláštní pozornost byla věnována druhům s jediným pozorováním na území ČR. Dále byly prověřovány druhy, u nichž došlo v průběhu posledních let k významným taxonomickým změnám. Oproti tomu nebyla prověřována pozorování již dříve zamítnutá, pokud se u nich neobjevily nové relevantní informace. Revidována byla pozorování z období od 1. ledna 1800 do 31. prosince 1999. Pozorování zaslaná nebo získaná později, tedy v letech 2000–2018, byla revidována pouze v případě, že se jednalo o jediné nebo první pozorování druhu nebo se objevily nové informace, které by mohly mít vliv na původní určení (nové poznatky o určování druhu, změny v taxonomii, nové informace týkající se okolností pozorování). Celkem bylo revidováno 274 záznamů. Řada údajů byla ověřována od doby jejich získání vůbec poprvé. Znovu prověřeno bylo 98 pozorování již dříve schválených FK ČSO. Revize probíhaly v letech 2002–2019 a podíleli se na nich autoři tohoto článku.

V rámci ověřování správnosti určení a objasňování původu preparátů navštívili členové FK ČSO muzejní sbírky Národního muzea v Praze, Moravského zemského muzea Brno, Slezského zem-

ského muzea v Opavě, Východočeského muzea v Pardubicích, Západočeského muzea v Plzni a Ornitologické stanice (ORNIS) Muzea Komenského v Přerově. V případě sbírek s jen jednotlivými prověřovanými preparáty byly dostupné údaje a fotodokumentace získány oslovením kurátorů (Orlické muzeum Choceň, Muzeum Vysočiny Jihlava, Muzeum Šumavy v Kašperských Horách, Městské muzeum Králíky, Vlastivědné muzeum Nymburk, Národní zemědělské muzeum – Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství zámek Ohrada, Polabské muzeum Poděbrady, Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, Regionální muzeum v Teplicích, Lovecko-lesnické muzeum v Úsově, Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, ze zahraničních muzeí Naturhistorisches Museum Wien a Muzeum Przyrodnicze we Wrocławiu). Jmenný seznam konkrétních spolupracovníků uvádíme v kapitole Poděkování. Celkem bylo ve sbírkách muzeí prověřeno 104 existujících preparátů. Byly získány informace z mnoha desítek popisů v časopisech i knihách (mnohé z 19. století) a byla kontaktována řada zahraničních odborníků.

Při revizi pozorování byl kladen důraz především na existenci popisu, případně na dochované doklady. Dokladem se pro potřeby tohoto článku rozumí preparát, fotografie, videozáznam, nahrávka hlasu a telemetrický záznam přeletu nad naším územím. Zvažována byla obtížnost identifikace daného druhu (šatu), počty záznamů v okolních státech, datum pozorování, zkušenosti pozorovatele, kvalita popisu a okolnosti pozorování; v případě dokladů (viz výše) byly zvažovány okolnosti jejich pořízení. V rámci revize kategorizace výskytu na našem území byla pozornost rovněž věnována chovu jednotlivých druhů ptáků v zajetí v minulosti, především v 19. století. Při hodnocení historických údajů

jsme postupovali obezřetně, protože jejich přímočará interpretace může být zavádějící (Mlíkovský 2009a). Historická i současná pozorování, u nichž nebyl získán nějaký typ dokladu a která byla publikována bez popisu, není možné hodnotit, a proto nejsou nadále považována za akceptovaná. Důraz byl kladen také na nesoulad se současnými poznatky a pravděpodobnou inspiraci nesprávnými fakty z dobové literatury (viz také např. Komisja Faunistyczna 2014). U několika obtížně identifikovatelných druhů se podařilo prokázat záměny s běžnějšími druhy, v dalších případech popisy neodpovídaly současným poznatkům o vzhledu druhu, případně nevyklučovaly záměnu s jinými druhy. V několika případech byly okolnosti pozorování nejasné, neshodovaly se poznámky od nezávislých pozorovatelů a ve výjimečných případech bylo dokonce odhaleno falšování dokladů.

Použitá kategorizace výskytu druhu odpovídá standardním kategoriím využívaným faunistickými komisemi sdruženými v Association of European Records and Rarities Committees (AERC 2012). Pro druhy, u nichž není žádné pozorování doloženo jinak než slovním popisem, ale přesto byly na základě dalších informací akceptovány, byly navíc zavedeny zvláštní kategorie A0 a B0 (ve stejném smyslu použila kategorii A0 např. německá Deutsche Seltenheitenkommission; viz Barthel & Helbig 2005). Na základě zkušeností z revizí se členové FK ČSO rozhodli, že v případě obtížně určitelných druhů budou v budoucnu akceptovány pouze doložené záznamy, bez ohledu na počet předchozích záznamů. Následuje výčet a definice použitých kategorií:

A – druh pozorovaný alespoň jednou od 1. ledna 1950.

A0 – druh z kategorie A, ale bez jediného doloženého pozorování (pro

zařazení do avifauny ČR je pro druhy nově pozorované po roce 2000 doložení požadováno).

- B - druh pozorovaný pouze mezi 1. lednem 1800 a 31. prosincem 1949.
- B0 - druh z kategorie B bez jediného doloženého pozorování.
- C - druh vypuštěný nebo uprchlý ze zajetí, u něhož došlo k vytvoření samostatně se udržující hnízdní populace v České republice, případně pozorování jedinci prokazatelně pocházející z takto kategorizované populace v jiné zemi.
- D - druh, u kterého nelze s určitostí rozhodnout, zda pozorování jedinci pocházejí z volné přírody (kategorie A + B), nebo ze zajetí (kategorie E).
- E - druh uprchlý ze zajetí.

Z uvedených kategorií je nejvíce subjektivní kategorie D. V této kategorii jsou zařazeny druhy, u nichž existuje důvodná pochybnost týkající se původu - přirozený výskyt v ČR je sice možný, ale pozorování jedinci mohou pocházet i ze zajetí. Status druhů zařazených do této kategorie proto bývá s odstupem času revidován na základě nových informací (AERC 2012, BOU 2019). Za členy avifauny území daného státu jsou považovány pouze druhy kategorií A, B a C.

Použité vědecké názvosloví a taxonomické třídění druhů vychází z IOC World Bird List verze 8.2 (IOC 2018). České názvosloví vychází z publikace Hudce et al. (2003) s výjimkami uvedenými již dříve na webu FK ČSO (FK ČSO 2011a). U nově ustanovených druhů byly české názvy nově vytvořeny - jedná se o čírku karolínskou (*Anas carolinensis*), buňňáka severoatlantského (*Calonectris borealis*) a slípku africkou (*Porphyrion madagascariensis*).

VÝSLEDKY

Z 274 revidovaných záznamů bylo 143 akceptováno, 114 zamítnuto a 17 přeřazeno z kategorií A-C do kategorií D-E. V následujícím přehledu záznamů je u každého druhu v závorce uveden aktuálně platný počet akceptovaných pozorování v kategoriích A-C od 1. ledna 1800 do 31. prosince 1949, od 1. ledna 1950 do 31. prosince 1988 a od 1. ledna 1989 do 31. prosince 2018. V případě druhů, u nichž existuje více než 10 známých pozorování a nebyla revidována všechna pozorování, jsou tato čísla ve formátu např. n + 1. Za závorkou je uvedena revidovaná kategorie druhu v avifauně ČR, případně informace o vyřazení druhu z avifauny ČR (v případě žádného akceptovaného pozorování nebo pozorování pouze uprchlíků ze zajetí).

U každého druhu je uveden chronologický přehled akceptovaných pozorování s pořadovým číslem. Je uvedeno datum pozorování, počet, pohlaví a stáří ptáků, lokalita se zkratkou okresu a kraje, v závorce pak pozorovatel, údaj o existenci a typu dokladu (u preparátu místo uložení s inventárním číslem) a číslo posuzování FK ČSO. Tímto číslem je buď původní číslo jednacím posuzovaného pozorování (ve formátu např. FK 136/2016), které je doplněno zkratkou „rev.“, nebo v případě revize doposud neposuzovaných pozorování či dokladů číslo uvozené písmenem R. Na konci přehledu jsou uvedena akceptovaná pozorování spadající do kategorií D a E. Záznamy z kategorie E jsou zde uvedeny pouze v případě revize záznamů, které byly dříve řazeny do kategorií A-C.

Odděleně je uveden chronologický přehled zamítnutých pozorování. Pořadová čísla navazují pro účely odkazování v textu na předchozí akceptovaná pozorování. U některých druhů existují v literatuře zmínky o dalších pozorováních, ke kterým nebyly dostupné bližší

informace. V přehledu jsou tak zahrnuty případy, kdy se informace ani případný doklad nedochovaly, nebyly nalezeny, nebo nebyly FK ČSO poskytnuty. Také tato pozorování nejsou nadále považována za akceptovaná. U zamítnutých pozorování ve většině případů nejsou uvedena jména autorů pozorování, v souladu s obvyklým postupem FK ČSO a dalších faunistických komisí. Výjimkou jsou případy, kdy byla tato pozorování publikována.

Husa sněžní, *Anser caerulescens* (1, 0, 0); kategorie B0

Akceptováno:

(1) 24.02. a 07.03.1929: 1 ex. Karviná, KI, MS (H. Grigerek; R017)

Kategorie D:

(2) 07.03.1947: 2 ex. Horky u Litomyšle, SY, PA (B. Novotný; R018)

(3) 23.03.-22.04.1980: 2-5 ex. střední a západní Čechy (S. Chvapil aj.; R248)

První pozorování bylo autorem podrobně popsáno (Grigerek 1930). Popis husy ukazuje, že se skutečně mohlo jednat pouze o husu sněžní. H. Grigerek viděl tuto husu na podobném místě dvakrát v odstupu dvou týdnů. Pozorování je natolik unikátní, že se ve shodě s autorem domníváme, že se v obou případech jednalo o téhož jedince. V 18. století zasahoval areál husy sněžní v arktické Sibíři na západ po poloostrov Tajmyr. Poté se její početnost prudce snižovala, ale změny v hnízdním rozšíření nejsou dostatečně zmapované (Ptušenko 1952). Z 19. století existují také záznamy z východu evropské části Ruska a z Ukrajiny, žádný však není doložen a předpokládá se, že většina, ne-li všechny, se týkají pozorování albinotických/leucistických jedinců jiných druhů hus (Ptušenko 1952, Bruun 1971). Na druhou stranu byla husa sněžní ve 30. letech 20. století introdukována do Švédska a od roku 1961 jsou volně létající ptáci chováni v ukra-

jinské rezervaci Askania Nova (Van den Bergh 2006, Kampe-Persson 2010). Zima 1928/1929 byla obzvláště tvrdá a první uvedený záznam spadá právě do období prudkého ochlazení. Grigerek (1930) husu popsal jako plachou a dobře létající. I když únik ze zajetí nikdy nelze úplně vyloučit, na základě dostupných informací považujeme tuto husu za volně žijícího jedince. Naproti tomu koncem února 1947, tedy v době druhého pozorování (viz Hudec & Černý 1972), byl zaznamenán pták se švédským kroužkem v hejnu 18 ex. v Nizozemsku (Van den Bergh 2006). U tohoto pozorování sice nelze zcela vyloučit divoký původ, mnohem pravděpodobnější ale je, že pocházel z introdukované švédské populace. V době třetího uvedeného pozorování (Chvapil 1982) byl v dalším hejnu 18 ex. v Nizozemsku zaznamenán pták kroužkovaný v roce 1977 na hnízdišti v Kanadě (Van den Bergh 2006). Kategorie D odpovídá možné souvislosti těchto záletů. Všechna novější zde uvedená pozorování byla už dříve řazena do kategorie E, a proto nebyla předmětem revize.

Husa polní, *Anser fabalis* (n + 2, n, n + 2); kategorie A

Akceptováno:

(1) 10.11.1929: 1 ad. M střelen ryb. Žabakor, Březina, MB, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000596; R249)

(2) 25.09.1935: 1 ad. M střelen Lázně Bohdaneč, PU, PA (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-019730; R250)

(3) 08.03.2018: 3 ex. Novomlýnské nádrže, BV, JM (J. Zeman; foto; FK 03/2018)

(4) 07.11.2018: min. 1 ex. Vlasatice, BO, JM (J. Zeman; foto; FK 43/2018)

Předmětem revize bylo potvrzení výskytu nově odděleného druhu. Na našem území běžně zimuje husa tundrová (*Anser serrirostris*), dříve považovaná za poddruh husy polní. Samotná husa

polní zimuje v Evropě od Skandinávie na jih a západ po Skotsko, Anglii, Nizozemsko, Dánsko, severovýchodní Německo a severozápadní Polsko. V minulosti se u nás mohli častěji vyskytovat ptáci z německo-polských zimovišť, v posledních letech však došlo v Evropě ke značnému zmenšení jejich areálu (Jensen et al. 2018). Revize preparátů ve sbírkách Národního muzea v Praze ukázala, že existuje několik nesporných dokladů z našeho území, většinou předválečného data. Několik preparátů je také ve sbírkách Moravského zemského muzea v Brně. Členové FK ČSO prohlédli rovněž několik izolovaných, fotograficky dokumentovaných pozorování z poslední doby. Podle všeho se na našem území vyskytuje husa polní poměrně vzácně, ne však natolik, aby bylo její pozorování nutné prověřovat (viz také husa krátkozobá, *Anser brachyrhynchus*).

Husa krátkozobá,

Anser brachyrhynchus

(0, 0, 0); není členem avifauny ČR

Zamítnuto:

- (1) 06.10.1902: 1 ex. střelen Břeclav, BV, JM (coll. Lovecko-lesnické muzeum v Úsově: ZÚ 1251; R201)
- (2) 29.09.1906: 1 F střelena ryb. Velký, Horažďovice, KT, PL (preparát nedochován; R143)
- (3) listopad 1917: 1 ex. 1K střelen Hrabová, OV, MS (coll. Gymnaziální muzeum v Ostravě, dnes neznámý; R001)
- (4) 26.11.1928: 1 F 1K střelena Svatý Kříž, HB, VY (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000579; R144)
- (5) 03.-27.10.1929: 1 ex. střelen u Tavíkovice, ZN, JM (coll. Gymnaziální muzeum Ostravě, dnes neznámý; R145)
- (6) říjen 1951: 1 F 1K střelena Vlhlavy, CB, JČ (coll. A. Mrázek, dnes neznámý; R002)
- (7) začátek prosince 1951: 1 ex. střelen Pohořelice, BO, JM (coll. Moravské zemské muzeum v Brně: 17218; R146)

(8) 02.10.1968: 1 ad. F střelena Vavřinecký ryb., KH, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-026641; R004)

(9) 12.-13.06.1982: 1 ex. Tovačov, PR, OL (FK 5/89 rev.)

(10) 02.04.1989: 3 ex. Choryně, VS, ZL (FK 15/90 rev.)

(11) 18.-24.02.1992: 2 ex. ryb. Splavský, Bystřice, BN, StČ (FK 3/95 rev.)

(12) 27.-28.10.2003: 1 ex. 1K Příšovice, LB (FK 73/2003 rev.)

Husa krátkozobá byla na základě několika preparátů a pozorování původně řazena do avifauny ČR (Hudec & Černý 1972, Hudec et al. 1995). Nověji bylo několik pozorování akceptováno FK ČSO. Revize určení preparátů však ukázaly, že neexistuje jediný doklad z našeho území - všechny dříve uváděné preparáty byly špatně určeny. Ve vztahu k historickým údajům je zásadním problémem mylné určení ptáka zastřeleného u Svatého Kříže u Petrkova v listopadu 1928 (4). A. Hořice nechal tohoto jedince určit uznávaným odborníkem E. Stresemannem, a pták uložený ve sbírkách Národního muzea v Praze se tak pravděpodobně stal "typovým" jedincem pro určování dalších hus krátkozobých. Ve skutečnosti se ovšem jedná o mladou husu běločelou (*Anser albifrons*). Variabilita hus běločelých, především mladých ptáků, vedla také v pozdější době k častým záměnám s husou krátkozobou nebo husou malou (*Anser erythropus*), a to jak u pozorovaných ptáků, tak u muzejních preparátů. Dalším problémem byla podceňovaná variabilita hus polních, které jsou dnes považovány za dva samostatné druhy a s nimiž bývá husa krátkozobá rovněž zaměňována (původně viz např. Oates 1997). V neposlední řadě případ husy pozorované u Choryně v únoru 2011 ukázal, jak problematické je interpretovat jednotlivé znaky i u kvalitně dokumentovaného záznamu (FK ČSO 2011b).

Nejstarší nám známý muzejní preparát uložený v Lovecko-lesnickém muzeu v Úsově (1) je ve skutečnosti husa tundrová. Dnes neexistující preparát z roku 1906 (2) citovaný Kněžourkem (1912) byl zpochybňován už Jirsíkem; Kněžourek sám ho neurčoval (Jirsík 1952). Třetí a pátý preparát (oba původně uložené ve sbírkách Gymnaziálního muzea v Ostravě) se nepodařilo dohledat, jeden z nich (z října 1929) určoval J. Musílek, ale E. M. Hachler (viz Jirsík 1952) ji revidoval jako mladou husu běločelou. Preparát z jižních Čech (6; Jirsík 1952) dnes zřejmě neexistuje a není možné jej revidovat. Pro změnu husa zastřelená na podzim 1951 u Pohořelic (7) a určovaná právě E. M. Hachlerem (Kučírek 1952) je ve skutečnosti rovněž mladá husa běločelá. Konečně preparát z Kutnohorska (8; Urban 1970) byl revidován ve sbírkách Národního muzea v Praze – jde o husu tundrovou. Při pátrání v muzejních sbírkách se nepodařilo dohledat ani žádný nelokalizovaný preparát tohoto druhu. Na základě těchto zkušeností byla zpětně revidována a zamítnuta také všechna nedoložená pozorování (včetně Jasso 2004). Pozorování z roku 1982 (9; Šírek 1991) bylo staženo pozorovatelem. Nadále je možno akceptovat jen doložená pozorování, umožňující jednoznačnou identifikaci druhu.

Poznámka: První doložené a akceptované pozorování bylo zaznamenáno v březnu 2019 u Branišovic (BO, JM; FK 15/2019, J. Studecký). Od roku 2019 je tedy druh součástí české avifauny.

Kachnička karolínská, *Aix sponsa* (0, 0, 0); není členem avifauny ČR

V rámci revize nebyla prověřována jednotlivá pozorování, pouze status druhu. V seznamu ptáků ČR (Hudec et al. 1995) je kachnička karolínská uvedena jako vzácný host, toto zařazení ovšem neodpovídá charakteru jejího vý-

skytu v Evropě. Přestože divocí ptáci v minulosti zalétli i na Azorské ostrovy a na Island, ve Velké Británii byla přeřazena z kategorie E do kategorie D až v nedávné době (BOURC 2017). Ptáci pozorování na našem území jsou nadále považováni za uprchlíky ze zajetí, tj. druh je zařazen do kategorie E. Za zmínku stojí německá populace, která v roce 2019 dosáhne 25 let volného hnízdění (Bauer et al. 2016). V blízké budoucnosti se tedy v Německu dá očekávat uznání populace jako etablované a přeřazení druhu z kategorie E do kategorie C. Tím se otevře i pro území ČR možnost budoucích pozorování spadajících do kategorie D nebo C, a tím i zařazení do naší avifauny.

Hvízdák americký, *Mareca americana* (0, 0, 2); kategorie A

Akceptováno:

(1) 10.02.1990: 1 ad. M Tovačov, PR, OL (L. Doupal; FK 2/90 rev.)

(2) 26.12.2009–16.01.2010: 1 ad. M Vranov nad Dyjí, ZN, JM (M. Valášek, V. Prášek; foto; FK 66/2018)

Opětovně byl prověřen původní popis a okolnosti prvního pozorování (Doupal 1991) a podařilo se také získat fotodokumentaci publikovaného pozorování ze Znojemska (2; Škorpíková et al. 2012). Hvízdák americký pravidelně zalétá do Evropy; do roku 2017 byl zjištěn 609krát ve Velké Británii (White & Kehoe 2019) a zaznamenán byl také v okolních zemích – 35krát v Německu (Deutsche Avifaunistische Kommission 2019), pětkrát v Polsku (Stawarczyk et al. 2017), jednou v Maďarsku (Hadarics & Zalai 2008) a nejméně jednou v Rakousku (Ranner 2017).

Čírka karolínská, *Anas carolinensis* (0, 0, 1); kategorie A

Akceptováno:

(1) 01.12.2017: 1 ad. M Pohořelice, BO, JM (J. Zeman; foto; FK 26/2017)

Čírka karolínská je nejčastější severoamerickou kachnou zalétající do Evropy do Evropy – jen ve Velké Británii bylo do roku 2016 zaznamenáno 1 175 ptáků, rok 2016 byl rekordní se 63 nově zjištěnými ptáky (White & Kehoe 2018a) a v roce 2017 bylo pozorováno dalších 41 ptáků (White & Kehoe 2019). V Nizozemsku bylo do roku 2014 zaznamenáno 68 ptáků, od roku 2015 nejsou pozorování tohoto druhu místní faunistickou komisí nadále zvažována (Haas et al. 2016). Vzhledem k tomu, že jsou v terénu bezpečně určitelní pouze samci, je skutečný počet zalétajících ptáků jistě vyšší. Zaznamenána byla také v okolních zemích – 36krát v Německu (Deutsche Avifaunistische Kommission 2019), čtyřikrát v Polsku (Stawarczyk et al. 2017), dvakrát v Rakousku (Laber & Ranner 1997) a jednou v Maďarsku (Hadarics & Zalai 2008).

Čírka modrokřídlá, *Spatula discors* (0, 0, 1); kategorie A0

Akceptováno:

(1) 24.04.1996: 1 M Tovačov, PR, OL (J. Polčák; FK 24/96 rev.)

Při revizi byl opětovně prověřován popis a okolnosti jediného schváleného pozorování (Polčák 1997). Čírka modrokřídlá patří mezi pět severoamerických druhů kachen nejčastěji zalétajících do Evropy, ve Velké Británii byla do roku 2014 zaznamenána 273krát (White & Kehoe 2017) a pozorována byla také v okolních zemích. Dubnový výskyt v Evropě je pro severoamerické druhy kachen typický (viz Parkin & Knox 2010, Stawarczyk et al. 2017).

Čírka úzkozobá, *Marmaronetta angustirostris* (2, 0, 0); kategorie B

Akceptováno:

(1) 25.07.1892: 3 M, 26.07.1892: 1 F stře-

ni Zlivský ryb., CB, JČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000534, coll. Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství na zámku Ohrada: 43123-5; R147)

(2) 19.01.1893: 1 ex. střelen Kladno, KL, StČ (preparát nezvěstný; R251)

Tři z ptáků zastřelených v červenci 1892 byli ponecháni ve sbírkách knížete Schwarzenberga na Ohradě a jeden byl v roce 1893 darován do sbírek dnešního Národního muzea v Praze (Anonymus 1893). Preparáty v obou sbírkách byly nově revidovány. Další pták byl zastřelen v lednu 1893; preparát byl původně uložen ve školní sbírce v Kladně (Von Tschusi zu Schmidhoffen 1894), kde ovšem v současné době chybí (J. Mencl in litt.). V roce 1892 byla zaznamenána ve střední Evropě výrazná invaze tohoto druhu – poprvé se ptáci objevili v červnu např. v severní Itálii (hejno 50 ex.) a v jižním Německu. Znovu byli zaznamenáni v srpnu a na řadě míst se zdrželi do roku 1893 i déle – např. v Maďarsku bylo ještě v září 1896 zaznamenáno 15–20 ex. (Rosonowsky 1893, Philips 1986).

Polák dlouhozobý, *Aythya valisineria* (0, 0, 0); kategorie D

Akceptováno:

(1) 21.12.2018: 1 F Novomlýnské nádrže, BV, JM (J. Zeman; foto; FK 57/2018)

V roce 2018 byl tento severoamerický druh poláka poprvé zaznamenán na území ČR. Při posuzování záznamu byla obzvláště věnována pozornost vyloučení záměny s hybridem tohoto druhu a poláka velkého (*Aythya ferina*), jehož výskyt byl doložen v Británii (Vinicombe 2003). Na rozdíl od poláka proužkozobého (*Aythya collaris*) zalétá tento druh do Evropy jen výjimečně – v Británii byl zjištěn pouze šestkrát, většinou uprostřed zimy (Parkin & Knox 2010). Vzhledem k tomu, že pravidelné zálety tohoto druhu do Evropy nejsou známy, byl jeho výskyt zařazen do kategorie D.

**Polák proužkozobý, *Aythya collaris*
(0, 0, 2); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 13.04.2006: 1 M Dasenský ryb., CB, JČ (V. Kubelka; foto; FK 23/2006)

(2) 26.05.2007: 1 ad. M Tovačov, PR, OL (R. Doležal, R. Klvaňa; foto; FK 34/2007)

Prověřována byla především kategorizace dvou pozorování doložených fotografiemi (Kubelka & Doležal 2007). Polák proužkozobý je další severoamerickou kachnou pravidelně zalétající do Evropy. Pozorování z našeho území spadají do období maxima jeho výskytu – např. v letech 2000–2009 bylo ve Velké Británii každoročně pozorováno v průměru 32 ex. Od té doby se počet pozorování stabilizoval, v roce 2016 bylo zaznamenáno nejméně 17 nových pozorování (White & Kehoe 2018a) a v roce 2017 dalších 21 pozorování (White & Kehoe 2019).

**Kajka Stellerova, *Polysticta stelleri*
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

(1) 20.03.2001: 2 ex. F/2K Karviná, KI, MS (FK 12/2001 rev.)

Revidováno bylo jediné dosud akceptované pozorování. Ukázalo se, že z dnešního pohledu není popis k akceptování tohoto druhu do avifauny ČR dostatečný. Rozsah popisu, zaslaného k posouzení a později publikovaného Kondělkou (2004), nevyklučoval záměnu s jinými druhy kachen. Neodpovídá především uváděná velikost (podobná kachně divoké, *Anas platyrhynchos*) ani kombinace světlých tváří a jediného bílého proužku za modrým zrcátkem.

**Kajka královská,
Somateria spectabilis
(0, 0, 1); kategorie A0**

Akceptováno:

(1) 19.02.1996: 1 imm. M Nymburk, NB, StČ (M. Jelínek; FK 13/96 rev.)

Revidován byl popis již dříve akceptovaného pozorování z archivu FK ČSO. U pozorování bylo původně omylem uváděno jiné určení věku (adultní jedinec). V osmdesátých letech minulého století zimovala v oblasti Baltského moře malá populace; na pobřeží Polska byla kajka královská v letech 1981–1990 pozorována 20krát, v letech 1991–2000 už jen třikrát a po roce 2000 jen dvakrát (Stawarczyk et al. 2017). Dvakrát byla zjištěna také v Maďarsku, a to v roce 1875 a v dubnu 1986 (Hadarics & Zalai 2008).

**Kačka strakatá,
Histrionicus histrionicus
(0, 0, 0); kategorie D**

Akceptováno:

(1) 10.05.2000: 2 ad. M Lanžhot – obora Soutok, BV, JM (D. Horal; FK 12/2000 rev.)

Při revizi byla posuzována kategorizace jediného výskytu, zaznamenaného Horalem (2002). Při původním hodnocení byl zvažován nepravděpodobný zálet ptáků z islandské populace. Mezitím se objevily informace o vnitrozemských pohybech východosibiřské populace – tyto ptáci hnízdí pravidelně na jihovýchodě Sibiře, kde bylo hnízdění prokázáno v oblasti jezera Bajkal (viz Mlíkovský 2009b). Na tahu však kačky strakaté výjimečně zalétají dále na západ, např. byly zastíženy v Kazachstánu (Birds.kz 2018). Přesto nadále považujeme pozorování divokého ptáka na našem území za málo pravděpodobné.

**Turpan pestrozobý,
Melanitta perspicillata
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

(1) 20.07.1967: 1 ex. Záhlinice, KM, ZL (FK 21/91 rev.)

Publikovaný podrobný popis ptáka, především pak uváděná kombinace žlutého zobáku a světlých skvrn na hlavě (viz

Svoboda 1967), neodpovídá znakům druhu. Výskytu mimo areál rozšíření neodpovídá ani datum zastižení na našem území.

**Hohol bělavý, *Bucephala albeola*
(0, 0, 0); kategorie D**

Akceptováno:

(1) 04.05.2003: 1 ad. M Ražice, PI, JC (J. Pykal, J. Volf); 15.05.2003: ad. M, Dívčice, CB, JC (J. Pykal) (R203)

(2) 20.–23.05.2005: 1 ad. M Tovačov, PR, OL (J. Šírek aj.; foto; FK 35/2005 rev.)

Dosud nerevidováno:

(3) 14.–19.05.2015: 1 ad. M ryb. Volešek, Pištín/Vlhlavy, CB, JČ (L. Lešák, M. Frencl)

Frencl)

Ze tří známých pozorování bylo fotograficky doloženo pouze druhé uvedené (Šírek 2006). Pozorování z jižních Čech v roce 2003 (1; Jelínek & Šimek 2004, Kloubec et al. 2015) jsou považována za pozorování téhož jedince. V případě třetího záznamu se dosud nepodařilo získat podrobné informace. Hohol bělavý je v Evropě velmi vzácný host, ve Velké Británii byl dosud zastižen pouze 17krát, naposledy v roce 2014 (Hudson & Rarities Committee 2015). Vždy je problém vyloučit únik ze zajetí, zvláště v případě dospělých samců; proto je tento druh na rozdíl od běžněji zalétajících amerických kachen řazen do kategorie D.

**Hohol islandský,
Bucephala islandica
(0, 0, 0); kategorie D**

Akceptováno:

(1) 21.11.1987: 1 M Ohře u Kadaně, LN, ÚS (V. Tejrovský; FK 9/89 rev.)

Samec zaznamenaný v uvedeném datu na Ohři se podle publikovaných údajů (Tejrovský 1989) zdržoval několik dalších dnů na Nechranické přehradě. Výskyt ptáka divokého původu na našem území je krajně nepravděpodobný. Pro srovnání, ve Velké Británii a Irsku

uvádějí Parkin & Knox (2010) pouze tři akceptovaná pozorování v kategorii A.

**Morčák chocholatý,
Lophodytes cucullatus
(0, 0, 0); kategorie D**

Akceptováno:

(1) 28.12.2002–25.02.2003: 1 F Praha, AA, AA (P. Bergmann aj.; FK 04/2003 rev.)

(2) 15.11.2003: 1 F Vyšší Brod, CK, JČ (M. Frencl; R252)

(3) 18.–20.04.2004: 1 ad. F ryb. Lesník, OV, MS (D. Kondělka, A. Kubenka, D. Boucný aj.; FK 47/2004 rev.)

(4) 17.02.2008: 1 ad. M Vlhlavský ryb., CB, JČ (R. Lučan, J. Závora; foto; R253)

(5) 03.–07.04.2011: 1 M Nové Veselí, ZR, VY (V. Kodet, F. Kopecký; foto; R254)

(6) 28.04.–01.05.2013: 1 M ryb. Řežabinec, PI, JČ (M. Frencl, J. Pykal; R255)

(7) 25.01.2014, 03.03.2014, 02.–03.01.2015: 1 F Kynšperk nad Ohří, SO, KV (O. Bušek, M. Liška aj.; foto; R256)

V rámci revize kategorizace výskytu severoamerických kachen byl morčák chocholatý zařazen do kategorie D. Vzhledem k nápadnému zbarvení jde o druh velmi populární v chovech, proto je velmi obtížné hodnotit jeho pozorování v ČR jako skutečné zálety ze Severní Ameriky. Ve Velké Británii existují pouze tři akceptovaná pozorování v kategorii A, avšak po roce 1957 nebyl v této kategorii zaznamenán ani v Irsku (Parkin & Knox 2010).

**Kachnice kaštanová,
Oxyura jamaicensis
(0, 0, 8); kategorie C**

Akceptováno:

(1) 19.09.1998: 1 ad. M Tovačov, PR, OL (L. Doupal; FK 46/2002)

(2) 14.03.1999: 1 ad. M Záhlinice, KM, ZL (J. Polčák; video; FK 23/2002)

(3) 02.03.2007: 1 ad. F Novomlýnské nádrže, BV, JM (J. Chytil aj.; foto; FK 11/2007)

- (4) 07.–08.05.2007: 1 M 2K Vavřínecký ryb., KH, StČ (M. Kavka; foto; FK 21/2007)
 (5) 16.–18.06.2007: 1 M Chlebský ryb., BN, StČ (Z. Vondráček, M. Vnouček; foto; FK 33/2007)
 (6) 11.05.2010: 1 M Klenov, JH, JČ (P. Musil; foto; FK 13/2011)
 (7) 16.04.2011: 1 ad. M Hodonínské ryb., HO, JM (O. Ryška; foto; FK 68/2013)
 (8) 26.–27.03.2016: 1 F Žďár n. S., ZR, VY (V. Mikule, L. Novák aj.; foto; FK 18/2016)
 Dosud nerevidováno:
 (9) 05.11.2016: 1 F úd. n. Jesenice, CH, KV (V. Teplý; foto)

V rámci revize bylo potvrzeno zařazení druhu do kategorie C. K poslednímu uvedenému pozorování (9) se dosud nepodařilo získat bližší informace. Kachnice kaštanová byla v roce 1949 introdukována do Velké Británie, kde postupně vytvořila silnou populaci; v současné době dochází k její plánované eliminaci (Sarat 2015, Vavřík & FK ČSO 2017).

Kachnice bělohlavá,
Oxyura leucocephala
(0, 5, 0); kategorie A0

Akceptováno:

- (1) 08.–10.10.1961: 2 ex. 1K Studenec, TR, VY (V. Fiala, R021)
 (2) 29.04.–01.05.1978: 1 M Lednice, BV, JM (F. Pelc); 14.06.1978: 1 M ryb. Nesyt, BV, JM (P. Macháček; R022)
 (3) 09.07.1978: 1 ex. Lenešický ryb., LN, ÚS (Jebavý; R023)
 (4) 03.09.1981: 1 F ryb. Nesyt, BV, JM (P. Macháček; R024)
 (5) 11.10.1984: 1 ex. Novomlýnské nádrže, BV, JM (P. Macháček; R204)

Kategorie D:

- (6) 17.–31.10.1995: 1 ex. Nesyt, BV, JM (J. Chytil, P. Macháček; R025)

Zamítnuto:

- (7) březen 1837: 1 ex. střelen u Krnova, BR, MS (R019)
 (8) říjen 1849: 1 M uloven u Místku, FM, MS (coll. ORNIS Přerov: 531/76; R020)

- (9) 03.11.1974: 41 ex. Litvínov (MO, ÚS; R263)

U dvou historických pozorování z 19. století (7, 8) existují pochybnosti o jejich správnosti a původu pozorovaných jedinců. Pozorování hejna 41 ex. u Litvínova (9) nebylo nikdy publikováno, chybí tudíž jakýkoliv popis ptáků. Vzhledem k těmto okolnostem a počtu, který je v evropském kontextu zcela ojedinělý, nelze toto pozorování akceptovat. Pozorování z jižní Moravy z roku 1978 (2) jsou považována za pozorování stejného jedince. Kachnice bělohlavá hnízdila v Maďarsku do roku 1961 (pravděpodobně ještě v roce 1971), neúspěšné reintrodukce proběhly v letech 1986, 1987, 1988 a 1991 (Green & Hughes 1996). Pozorování ptáků uskutečněná před první reintrodukcí jsou tak považována za pozorování divokých ptáků; prvním známým záznamem je pozorování mladého ptáka právě z roku 1961 (1; Fiala 1962), tedy z roku s posledním prokázaným hnízděním na maďarském území. U pozorování z roku 1995 (6; Chytil & Macháček 2002) existuje kvůli proběhlé reintrodukcí pochybnost o původu jedince, proto je pozorování řazeno do kategorie D.

Bažant královský,
Syrnaticus reevesii
(0, n, n); kategorie C

Do kategorie C je řazena pouze středomoravská populace s centrem výskytu u Chropyně (KM, ZL). V ČR se bažanti královští chovají od 30. let minulého století a došlo k jejich úspěšné aklimatizaci (Hruška 2007). Žádná z populací se ovšem bez vypouštění uměle odchovaných jedinců nedovedla stabilizovat. Výjimkou je podle všeho populace v oblasti středomoravských lužních lesů na Kroměřížsku; bažanti zde hnízdili volně v přírodě, např. v roce 1967 zde bylo posbíráno 69 vajec pro obnovení

populace v oblasti Litovle (Poprach & Machar 2012). I přes zrušení bažantnice v 80. letech 20. století se místní populace nadále samostatně udržovala. Od 90. let bylo obnoveno pravidelné posilování populace 70–80 mladými ptáky ročně a v roce 2006 bylo opět zaznamenáno hnízdění vypuštěných ptáků (Hruška 2007). Zařazení druhu do kategorie C bylo revizí potvrzeno, předmětem dalšího pátrání zůstává ovšem to, ve kterých letech se populace udržovala samostatně bez lidského zásahu. Údaje z jižních Čech jsou spojeny se soustavně probíhajícím mysliveckým chovem a vypouštěním, k vytvoření udržitelné populace zde však nedošlo (Kloubec et al. 2015).

Potáplice žlutozobá, *Gavia adamsii* (2, 0, 3); kategorie A

Akceptováno:

- (1) 08.01.1935: 1 F 2K střelena Bukovka, PU, PA (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000389; R148)
  - (2) 25.12.1942: 1 ad. F střelena Lobodice, PR, OL (coll. ORNIS Přerov: 77/71; R150)
  - (3) 29.12.2012–02.01.2013: 1 ex. 1K/2K Novomlýnské nádrže, BV, JM (J. Šimek aj.; foto; FK 16/2013)
  - (4) 24.–30.12.2016: 1 ex. 1K Plumlov, PV, OL (O. Tellesbo, D. Řezáč; foto; FK 136/2016)
  - (5) 22.04.2017: 1 ad. ex. úd. n. Rozkoš, NA, KH (A. Regner; foto; FK 06/2017)
- Zamítnuto:
- (6) 28.01.1942: 1 ad. M Roudnice n. Labem, LT, ÚS (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-026610; R149)
  - (7) 10.–17.02.1976: 1 ex. Děčín, DC, ÚS (R026)
  - (8) 16.11.1996: 1 ex. Skochovice, HK, KH (FK 31/96 rev.)

U dvou preparátů (1, 2) byla potvrzena správnost určení; podrobnosti o zástřelě z Pardubicka (1) publikoval Musílek (1935). Při revizi preparátu z ledna 1942 (6) bylo zjištěno, že se jedná o potáplici

lední (*Gavia immer*). Zamítnuté pozorování z roku 1976 (7) bylo publikováno bez jakýchkoliv dalších podrobností (Fiala 1977) a pozorování z roku 1996 (8) bylo mylně publikováno jako akceptované (Chytil 1997). Revize preparátů ukázala, že určování potáplic není tak jednoznačné, například barva a tvar zobáku nejsou zcela spolehlivými znaky. Proto se FK ČSO rozhodla nadále akceptovat pouze doložená pozorování. V posledních letech se takto podařilo třikrát prokázat výskyt tohoto u nás vzácného druhu.

Buřňáček malý, *Hydrobates pelagicus* (4, 2, 1); kategorie A

Akceptováno:

- (1) 05.12.1863: 1 ex. Bohdíkov-Alojzov, SU, OL (preparát dnes neexistuje; R157)
- (2) 1879: 1 ad. ex. Žacléř, TU, HK (preparát nezvěstný; R158)
- (3) říjen 1912: 1 ad. ex. Zákupy, CL, LB (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001592; R159)
- (4) 20.12.1929: 1 ad. ex. Rybník, UO, PA (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001591; R160)
- (5) 10.10.1952: 1 ex. Beroun, BE, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-002445; R161)
- (6) únor 1953: 1 ex. Poděbrady-Březinka, HB, VY (coll. Slezské zemské muzeum v Opavě: SZMO 2649; R162)
- (7) 26.10.2006: 1 uhynulý ex. ryb. Žabakor, MB, StČ (V. Šťastný, L. Jasso; coll. Národní muzeum v Praze: P6V-103336; FK 01/2007)

Revizi dosavadních nálezů trubkonosých, včetně buřňáčků, na našem území provedl Mlíkovský (2012). Jedinec nalezený na Šumpersku (1) krátce po nálezu uhynul a dostal se do sbírek L. H. Jeittelese, který vycpaninu věnoval muzeu v Brně (Heinrich 1864); preparát byl zničen před rokem 1883 (Von

Tschusi zu Schmidhoffen 1883). Dnes neznámý preparát od Žacléře (2) kontrolovali ve sbírkách lesnické školy v Bělé pod Bezdězem při příležitosti výstavy ve Vídni Michel (1892a) a po přestěhování školy do Zákup i Hořice (1942) - jeho určení je tak možné považovat za věrohodné. Hořice označil preparát za již velmi chatrný, pravděpodobně tedy již neexistuje; nenachází se ani ve sbírkách České lesnické akademie v Trutnově, která je pokračovatelkou zákupské školy (P. Kejklíček in litt.). Další pták (3) byl nalezen v říjnu 1912 ještě živý přímo u Zákup, ale uhynul a dostal se do Hořického sbírky a s ní pak do dnešních sbírek Národního muzea v Praze, podobně jako pták nalezený uhynulý u obce Rybník (4) nedaleko České Třebové (vše Hořice 1942). V roce 1952 byl nalezen po několika dnech větrného počasí uhynulý pták (5) na zahradě domu v Berouně, rovněž tento byl darován Národnímu muzeu v Praze (Hanzák 1952). Z téhož roku pravděpodobně pochází i jedinec (6) nalezený v únoru 1953 uhynulý a zamrzlý v ledu na řece Sázavě na Havlíčkobrodsku. Vzhledem ke stavu těla mohl uhynout jinde na horním toku řeky před zamrznutím (Semrád 1966). Ze sbírky Semráda se později dostal do sbírek Slezského zemského muzea v Opavě, kde byl revidován v roce 2014. V novější době byl nalezen další pták na Mladoboleslavsku (7), který byl rovněž uložen ve sbírkách Národního muzea v Praze (Jasso 2008).

Buřňák lední, *Fulmarus glacialis* (3, 2, 0); kategorie A

Akceptováno:

(1) po 1890: 1 ad. F okolí Písku, PI, JČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001587; R156)

(2) únor nebo březen 1903/1906: koncem zimy střelen 1 ex. Frymburk, CK, JČ (preparát zničen; R151)

(3) 1930: 1 ex. Dlouhá Ves, HB, VY (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001586; R152)

(4) 18.02.1962: 1 ex. Kytín, PB, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-004698; R154)

(5) konec února 1962: 1 ad. ex. Hostouň, KL, StČ (snímek viděl W. Černý; R155)

Zamítnuto:

(6) 24.01.1955: 1 ex. střelen Mariánské Lázně, CH, KV (coll. Moravské zemské muzeum v Brně: MZMB 8077; R153)

Revizi preparátů provedl a publikoval Mlíkovský (2012). První preparát byl nalezen Jirsíkem v Lesnické škole v Písku, dle poznámky od A. Hořice (nepubl.) byl uloven někdy kolem roku 1890. Druhý preparát našel J. Michel ve školním kabinetu ve Frymburku, kde byl určen jako racek stříbrný (*Larus argentatus*); tento pták byl ubit holí v únoru nebo březnu mezi r. 1903 a 1906 v údolí Vltavy nedaleko obce, preparát se poté dostal do sbírek Buquoye v Nových Hradech (Michel & Reiser 1924). Třetího ptáka našel v roce 1941 sběratel B. Semrád, získal jej pro svou sbírku a později postoupil sbírce A. Hořice, s nímž se preparát dostal do Národního muzea v Praze (Hořice 1942). V roce 1962 byli ve středních Čechách zjištěni hned dva jedinci (4, 5). Jejich nálezy souvisely s nepříznivým počasím v severním Atlantiku, které vrcholilo 11.-12. a 15.-16. února silnými vichřicemi, jež zasáhly Britské ostrovy, Severní moře a západní Evropu. Jen v Británii bylo mezi 22. 2. a 15. 3. 1962 nalezeno celkem 682 uhynulých buřňáků ledních, na pobřeží Nizozemska to bylo dokonce 2 389 uhynulých ptáků (Pashby & Cudworth 1969). Tři uhynulí ptáci byli nalezeni 17. 2., 18. 2. a 18. 3. ve vnitrozemí Německa v Sasku-Anhaltsku (Dornbusch 2015) a jeden v únoru na pobřeží Polska (Stawarczyk et al. 2017). Tři výše zmíněné dochované preparáty byly prověřovány v depozitáři

Národního muzea v Praze, další dva nedochované preparáty jsou považovány za hodnověrné. Na podstavci preparátu v Moravském zemském muzeu v Brně (6) je uvedeno „*data neznámá*“; zmiňované údaje (lokalizace a datum) byly dopřány později. Původ tohoto preparátu tak zůstává nejistý.

**Buřňák šedý / b. severoatlantský,
Calonectris diomedea / *C. borealis*
(1, 0, 0); kategorie B**

Akceptováno:

(1) polovina května 1936: 1 ex. střelen Olomouc, OL, OL (foto zobáku; R205)

Na jaře 1936 byl u Olomouce postřelen pták, který byl nalezen až po dvou dnech v pokročilém stádiu rozkladu, kdy už ho nebylo možné preparovat. Do sbírek se dostal pouze zobák (Musílek 1936) – ten je však dnes nezvěstný a dochovala se jen jeho fotografie (Hořice 1942). Situace byla nověji komplikována rozdělením původního druhu do tří (*Calonectris diomedea*, *C. borealis*, *C. edwardsii*; viz IOC 2018). Dostupné údaje byly proto i s fotografií zobáku zaslány k posouzení zahraničním expertům. Podle jejich vyjádření se jedná o samici s největší pravděpodobností buřňáka severoatlantského (*C. borealis*; J. Borg in litt., J. Sultana in litt.). Proto je nadále tento jedinec považován za neurčeného buřňáka, patřícího k jednomu ze dvou zmíněných druhů.

**Plameňák růžový,
Phoenicopterus roseus
(2, 0, 0); kategorie B**

Akceptováno:

(1) 29.07. – začátek srpna 1895: 11 ex. Olomoucko a Ostravsko (1 ex. 1K coll. ORNIS Přerov: 642/77; R033)

(2) 05.11.1935: 1 ex. 1K střelen u Ostravy, OV, MS (coll. Ostravské muzeum: 72; R034)

Je obtížné vyjadřovat se k původu druhu, který je častým uprchlíkem ze

zajetí a který vytvořil v Německu smíšenou kolonii s plameňáky chilskými (*Phoenicopterus chilensis*). Tito ptáci se přemísťují mezi kolonií v Zwillbrocker Venn, shromaždištěm v nizozemském IJsselmeer a zimovištěm v oblasti delty Rýna na Bodamském jezeře (Kestenholz et al. 2005). Nejbližším přirozeným hnízdištěm je od roku 2000 delta Pádu v severní Itálii, kde plameňáci růžoví každoročně vyvádějí stovky mláďat, z nichž část je barevně značena (*C. Fiorini in litt.*). Za zálety prokazatelně divokých ptáků jsou tak nadále považováni pouze ptáci ze dvou dobře podchycených invazí. První proběhla koncem července 1895, kdy se hejno 11 ptáků nejprve objevilo na Štichovickém rybníce u Prostějova. Tady byli čtyři ptáci zastřeleni, pátý pták byl později chycen u Hodolan na Olomoucku a chován v místním parku; zbytek hejna pravděpodobně pokračoval na Ostravsko. Informace sepsal podle informací očitých svědků Čapek (1896). Šestý pták byl zastřelen 30. 7. na rybníce u Rychvaldu na Karvinsku (Rzehak 1895). Z této invaze je FK ČSO znám jediný preparát – pták zastřelený u Prostějova (1) a uložený původně v reálném gymnáziu v Prostějově, kterého získal F. Hejl pro sbírky stanice v Přerově (J. Sitko in verb.). Osud dalších preparátů je neznámý; ve školách, kde byly dle Kněžourka (1912) uloženy, dnes nejsou. Druhá invaze byla zaznamenána na podzim 1935 – tentokrát šlo o hejno asi 30 ex. z Kazachstánu. Koncem října bylo 12 ex. pozorováno v Poltavě, poté byli jednotliví ptáci a skupinky do 4 ex. zjišťovány od 5. 11. do 17. 12. v polském Slezsku a nakonec od listopadu do ledna 1936 jednotliví ptáci na pobřeží Baltu v Meklenbursku a Pomořansku (Von Hahn 1936). K této invazi patřil také mladý pták zastřelený v listopadu 1935 u Ostravy (2), který je uložen v Ostravském muzeu; u tohoto

preparátu je v přírůstkové knize i na preparátu zaznamenán rok 1929, jde ovšem o omyl při přepisování údajů v roce 1963 (M. Foral in litt.). Všechna další pozorování jsou nově řazena do kategorie D, u některých navíc není jisté ani druhové určení (přehled viz Hudec & Hora 1981).

**Volavka rusohlavá, *Bubulcus ibis*
(0, 2, 7); kategorie A**

Akceptováno:

- (1) 03.06.1974: 1 ex. 2K Sedlec u Mikulova, BV, JM (H. Matušik, M. Zbořil; R031)
- (2) 30.10.1983: 1 ex. Novomlýnské nádrže, BV, JM (L. Doupal, A. Toman, J. Chytil; R032)
- (3) 08.07.2011: 1 ex. Rakvice, BV, JM (P. Moutelík) (FK 58/2011 rev.)
- (4) 10.-24.04.2014: 1 ex. +1K Záhlinice, KM, ZL (J. Šírek aj.; foto) (FK 43/2014)
- (5) 01.05.-03.09.2016: 3 ad., hnízdění, 3 juv., 2 vyvedeny Čejkovice, CB, JČ (Z. Valeš, P. Růžek aj.; foto; FK 11/2016)
- (6) 24.04.-04.09.2017: 1-3 ex. Čejkovice, CB, JČ (T. Bodnár aj.; foto; FK 45/2017)
- (7) 29.07.2017: 1 ex. Lednice, BV, JM (P. Mezulian; foto; FK 46/2017)
- (8) 26.08.-17.09.2017: 1 ex. Hodonínsko, HO, JM (K. Šimeček aj.; foto; FK 48/2017)
- (9) 28.08.2017: 1 ex. Lednice, BV, JM (M. Pavláček; foto; FK 47/2017)

Kategorie E:

- (10) 10.10.1966: 1 ex. poraněný Radobytce, PI, JČ (ze Zoo Zürich)
- (11) 20.-28.10.1972: 1 ex. Lednice, Prostřední ryb., BV, JM (barevně kroužkovaný)
- (12) 01.10.2011: 1 ex. Kosořice, MB, StČ (M. Zikmunda; FK 42/2011 rev.)

Zamítnuto:

- (13) 27.-28.04.2000: 1 ad. ex. Dolní Benešov, OP, MS (FK 04/2002 rev.)
- (14) 19.07.2002: 1 ad. ex. Polanka nad Odrou, OV, MS (FK 82/2002 rev.)

Volavka rusohlavá původně žila ve Španělsku, Portugalsku a tropické Africe, začátkem 20. století se však začala

šířit do jižní Afriky. Ve 30. letech také kolonizovala Ameriku. V roce 1968 zahnízdila poprvé ve Francii v Camargue, kde v roce 1974 hnízdilo již 98 párů. V Británii bylo v letech 1982-1991 zaznamenáno pouze 21 ptáků, do roku 2001 však počty vzrostly (75 ptáků v letech 1992-2001). V roce 2007 zde bylo zjištěno rekordních 29 ex. a v roce 2008 pak bezprecedentních nejméně 168 ex. a první prokázané hnízdění. Od tohoto roku nejsou pozorování tohoto druhu britskou faunistickou komisí zvažována (Hudson & Rarities Committee 2009). Novější pozorování v ČR jsou v této souvislosti považována za zálety divokých ptáků, pozornost tedy byla soustředěna na prověření starších záznamů. Ptáci z let 1966 a 1972 (10, 11) byli barevně kroužkovaní a za uprchlíky ze zajetí byli označeni už Hudcem et al. (1995). Za první skutečné zatoulance jsou tak považováni ptáci zjištěni v letech 1974 (Matušik & Zbořil 1975) a 1983 (Doupal et al. 1985, L. Doupal in verb.). Pozorování z let 2000 a 2002 (13, 14) byla při revizi zamítnuta pro nedůvěryhodnost. Pták zaznamenaný u Kosořic v říjnu 2011 (12) je považován za uprchlíka ze Zoo Dvůr Králové, který ze zahrady ulétl 26. 9. 2011 a na přelomu října a listopadu byl odchycen na rybníce u Slaného ve středních Čechách (Myslivečková & Voňková 2012).

**Terej bílý, *Morus bassanus*
(2, 1, 1); kategorie A**

Akceptováno:

- (1) 23.11.1903: 1 ad. ex. střelen Litice, CL, LB (coll. Regionální muzeum Teplice: 6992; R027)
- (2) listopad 1928: 1 ex. 3K Čistá (Zdeslav) - Křekovice, RA, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000620; R163)
- (3) 09.09.1962: 1 imm. ex. Záhlinice, KM, ZL (V. Kozák; R028)
- (4) 11.05.2007: 1 ad. ex. Dolní Řasnice,

LB, LB (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-107930; FK 27/2007)

Zamítnuto:

(5) 1922: Praha-Libeň (coll. Regionální muzeum v Teplicích: 105; R239)

Ve sbírkách Regionálního muzea v Teplicích byl revidován preparát dospělého ptáka, získaný jako dar gymnázia v Litoměřicích v roce 1975. Tento jedinec byl podle novějších údajů uvedených na podstavci zastřelen v Liticích u Úštěka; na podstavci je rovněž dochována původní etiketa šluknovského preparátora Josefa Bienerta. Je prakticky jisté, že se jedná o jedince zmiňovaného právě z této lokality (Anonymus 1907). Pták z původních sbírek Národního muzea v Praze (2) byl v listopadu 1928 chycen vysílený po prudké vichřici a po preparaci darován měšťanské škole v Čisté, odkud byl získán výměnou do sbírek A. Hořice (Anonymus 1936); s ní se později dostal do sbírek Národního muzea v Praze, kde byl revidován společně s nově získaným preparátem ptáka z Liberecka (4). Bez dokladu je pouze pozorování z roku 1962 (3), které je však provázáno dostatečným popisem (Kozák 1964), na jehož základě bylo akceptováno. Ve sbírkách Regionálního muzea v Teplicích se nachází ještě další preparát (5) - v přírůstkové knize jsou jen údaje „2. český zástřel. Získáno 1949.“ (M. Žemlička in litt.) a na podstavci je etiketa původního teplického muzea s údajem „*Praha-Libeň 1922*“. Bližší údaje o původu tohoto jedince se dosud nepodařilo dohledat.

Kormorán chocholatý,

Phalacrocorax aristotelis

(0, 0, 0); není členem avifauny ČR

Zamítnuto:

(1) 03.04.1977: 1 ad. ex. Karviná - St. Město, KI, MS (R029)

(2) 01.-02.12.1979: 2 ad. ex. úd. n. Lipno, CK, JČ (R030)

(3) 11.03.1999: 1 ad. ex. Tovačov, PR, OL (FK 10/99 rev.)

Po revizi byla zamítnuta tři nedoložená pozorování. Ani jedno pozorování ze 70. let minulého století (1, 2; Kondělka 1979, Kloubec 1980) nebylo doplněno dostatečným a odpovídajícím popisem. V době těchto pozorování byl na našem území vzácný i kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*), není tedy možné vyloučit záměnu s ním. U pozorování z roku 1999 (3; Polčák 2004) byl revidován původní popis s přiloženým nákresem, přičemž byl zjištěn rozpor mezi nimi. Kormorán chocholatý je výlučně mořský pták, ve vnitrozemí se objevuje jen výjimečně, a to převážně mladí ptáci po déletrvajícím období špatného počasí (Wanless & Harris 1997). Akceptovat je tak možné pouze jednoznačně doložený výskyt.

Luněk šedý, *Elanus caeruleus*

(1, 0, 3); kategorie A

Akceptováno:

(1) 31.03.1938: 1 ex. Olbramovice, ZN, JM (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-003865; R164)

(2) 23.09.-22.10.2003: 1 ad. ex. Tichá, CK, JČ (A. Schmalzer, J. Pykal aj.; FK 25/2003 rev.)

(3) 10.05.2014: 1 ex. +1K Sedlec u Mikulova, BV, JM (V. Dobeš; foto; FK 34/2014)

(4) 31.12.2016: 1 ex. +1K Bor-Damnov, TC, PL (V. Štěpán; FK 131/2016)

Členové FK prověřovali především starý preparát ve sbírkách Národního muzea v Praze (1), jeho vzhled a okolnosti jeho získání, které jsou podrobně zmíněny jak na etiketě preparátu, tak v soudobém článku (Richter 1938). Preparát byl původně věnován stanici Lotos v České Lípě, odkud byl později získán do sbírek Národního muzea v Praze (Z. Jón in litt.). Pták pozorovaný v roce 2003 (2) se zdržoval na hranici

Česka a Rakouska a byl pozorován řadou našich i zahraničních pozorovatelů (Krieger et al. 2004); dříve bylo jako první datum pozorování omylem uváděno 26. 9. (Vavřík 2004). Pozorování z jižní Moravy (3) je podloženo fotodokumentací. V době prvního záznamu byl zálet luňce šedého na naše území vzácností. Později však tento druh začal hnízdit na Pyrenejském poloostrově, v roce 1990 kolonizoval Francii, kde populace vzrostla na 130–150 párů v roce 2014 (Ławicki & Perlman 2017). V souvislosti s rozšířením areálu dochází také k častějším záletům dále na sever, do roku 2016 bylo mimo Portugalsko, Španělsko a Francii zaznamenáno 143 pozorování, většina po roce 2010 (Ławicki & Perlman 2017).

Orlosup bradatý, *Gypaetus barbatus* (0, 0, 0); kategorie D

Akceptováno (kategorie D):

(1) 23.04.1995: 1 ex. Srbsko, PZ, StČ (J. Šebestián; FK 14/2004)

Akceptováno (kategorie E):

(2) 21.05.2013: 1 F 2K „Bernd“, přelet severní části ČR (satelitní odečet; R206)

Zamítnuto:

(3) konec června 1871: 1 ex. chycen Tuchoměřice, PZ, StČ (R207)

(4) 13.06.1871: pár u Salaše, UH, ZL (R208)

V literatuře jsou zmiňována dvě pozorování z roku 1871. U prvního ze zamítnutých pozorování (3) je uveden jako druh „*sup bradatý*“ a rozpětí samice „*čtyři a půl lokte*“ (Anonymus 1871), druhé zamítnuté pozorování (4) se týká postřeleného páru, z něhož samec byl chycen (Anonymus 1872). U tohoto záznamu se nově objevily spekulace o jeho hodnověrnosti (Šuhaj 2001). Na druhou stranu, jak zmiňují Hudec & Šťastný (2005), byl vyjádřen záměr dodat ptáka do Schönbrunnu, kde se v tomtéž roce objevil sup hnědý bez udání původu. V červnu 1871 byl zaznamenán

zálet několika supů hnědých do střední Evropy – jeden pták byl zastřelen 14. 6. 1871 v oblasti Tater (Kocyan 1883) a další byl zjištěn 23. 6. 1871 v Maďarsku u Hortobágy (Hadarics & Zalai 2008). Je tedy pravděpodobné, že se v obou případech jednalo o záměnu jména nebo omyl v určení. V letech 1986–2015 bylo v rámci reintrodukčního projektu v Alpách vypuštěno celkem 212 orlosupů. Poprvé zde orlosupi úspěšně zahnízdili v letech 1996–1997. V letech 2014–2015 zde hnízdilo již 33 párů nebo trojic, které vyvedly 19, resp. 20 mláďat (Waldvogel et al. 2017). Nejbližší k českému území se vyskytují orlosupi v rakouských Vysokých Taurách v údolí Gschlöss (M. Vavřík neubl., G. Gressmann in litt.), tedy zhruba 200 km od hranic ČR. V posledních letech byli orlosupi zaznamenáni také v dalších zemích, mezi nimi neoznačení mladí ptáci v květnu 2001 v severním Německu, v červnu 2002 v Nizozemsku a v květnu a červnu 2003 v Nizozemsku, Dánsku a jižním Norsku (T. E. Ortvald in litt., T. A. Olsen in litt.). Pozorování těchto ptáků jsou řazena do kategorie D; vypuštění ptáci označení odbarvením letek a ocasních per jsou pak řazeni do kategorie E. Vzhledem k vývoji alpské populace je možné brzké přerazení druhu do kategorie C, kam by pak patřili i neoznačení jedinci, zalétlí na území jiných států (do kategorie C je řazen orlosup ve Švýcarsku; viz Schweizerische Avifaunistische Kommission 2018).

Sup mrchožravý, *Neophron percnopterus* (0, 1, 2); kategorie A0

Akceptováno:

(1) 26.06.1988: 1 ad. ex. Heřmanice, NJ, MS (M. Dvorský, J. Dvorská; FK 1/91 rev.)

(2) 12.05.1991: 1 ex. 2K Štěpánkovice, OP, MS (J. Hudeček, J. Ševčík; FK 2/92 rev.)

(3) 26.05.1994: 1 ad. ex. Přerov, PR, OL (J. Polčák; FK 10/94 rev.)

Všechna tři pozorování byla doprovázena dostatečným popisem (Dvorská & Dvorský 1990, Hudeček & Ševčík 1994, Polčák 1995). Tento druh je tedy členem naší avifauny, dosud však bez doloženého pozorování. V Polsku byl do roku 2015 zjištěn devětkrát, nejčastěji adultní ptáci v květnu (Stawarczyk et al. 2017). V Maďarsku byl pozorován nejméně 14krát (Hadarics & Zalai 2008). Nejbližší hnízdiště leží na Balkánském poloostrově, kde dochází dlouhodobě k výraznému poklesu početnosti a na řadě míst sup mrchožravý vyhynul (Milchev & Georgiev 2014). S tím zřejmě souvisí absence novějších pozorování na našem území.

Orel stepní, *Aquila nipalensis* (2, 1, 1); kategorie A

Akceptováno:

(1) červenec 1914: 1 ex. střelen Koprník-Násedlnice, MB, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000802; R166)

(2) 28.08.1943: 1 ex. střelen Mladé Buky, TU, KH (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-026735; R167)

(3) 27.01.1985: 1 M 2K Hustopeče, BV, JM (umístěn v Zoo Brno; R043)

(4) 15.10.1997: 1 ex. 1K Moravský Písek, HO, JM (J. Polčák; FK 16/98 rev.)

Zamítnuto:

(5) červen 1932: 1 ex. střelen Ranská hora, Louny, LN, ÚS (coll. Regionální muzeum v Teplicích: Z 2482; R041)

(6) 15.05.1967: 1 ex. Zahrádka, TR, VY (Zoo Brno; R042)

Při revizi preparátu ptáka zastřeleného v roce 1932 u Loun (5) bylo zjištěno, že je to ve skutečnosti mladý orel královský (*Aquila heliaca*). Preparát se nachází ve sbírkách Regionálního muzea v Teplicích a nikoli Národního muzea v Praze (cf. Hudec et al. 1995, Hudec & Štastný 2005). Původně byl jako orel stepní určen při preparaci laboratoří Falco v Ostravě a poté revidován zřejmě jen R. Matějkou v roce 1953

ještě ve sbírkách gymnázia v Lounech (Matějka 1958). Jako orel stepní byl pak veden ve sbírkách až do současné doby. Do teplického muzea byl ze střední školy v Lounech darován v roce 1958 (M. Žemlička in litt.). Pták chovaný v zajetí v Náměšti nad Oslavou a předaný v roce 1975 do Zoo Brno (6) byl po uhynutí zlikvidován, tj. nedochoval se žádný doklad (F. Hanák in verb.). Ani nové pátrání, které proběhlo v roce 2017 v archívech Zoo Brno a u pamětníků, nepřineslo žádné informace (P. Suvorov in litt.). Není jasné, na základě čeho byl tento orel určen, a členům FK ČSO není znám žádný záznam o revizi určení nebo původu tohoto ptáka. Oproti tomuto je pozorování orla stepního odchyceného přímo pracovníky Zoo Brno v roce 1985 (3) zdokumentováno velmi dobře. Pták uhynul v zajetí 3. 7. 1986, kadáver ale nebylo možné vzhledem k protieinfekčním opatřením uchovat a byl zlikvidován (Mrlík 1989). Z novější doby je známo jediné další pozorování, které bylo rovněž revidováno na základě popisu z archivu FK ČSO a potvrzeno.

Orel jestřábí, *Aquila fasciata* (2, 1, 0); kategorie A

Akceptováno:

(1) červenec 1866: 1 ex. Doupno u Křivokláta, RA, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-004114; R165)

(2) 28.07.1945: 1 ex. střelen Olbramovice, ZN, JM (coll. Moravské zemské muzeum Brno: 29691; R038)

(3) začátek května 1978: 1 ex. 2K Zbýšov, KH, StČ (L. Chvátal, det. V. Mrlík; foto; R040)

Zamítnuto:

(4) podzim 1927: 1 ex. Iváň, BV, JM (ztracený preparát; R037)

(5) 28.09.1958: 1 ex. Tovačov, PR, OL (R039)

Při revizi preparátu ve sbírkách Národního muzea v Praze (1) bylo určení

potvrzeno, detaily opeření ptáka a zejména obroušené konce ocasních per však naznačovaly možný původ ze zajetí. Následně byly v literatuře dohledány podrobné zprávy o zástřelu tohoto jedince. Již v době publikace došlo ke zmatkům ohledně doby získání dokladu, které vedly k uvádění dvou až tří různých jedinců ze zdánlivě různých lokalit (naposledy Hudec & Šťastný 2005). Podle sdělení neznámého autora (Anonymus 1882), který cituje původní svědectví z panství Lány, byl orel zastřelen ve druhé polovině července 1866, krátce nato určen Fričem a dodatečně zaslán k určení také Homeyerovi. Rovněž v katalogu fürstenberské sbírky (Hüttenbacher 1890) je uveden jediný preparát druhu s tímto datem. Otázkou je, proč Frič (1871) uvádí jako datum zástřelu duben 1862 a Von Homeyer (1882) červenec 1876, i když podle popisu událostí píšou oba o stejném ptákově. Na základě původních údajů je za správné považováno datování do července 1866 a údajný další pták z dubna 1862 nebo července 1876 je považován za totožného. Další podrobná revize preparátu v roce 2018 ukázala, že k poškození ocasních per mohlo dojít až druhotně nevhodným uložením nebo manipulací s preparátem. Popis okolností nálezu ptáka z Olbramovic (2) uvádí Hachler (1947) a tento preparát byl revidován – dochovala se však pouze noha. Preparát z roku 1978 (3) je podrobně popsán a dokumentován Mrlíkem (1981). U zástřelu z roku 1927 se nedochoval preparát ani popis; dle Jirsíka (1948) jej určoval Š. Soudek, ale poté se preparát ztratil u preparátora Schrolla v Brně. Správnost určení tak není možné potvrdit. Popis ptáka pozorovaného v Tovačově (5; Hejl-Mračovský 1958) neodpovídá žádnému šatu orla jestřábího – je možná záměna s kání bělochvostou (*Buteo rufinus*) nebo včelojedem lesním (*Pernis apivorus*).

Krahujec krátkoprstý,
Accipiter brevipes
(0, 1, 0); kategorie A

Akceptováno:

(1) 09.09.1958: 1 F 1K střelen Mitrovice u Nové Bělé, OV, MS (coll. Slezské zemské muzeum v Opavě: SZMO 1714; R168)

Jediným dokladem výskytu tohoto druhu na našem území (Miklík 1959) je preparát umístěný ve výstavních prostorách Slezského zemského muzea v Opavě. Zálety krahujce krátkoprstého na sever nejsou příliš časté – přesto byl krahujec krátkoprstý dvakrát zaznamenán v Polsku (v říjnu 1993 a září 2010; Stawarczyk et al. 2017). V souvislosti s českým zástřelem je zajímavý údaj o hnízdění v lese Nagyerdő u Debrecenu v Maďarsku v letech 1957–1962 (Aradi 1962/1963). Na východě Maďarska krahujec krátkoprstý pravděpodobně hnízdil i v jiných letech. Hnízdící ptáci odlétají v průběhu srpna a pozorování mimo hnízdiště zde nejčastěji spadají do období srpna a září (Hadarics & Zalai 2008), čemuž odpovídá i jediný záznam na našem území.

Drop hřívnatý,
Chlamydotis macqueenii
(1, 0, 1); kategorie A

Akceptováno:

(1) 06.09.1889: 1 ex. střelen Zbenice, PB, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000197; R169)

(2) 27.11.2005: 1 ex. střelen Smiřice/Rošky, HK, KH (coll. ORNIS Přerov: 12924; FK 71/2014)

U obou preparátů bylo revidováno druhové určení po rozdělení původně jediného druhu na dva – dropa hřívnatého a dropa obojkového (*Chlamydotis undulata*; viz Gaucher et al. 1996). Pták z roku 1889 (1) byl dodán na trh v Příbrami a místo jednoho oka měl velký nádor – je tedy možné, že nebyl zastřelen, ale uhynul na následky tohoto

onemocnění (Vařečka 1891). Jako lokalita je v inventární knize uvedena obec Zbenice (u Příbrami). Druhý pták byl získán do sbírek ORNIS Přerov v roce 2014 ze sbírky P. Matušky z Jaroměře (Chytil 2015). Populace dropa hřívnatého ve 20. století prudce klesaly a ustaly tak i zálety do Evropy. Na začátku 21. století zde byl drop hřívnatý nově zaznamenán 19. ledna 2003 v Belgii (s podezřením na nelegální dovoz; Raty & la Commission d'Homologation 2005) a 12–14. října 2008 ve Švýcarsku (kategorie D; Valloton & Piot 2010). V oblasti původního výskytu probíhá od roku 1986 umělý odchov a vypouštění mláďat (BirdLife International 2014).

**Drop malý, *Tetrax tetrax*
(n, 4 + 1, 0); kategorie A**

Akceptováno:

(1) jaro 1953: 1 F nalezena Ostrava-Heřmanice, OV, MS (coll. ORNIS Přerov: 541/76; R209)

Revizí určení vybraného preparátu ve sbírce ORNIS Přerov byl potvrzen výskyt tohoto druhu v ČR. Další záznamy budou prověřovány v budoucnu; jen ve sbírkách Národního muzea v Praze se nachází 10 preparátů z českého území.

**Slípka modrá, *Porphyrio porphyrio*
(0, 0, 0); kategorie D**

Kategorie D:

(1) podzim 1884: 1 ad. ex. střelen Nové Hradky, CB, JČ (preparát zničen; R210)

Kategorie E:

(2) 21.08.1957: 1 ad. ex. střelen Jaroslavice, ZN, JM (coll. Moravské zemské muzeum v Brně: 30230; R213)

Pták z roku 1884 (1) byl zastřelen u Nových Hradů při kachním honu (Buquoy 1884), ne koroptvím (cf. Hudec & Štastný 2005). Preparát byl zničen po roce 1945. Pták z roku 1957 od Jaroslavic byl s největší pravděpo-

dobností získán od místního chovatele J. Sýkory (Mlíkovský 2011). Ptáci z let 1905 a 1910 patří k nově oddělenému druhu slípka africká (*Porphyrio madagascariensis*; viz níže). Vlastní slípka modrá (*P. porphyrio*) hnízdí v jihozápadní Evropě a severozápadní Africe. Ve 20. století její početnost výrazně poklesla, což vedlo ke zvýšenému zájmu o její ochranu, spojenému s reintrodukčním programem. Na konci 20. století populace opět vzrostla a v roce 1996 začala slípka modrá hnízdit v jižní Francii. Na jaře a v létě 2016 byl zaznamenán výrazný pohyb dospělých ptáků do vnitrozemí – jeden pták byl koncem července pozorován až v jižní Anglii. V minulosti byly slípky modré chovány v Evropě často v zajetí a díky silným zobákům se často proklovaly ven a ulétly (McInerney & Stoddart 2018).

**Slípka africká,
Porphyrio madagascariensis
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Kategorie E:

(1) 16.07.1905: 1 ad. ex. střelen Žehuňský ryb., KO, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000093; R211)

(2) 12.09.1910: 1 ex. 1K střelen Nesyt, BV, JM (coll. Lovecko-lesnické muzeum v Úsově: Z 1186; R212)

První pták byl zastřelen ve středních Čechách (Von Tschusi zu Schmidhoffen 1906), druhý na jižní Moravě (Urbánek 1965). Slípka africká hnízdí v subsaharské Africe, v Egyptě a od roku 2002 také v Izraeli (Perlman et al. 2017). Vzhledem k malé pravděpodobnosti záletu z tohoto areálu jsou oba záznamy z našeho území řazeny do kategorie E. Začátkem 20. století byla slípka africká zaznamenána několikrát v Itálii, ale vzhledem k její přítomnosti v chovech (včetně zoologických zahrad) je i původ zde pozorovaných jedinců považován za neznámý (Grussu 1999).

**Čejka trnitá, *Vanellus spinosus*
(0, 0, 0); kategorie D**

Akceptováno:

(1) 21.09.1989: 1 ex. Záhlinice, KM, ZL (P. Šálek; FK 6/92 rev.)

Při revizi byl změněn status jediného potvrzeného pozorování z našeho území (Šálek 1995). Druh byl přesunut do kategorie D ve shodě s přístupem v okolních zemích. Čejky trnité jsou chovány v zajetí a pozorování uprchlých ptáků v blízkém období je známo z Londýna (1988–1989; Self 2014) nebo Nizozemska (1987; Ovaas et al. 2013).

**Keptuška běloocasá,
Vanellus leucurus
(0, 0, 1); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 02.06.2001: 1 ex. Tovačov, PR, OL (J. Polčák, video; FK 42/2001 rev.)

Jediné pozorování druhu (Polčák 2001) bylo dokumentováno kvalitním videozáznamem, který je uložen v archivu FK ČSO. V roce 2000 keptušky běloocasé poprvé zahnízdily na pobřeží Rumunska, kde bylo zaznamenáno asi 60 ptáků a nalezena byla čtyři hnízda. V roce 2001 zde bylo zjištěno hnízdění nejméně čtyř párů. V následujících letech nebylo hnízdění potvrzeno, přestože byli v hnízdní době opakovaně pozorováni dospělí ptáci (Petrencu et al. 2011). S tímto případem expanze hnízdících ptáků zřejmě souvisí i pozorování z našeho území.

**Kulík hnědokřídlý,
Pluvialis dominica
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

(1) 18.09.–04.10.1981: 1 ex. úd. n. Rozkoš, NA, KH (V. Koza; FK 13/89 rev.)

(2) 21.10.1989: 1 ex. Bartošovice, NJ, MS (J. Havránek; FK 3/92 rev.)

U ptáka pozorovaného na Rozkoši (1) se nepodařilo získat žádný popis.

Vzhledem k problematice určování komplexu druhů *Pluvialis apricaria/dominica/fulva* tak není možné toto pozorování spolehlivě zhodnotit. Navíc v době pozorování nebyly dva ze zmiňovaných druhů rozlišovány a neexistovala kvalitní literatura shrnující rozlišovací znaky komplexu. Rovněž v případě pozorování z Bartošovic (2) neumožňuje popis ani přiřadit pozorovaného ptáka ke dvojici druhů *Pluvialis fulva/dominica*. Podle novějších výzkumů je rozlišování kulíků rodu *Pluvialis* komplikovanější, protože u řady známých znaků dochází k překryvu (Johnson & Johnson 2004).

**Koliha tenkozobá,
Numenius tenuirostris
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

(1) 08.03.1885: 1 ex. Eger (R172)

(2) září 1899: 1 ex. okolí Brna, BO, JM (F. Schade; R173)

(3) podzim 1934: 4 ex., z toho 1 ex. střelen Svobodné Heřmanice, BR, MS (R174)

(4) 07.04.1974: 1 ex. Karviná, KI, MS (R175)

U jedince z roku 1885 (1; Reiser 1885) byla opakovaně lokalita „Eger“ překládána jako Cheb; vzhledem k tomu, že byl pták získán na zvěřinářském trhu ve Vídni, je pravděpodobnější původ od maďarského města Eger. V Maďarsku se v té době zvěřinářské trhy nekonaly a jako možné vysvětlení se nabízí dopravení úlovku na vídeňský trh. V případě preparátu z roku 1934 (3; Köhler 1935) se jedná o kolihu velkou (viz Hudec et al. 1995). Další dva záznamy (2, 4; Schade 1901, Hudeček 1981) jsou bez dokladu a vzhledem k podceňované variabilitě kolihy velké (*Numenius arquata*) je nelze akceptovat jako potvrzení výskytu kolihy tenkozobé na našem území (viz také Mlíkovský 2004). Podobně není možné za důkaz výskytu považovat ani nekonkrétní zprávu J. Jandy z roku 1913 (cf.

Hudeček 2016). Extrémní variabilita (mj. zbarvení nebo délky zobáku) a dřívější neznalost problematiky určování kolih vedla také k zamítnutí jediného původně akceptovaného britského pozorování doloženého řadou fotografií a videozáznamem (Collinson et al. 2014). Koliha tenkozobá je příkladem druhu, u kterého došlo k výrazným změnám v identifikačních kritériích. Podrobnou revizi určovacích znaků publikovali Corso et al. (2014).

**Vodouš velký, *Tringa melanoleuca*
(0, 1, 0); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 26.08.1964: 1 M 1K střelen Záhlinice, KM, ZL (coll. ORNIS Přerov: 10794; FK 1/94 rev.)

Historie nálezu byla podrobně popsána Ševčíkem (1994). Pták byl původně uloven v rámci sběru materiálu pro parazitologický výzkum a uložen ve sbírkách katedry zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně jako vodouš šedý (*Tringa nebularia*) (J. Sitko in litt.). Doba výskytu na našem území odpovídá vrcholu výskytu na Britských ostrovech (květen, srpen až září), kde byl zaznamenán 28krát do roku 2006 v Británii a 12krát do roku 2004 v Irsku; mnohem častější je zde vodouš žlutonohý (*Tringa flavipes*; Parkin & Knox 2010), který u nás dosud pozorován nebyl.

**Jespák rudokrký, *Calidris ruficollis*
(0, 0, 1); kategorie A0**

Akceptováno:

(1) 18.09.1998: 1 ad. ex. Kojetín, PR, OL (J. Šírek; FK 25/98 rev.)

Pozorování bylo revidováno na základě popisu z archivu FK ČSO (viz také Šírek 2004) jako jediný a nedoložený záznam tohoto vzácného druhu bahňáka na našem území. Jespák rudokrký hnízdí v arktické části Asie a Aljašky, odkud táhne na zimoviště do jihovýchodní

Asie a Austrálie. Velmi vzácně se zatoulá do Evropy, kde byl 13krát zjištěn ve Švédsku (BirdLife Sverige 2019) a osmkrát na Britských ostrovech (Parkin & Knox 2010). Pro tento druh jsou, podobně jako pro další sibiřské bahňáky, typické zálety adultních ptáků (Parkin & Knox 2010).

**Jespák mořský, *Calidris maritima*
(0, 0, 1); kategorie A0**

Akceptováno:

(1) 04.10.1997: 1 ex. Bzenec-Přivoz, HO, JM (K. Šimeček; FK 14/97 rev.)

Při revizi byl opětovně prověřován popis a okolnosti výskytu jediného českého pozorování tohoto druhu (Šimeček 1998). Podzimní výskyt odpovídá vnitrozemským záznamům z okolních zemí, kde byl ovšem zjištěn nejčastěji v listopadu – viz pozorování ve Švýcarsku (listopad a prosinec 2008; Schweizer & Thoma 2009), Rakousku (listopad 1995; Ranner 2002) nebo vůbec první pozorování v Maďarsku (listopad 2008; MME Nomenclator Bizottság 2011).

**Jespák dlouhokřídlý,
*Calidris bairdii***

(0, 1, 1); kategorie A

Akceptováno:

(1) 02.–03.09.1981: 1 F 1K chycena Lednice, BV, JM (V. Hájek; foto; R054)

(2) 22.05.2009: 1 ex. Jaroslavický ryb., ZN, JM (J. Šimek; foto; FK 37/2009)

Pták chycený v roce 1981 (1) byl na svou dobu velmi podrobně popsán, s přehledným srovnáním s podobnými druhy. Pozorování bylo navíc doplněno fotodokumentací (Hájek 1984/1985). Záznam spadá do vrcholu tahu mladých ptáků. Druhé pozorování bylo doloženo fotodokumentací; není vyloučeno, že stejný pták byl pozorován 23.–26. 5. 2009 v okolí Neziderského jezera v Rakousku (Ranner & Khil 2011).

**Jespák tundrový, *Calidris fuscicollis*
(0, 0, 1); kategorie A0**

Akceptováno:

(1) 22.09.1997: 1 ex. 1K Tovačov, PR, OL (J. Polčák; FK 22/97 rev.)

První a dosud jediné pozorování tohoto druhu nebylo doloženo, FK ČSO tak opětovně posoudila kvalitu popisu a vyloučila záměnu s podobnými druhy. Jespák tundrový je jedním z nejběžnějších severoamerických bahňáků zalétajících do Evropy – jen v Británii je každoročně registrováno až 30 záznamů tohoto druhu (Parkin & Knox 2010). Zjištěn byl také 10krát v Rakousku (Khil & Albegger 2014), čtyřikrát v Maďarsku (Hadarics & Zalai 2008) a třikrát v Polsku (Stawarczyk et al. 2017).

**Jespák plavý, *Calidris subruficollis*
(0, 0, 1); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 02–11.10.2010: 1 ex. 1K úd. n. Rozkoš, NA, KH (J. Vaněk aj; foto; FK 56/2010)

Zamítnuto:

(2) 15.10.1983: 1 ex. úd. n. Rozkoš, NA, KH (R055)

Výskyt tohoto druhu byl pro naše území potvrzen fotografiemi a odchytom v říjnu 2010 (1; Vaněk 2014). Rok 2010 byl ve Velké Británii druhým nejlepším rokem na zálety tohoto druhu – pozorováno bylo nejméně 63 ptáků (White & Kehoe 2018a). V Polsku byl zjištěn celkem 25krát (Stawarczyk et al. 2017). V roce 2010 zde byl pozorován hned dvakrát – 19. 9. a 12.–15. 10. (Komisja Faunistyczna 2011). U dřívějšího pozorování z roku 1983 (2) se nepodařilo získat žádný popis, a není tak možné je spolehlivě revidovat.

**Běhulík plavý, *Cursorius cursor*
(3, 0, 0); kategorie B**

Akceptováno:

(1) říjen 1881: 1 subad. ex. Hodkovice n. Moh., LB, LB (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000385; R170)

(2) 29.08.1893: 1 M střelen Žatec-Bezděkov, LN, ÚS (preparát neexistuje; R044)
(3) 06.08.1929: 1 ex. Strašnov, MB, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000386; R171)

Ptáka z roku 1881 (1) dostal do svých sbírek A. Hoříce ze sbírky J. Michela – ten preparát získal od hostinského v Horním Polubném, podle něhož byl pták nalezen pod telegrafními dráty u Hodkovic nad Mohelkou (Liebenau) v říjnu 1881 (Michel 1889). Již Kněžourek (1910) uvádí chybný rok 1891, který se od té doby v literatuře opakovaně přebírá, navíc s měsícem květen (viz Hudec & Šťastný 2005). Stejně údaje byly zjištěny na preparátu v depozitáři Národního muzea v Praze. O ulovku z okolí Žatce (2) píše prof. Wurm z České Lípy (Anonymus 1894), který jej získal od preparátora Kralerta z Boru. Doklad je sice nezvěstný, ale běhulík plavý je dle názoru členů FK ČSO druh nezaměnitelný. Poslední pták (3) byl uloven u Strašnova; také tento preparát byl revidován v depozitáři Národního muzea v Praze. Až do roku 1935 běhulík plavý do střední Evropy běžně zalétával (J. Mlíkovský nepubl.). Analýza 125 italských záznamů ukazuje vrcholy výskytu mimo jiné právě na konci 19. století a ve 30. letech 20. století (Verducci et al. 2012). První záznam z roku 1881 zřejmě souvisí s výraznějším pohybem běhulíků, protože ve stejném období byl tento druh poprvé zjištěn také v Dánsku (26. 11. 1881; Netfugl.dk 2018) a Belgii (27. 8. 1881; BRBC 2014). V roce druhého záznamu byl běhulík plavý zjištěn poprvé ve Finsku (13. 10. 1893; Birdlife Suomi ry 2018).

**Ouhorlík stepní, *Glareola pratincola*
(0, 0, 2); kategorie A0**

Akceptováno:

(1) 23.04.1995: 1 ex. úd. n. Rozkoš, NA, KH (P. Skřivan; FK 12/96 rev.)

(2) 30.05.2010: 1 ex. Olomouc – Nový Dvůr, OL, OL (L. Doupal; FK 27/2010 rev.)
Zamítnuto:

(3) 16.05.1862: 1 ex. střelen ryb. Oplatil, PA, PA (preparát nezvěstný; R045)

(4) květen/červen 1924: 1 ex. Ostrava-Zábřeh, OV, MS (R046)

V rámci revize byly prověřovány popisy dvou novějších pozorování (1, 2), která zůstávají nadále akceptována. Ouhorlík ulovený na Pardubicku Ostrdalem (3) se měl dostat do sbírek pražského muzea, ale už Musílek (1946) uvádí, že zdejší jediný preparát je bez bližších údajů a jeho původ je tak nejistý. Doklad z Ostravy (4) opakovaně zmiňovaný ve sbírkách Holingera (Hudec et al. 1995) neexistuje a jediný ouhorlík v této sbírce pochází z roku 1930 od Kaspického moře (J. Hudeček in litt.). Situaci komplikují zálety ouhorlíka indomalajského (*Glareola maldivarum*). Tento druh byl poprvé zjištěn v Británii v roce 1981, od té doby byl pozorován ještě čtyřikrát v Británii, jednou v Holandsku a jednou ve Švédsku. Odlišování tohoto druhu je krajně obtížné – znaky přehledně shrnují Driessens & Svensson (2005). U starších nedoložených pozorování se nezachoval žádný popis, proto není možné posoudit správnost druhového určení. Ve shodě s postupem jiných faunistických komisí a vzhledem k ojedinělému výskytu ouhorlíků na našem území uvádíme níže všechna pozorování akceptovaná pouze jako ouhorlík (*Glareola* sp.):

(1) 15.09.1951: 1 ex. Heřmanický ryb., OV, MS (K. Hudec aj.; R051)

(2) 1959/1960: 1 ex. v létě Lednice, BV, JM (Z. Hubálek; R047)

(3) 17.–18.06.1972: 1 ex. úd. n. Rozkoš, NA, KH (P. Žďárek, M. Foret, J. Němec; R048)

(4) 07.04.1974: 1 ex. ryb. Nesyt, BV, JM (Z. Hubálek; R049)

(5) 31.08.1977: 1 ex. Albrechtický, NJ, MS (L. a D. Boucný; R300)

(6) 12.–13.09.1981: 1 ex. 1K ryb. Nesyt, BV, JM (V. Hájek; R050)

**Ouhorlík černokřídlý,
Glareola nordmanni
(0, 1, 0); kategorie A0**

Akceptováno:

(1) 12.11.1970: 1 ex. Mlýnský rybník, Lednice, BV, JM (K. Hudec, B. Urbánek, J. Pelikán; R052)

Zamítnuto:

(2) 15.09.1951: 1 ex. Heřmanický ryb., OV, MS (R051)

U obou pozorování, jejichž podrobnosti nebyly dříve publikovány, získala FK ČSO nové vyjádření autora (K. Hudec in litt.). Při pozorování v roce 1970 (1) zaznamenali tři pozorovatelé typickou kresbu spodiny křídla, proto je považováno za dostatečné, i když nedokumentované pozorování tohoto druhu na našem území. U staršího záznamu z Heřmanického rybníka (2) nebylo možné potvrdit na základě okolností správnost určení, proto je toto pozorování vedeno nadále jako neurčený ouhorlík (*Glareola* sp.; viz výše u ouhorlíka stepního).

**Racek Sabinův, *Xema sabini*
(0, 1, 5); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 08.–19.12.1985: 1 ex. 1K Vltava v Praze, AA, AA (J. Malina aj.; foto) (FK 14/89; R056)

(2) 16.02.1990: 1 ex. 2K Novomlýnské nádrže, BV, JM (K. Hudec; Hudec 1991; FK 6/91 rev.)

(3) 12.–19.10.1997: 1 ex. 1K úd. n. Jesenice, CH, KV (R. Bönisch; FK 6/99 rev.)

(4) 14.09.1999: 1 ex. 1K úd. n. Rozkoš, NA, KH (R. Mikuszek; FK 14/99 rev.)

(5) 25.–26.09.2004: 1 ad. ex. České Vrbné, ryb. Starý Vrbenský, CB, JČ (M. a J. Pakandl, J. Závora; foto; FK 05/2005)

(6) 15.–20.09.2015: 1 ad. ex. Ostrava-Heřmanice, OV, MS (M. Mandák, P. Molitor, R. Kubíček; FK 100/2015)

Revidováno bylo pouze první pozorování tohoto druhu na našem území (1), které bylo doloženo fotografií (Malina 1986).

Racek Bonapartův,
Chroicocephalus philadelphia
(0, 1, 0); kategorie A0

Akceptováno:

(1) 24.04.1988: 1 ad. ex. Tovačov, PR, OL (L. Doupal; FK 1/88 rev.)

První a dosud jediné pozorování sice nebylo doloženo, ale podrobný popis dostatečně vyloučil záměnu s jakýmkoliv jiným druhem (Doupal 1989). Tento severoamerický druh vzácně zalétává do Evropy – na podzim se objevuje na jihu a na jaře více na severu (Olsen & Larsson 2003), čemuž odpovídá náš jediný záznam.

Racek Audouinův,
Ichthyaetus audouinii
(0, 0, 3); kategorie A

Akceptováno:

(1) 04.-09.11.1993: 1 ad. ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek, J. Pohanka; FK 7/94 rev.)

(2) 09.11.2000: 1 ex. 3K/ad. Tovačov, PR, OL (M. Vavřík; video; FK 4/2006 rev.)

(3) 26.10.-01.11.2006: 1 ex. 3K Tovačov, PR, OL (J. Šírek, L. Doupal; FK 45/2006 rev.)

FK ČSO revidovala popisy pozorovaných ptáků (Šírek & Pohanka 1994) a záběry z videozáznamu ptáka z roku 2000, které byly srovnávány s fotografiemi ptáků z hnízdišť v podobných pozicích. Ve všech případech byla správnost určení potvrzena. Před rokem 1980 byl racek Audouinův velmi vzácným druhem. V roce 1981 však vznikla kolonie v deltě řeky Ebro ve Španělsku, která se do roku 2007 rozrostla na 14 177 párů (Gutiérrez & Guinart 2008). Přestože jde o zdaleka nejpočetnější kolonii tohoto druhu, zatoulaní ptáci pocházejí často i z menších hnízdišť, což bylo

prokázáno nálezy ptáků kroužkovaných v Chorvatsku a Itálii na atlantském pobřeží Španělska. Rovněž mládě z italského Toskánska bylo pozorováno v roce 2001 ve vnitrozemí na hranici Švýcarska a Francie (vše Gutiérrez & Guinart 2008). Ve srovnání s našimi záznamy je zajímavé zjištění mladého ptáka v oblasti Gironde na atlantském pobřeží Francie 8. 10. 2000. V jiných letech byli ptáci pozorováni severně od hranic svého areálu po Nizozemsko a Helgoland (Walker 2004). V roce 2003 byl racek Audouinův poprvé pozorován také v Británii, kde byl od té doby zjištěn nejméně sedmkrát (Walker 2004, Hudson & Rarities Committee 2015).

Racek velký, *Ichthyaetus ichthyaetus*
(0, 0, 7); kategorie A

Akceptováno:

(1) 13.04.1996: 2 ad. ex. České Heřmanice, UO, PA (T. Bělka, J. Hlaváček; video; FK 28/96)

(2) 24.04.2007: 1 ex. 3K Heřmanický ryb., OV, MS (D. Kondělka; FK 20/2007 rev.)

(3) 29.04.2010: 1 ex. 4K Metelský ryb., ST, JČ (R. Muláček; foto; FK 12/2010)

(4) 25.09.2012: 1 ex. 1K Věrovany, OL, OL (J. Šírek; foto; FK 55/2012)

(5) 05.-06.04.2014: 1 ex. 3K ryb. Říha, HK, KH (L. Kadava, J. Poříz; foto; FK 47/2014)

(6) 25.11.2017-01.01.2018: 1 ex. 2K/3K úd. n. Rozkoš, NA, KH (A. Holub, A. Regner aj.; foto; FK 38/2017)

(7) 26.12.2017-17.02.2018: 1 ex. 2K/3K Novomlýnské nádrže, BV, JM (L. Novák, K. Šimeček, R. Doležal aj.; foto; FK 39/2017)

Zamítnuto:

(8) 27.09.1992: 1 ex. 1K Záhlinice, KM, ZL (FK 19/93)

(9) 16.11.1995: 1 ex. 2K Hulín, KM, ZL (FK 28/96 rev.)

Původně první publikované pozorování pro území ČR (8; Vavřík 1996) bylo

staženo autorem, protože nebylo možné vyloučit záměnu s mladým rackem bělohavým (*Larus cachinnans*). V době pozorování byly znalosti o rozlišování velkých racků nedokonalé – racek bělohavý a racek středomořský (*Larus michahellis*) byli považováni za jediný druh a popisy v literatuře se ve skutečnosti vztahovaly pouze k racku středomořskému. Popis pozorování z Hulína (9; Vavřík 1996) z dnešního pohledu neodpovídá požadavkům na první pozorování druhu na našem území; především není možné vyloučit záměnu s rackem středomořským. FK ČSO opětovně prošla popis dalšího nedoloženého pozorování z Heřmanického rybníka z roku 2007 (2), které zůstává nadále akceptováno. Všechna novější pozorování byla dokumentována.

**Racek delawarský,
Larus delawarensis
(0, 0, 4); kategorie A0**

Akceptováno:

- (1) 16.07.1994: 1 ex. 3K Dolní Benešov, OP, MS (M. Vavřík; FK 14/94 rev.)
 (2) 13.+28.10.1995: 1 ex. 1K Záhlinice, KM, ZL (P. Skřivan, J. Polčák; FK 14+15/96 rev.); 30.10.1995: 1 ex. 1K Tovačov, PR, OL (J. Šírek; FK 17/96 rev.); 07.11.1995: 1 ex. 1K Tovačov, PR, OL (M. Vavřík; FK 5/96 rev.)
 (3) 07.–08.11.1995: 1 ad. ex. Tovačov, PR, OL (J. Polčák, L. Doupal; FK 16/96 rev.)
 (4) 11.09., 05.12., 20.–21.12.1998: 1 ad. ex. úd. n. Jesenice, CH, KV (D. Jäger, R. Bönisch, E. Möhrlein aj.; FK 7/99 rev.)

Ani jedno pozorování tohoto druhu nebylo doloženo, proto se členové FK ČSO při revizi zaměřili na původní popisy z archivu FK ČSO, rovněž publikované Vavříkem & Šírkem (1997). Pozorování z Opavska (1) bylo na základě tohoto popisu potvrzeno. Také při revizi popisů středomoravských pozorování (2, 3) byla potvrzena správnost určení, FK ČSO se

však přiklonila k názoru, že se v případě čtyř pozorování jednoletého ptáka (2) jednalo s největší pravděpodobností o stejného jedince. Na podzim 1995 tak byli zaznamenáni pouze dva ptáci. Rovněž v případě revidovaného pozorování z okolí Chebu (4) jsou obě původně samostatná pozorování nyní považována za záznam jediného ptáka. V 90. letech minulého století vrcholily zálety tohoto amerického druhu do Evropy. Ve Velké Británii bylo zjišťováno každoročně v průměru 77 ptáků, ale od té doby došlo k výraznému poklesu početnosti na 16 ptáků ročně po roce 2010 (White & Kehoe 2018a).

**Racek šedý, *Larus hyperboreus*
(4, 0, 7); kategorie A**

Akceptováno:

- (1) 18.12.1885: 1 M 1K Dolany n. Vlt., PZ, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000160; R176)
 (2) asi 1921: 1 ex. 1K/2K střelen Mlékovic, KO, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-019702; R177)
 (3) 1935: 1 ex. 1K/2K střelen Spálené Poříčí, PJ, PL (coll. Západočeské muzeum v Plzni: Z 12606; R057)
 (4) 19.11.1943: 1 ex. 1K střelen Napajedla, ZL, ZL (coll. Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně: ZA 164215/1; R058)
 (5) 17.11.1993: 1 ex. 1K Iváň, BO, JM (J. Chytil, P. Macháček, Z. Piro; FK 32/93 rev.)
 (6) 13.–18.04.1995: 1 ex. 4K Šumvald, OL, OL (M. Vavřík aj.; FK 10/95 rev.)
 (7) 23.12.1995: 1 ex. 1K Bohumín-Vrbice, KI, MS (M. Vavřík; FK 7/96 rev.)
 (8) 01.04.2002: 1 ex. 2K Pohořelice, BO, JM (R. Vlk, T. Grim; FK 42/2002)
 (9) 24.01.–04.02.2012: 1 ex. 2K Vltava v Praze, AA, AA (M. Jelínek aj.; coll. Národní muzeum v Praze: P6V-108355; FK 08/2012)
 (10) 13.01.2015: 1 ex. 2K Ústí nad Labem, UL, ÚS (V. Beran; foto; FK 112/2015)

(11) 08.–27.12.2018: 1 ex. 1K jezero Most, MO, ÚS (J. Studecký aj.; foto; FK 55/2018)
Zamítnuto:

(12) leden 1866: 1 ad. ex. chycen Beroun, BE, StČ (coll. Národní muzeum Praze: P6V-000168; FK 27/2014 rev.)

(13) 1870: 1 ex. 1K/2K Třeboň, JH, JČ (coll. Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství na zámku Ohrada: 44675; R264)

Původní první doklad tohoto druhu, preparát z roku 1866 (12), je ve skutečnosti racek polární (*Larus glaucooides*; viz níže). Údajně nezvěstný preparát z Mlékovic (2; Hudec et al. 1995) je uložen v depozitáři Národního muzea v Praze, kde byl při revizi objeven. Tohoto ptáka získal a určil Musílek (1937). Dále byly prověřeny tři starší preparáty ze sbírek Národního muzea v Praze (1), Západočeského muzea v Plzni (3; L. Schröpfer in litt.) a Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně (4). Pozorování z roku 1993 (5) popisuje Chytil (1995), dvě pozorování z roku 1995 (6, 7) Vavřík (1999) a pozorování z Vltavy v roce 2012 (9) Suvorov et al. (2014). Ve sbírkách Muzea lesnictví, myslivosti a rybářství na zámku Ohrada existuje ještě další preparát původně určený jako racek šedý (13), který byl revidován v roce 2015 M. Jelínkem jako racek stříbřitý M. Voldřichová in litt.).

Racek polární, *Larus glaucooides* (1, 0, 2); kategorie A

Akceptováno:

(1) leden 1866: 1 ad. ex. chycen Beroun, BE, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000168; FK 27/2014 rev.)

(2) 22.02.–04.03.2012: 1 ex. 3K Kyjice u Jirkova, CV, ÚS (V. Beran aj.; foto; FK 09/2012)

(3) 28.01.2013: 1 ex. 2K Ostrava-Přívoz, OV, MS (O. a B. Mazurek; foto; FK 100/2013)

Zamítnuto:

(4) 07.07.1990: 1 ex. střelen Ryb. Žofinka,

Lutová, JH, JČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-122084; R056)

Pták zastřelený v jižních Čechách v červenci 1990 (4) je ve skutečnosti leucistickým jedincem velkého druhu racka, zřejmě racka středomořského.. Nově byl jako první záznam odhalen preparát uložený ve sbírkách Národního muzea v Praze dříve určený a publikovaný jako racek šedý (viz Hudec et al. 1995, Mlíkovský & Sládeček 2014). Další dva ptáci byli pozorováni v posledních letech (Beran 2012).

Rybák černožobý, *Gelochelidon nilotica* (2, 5, 10); kategorie B/A0

Akceptováno:

(1) červen 1890: 1M střelen u Třeboně, JH, JČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000175; R059)

(2) 26.05.1905: 1 ex. střelen Ladná, BV, JM (coll. Moravské zemské muzeum v Brně: 1270; R060)

V rámci prvního kola revize byly prověřovány jediné dva dochované preparáty, oba získané před rokem 1950. Preparát v Národním muzeu v Praze (1) získal A. Hoříce do své sbírky z měšťanské školy v Protivíně a na etiketě preparátu uvedl informaci o zástřelu lesmistrem Reimerem u Třeboně asi v červnu 1890. Preparát uložený v Moravském zemském muzeu v Brně (2) má na etiketě i v přírůstkové knize uvedenu lokalitu „Lanštorf“, která odpovídá literárnímu údaji (Dostál 1906). Jde o původní název obce Ladná na Břeclavsku (M. Černý in litt.). Minimálně do začátku 20. století existovala malá vnitrozemská hnízdní populace v Bavorsku (viz Kněžourek 1912), se kterou zřejmě oba doklady souvisejí. FK ČSO registruje dalších 15 pozorování po roce 1949, z nichž ani jedno není doloženo. Šest z těchto pozorování nebylo dosud revidováno a budou ověřována v dalším kole revize.

Rybák severní,
Thalasseus sandvicensis
(1, 0, 9); kategorie A

Akceptováno:

(1) 11.–16.11.1887: až 6 ex. Labe mezi Neštědicemi a Malým Březnem, UL, ÚS (coll. Regionální muzeum v Teplicích: 6083; R066)

(2) 06.08.1980: 1 ex. Choryně, VS, ZL (K. Pavelka; R067)

(3) 09.09.1984: 1 ad. ex. Novomlýnské nádrže, BV, JM (I. Růžička aj.; R069)

(4) 14.06.2002: 2 ad. ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek, L. Doupal, T. Koutný; foto; FK 58/2002)

(5) 21.07.2003: 1 ad. ex. Heřmanický ryb., OV, MS (M. Haluzík; FK 04/2005)

(6) 17.09.2006: 1 ad. ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek; FK 43/2006)

(7) 19.07.2009: 4 ad. ex. Tovačov, PR, OL (L. Doupal, J. Šírek; FK 27/2009)

(8) 17.07.2010: 4 ad. ex. Mlýnský a Prostřední ryb., Lednice, BV, JM (J. Chytil, R. Doležal; foto; FK 31/2010)

(9) 14.09.2011: 5 ex. Svitavy, Horní ryb., SY, PA (L. Novák; FK 25/2012)

(10) 01.08.2015: 1 ex. Zliv, CB, JČ (J. Šimek, P. Brandl; FK 07/2016)

Zamítnuto:

(11) 1910–1911: 1 ex. Jindřichohradecko, JH, JČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000171; R178)

(12) 14.05.1983: 1 ex. úd. n. Rozkoš, NA, KH (R068)

V literatuře je dobře podchycen zálet hejna šesti ptáků do oblasti Ústí nad Labem (Hauptvogel 1888, Michel 1890). Ze tří zastřelených ptáků se dochoval jediný preparát, který byl revidován ve sbírkách Regionálního muzea v Teplicích (1). Preparát pochází ze sbírek střední školy v Trmicích, odkud byl do muzea získán v roce 1972. Přestože neexistuje žádný konkrétní údaj na podstavci ani v novějším inventáři, je nepravděpodobné, že by místní škola získala preparát ze zahraničí. Místnímu původu dle M. Žemličky (in

litt.) odpovídá jak způsob preparace, tak stáří a šat ptáka (imm. ex. v prostém šatu). Vzhledem k tomu, že dnes neznámý pták zastřelený 16. 11. 1887 a získaný později Michelelem byl určen jako ad. v prostém šatu, pták z muzea v Teplicích bude pravděpodobně jedním ze dvou ptáků zastřelených „později“ (tedy po 16. 11. 1887) v oblasti mezi Velkým a Malým Březnem (Hauptvogel 1889, Michel 1890). Na druhou stranu revize preparátu ze sbírek Národního muzea v Praze (11) ukázala, že jeho přesný původ je nejistý. Pozorování z 80. let minulého století nejsou doložena, ale ve dvou případech (2, 3) byl publikován podrobný popis pozorovaných ptáků (Pavelka 1984/1985, Růžička 1987), který umožnil určení potvrdit. U pozorování z roku 1983 (12) se opakovaně nepodařilo od autora získat podrobnosti.

Alkoun malý, *Alle alle*
(0, 0, 0); kategorie D

Akceptováno:

(1) 14.06.1979: 1 ex. nádraží Ústí nad Labem, UL, ÚS (coll. Regionální muzeum v Teplicích: Z 7350; R179)

Tento pták byl nalezen přímo v kolejišti na hlavním nádraží v Ústí nad Labem (Vondráček 1977). Okolnosti nálezu vzbuzují pochybnosti o původu jedince, přičemž nelze vyloučit zavlečení lodní dopravou nebo vlakem.

Alkoun úzkozobý, *Uria aalge*
(0, 1, 0); kategorie A0

Akceptováno:

(1) 23.12.1979: 5 ex. úd. n. Rozkoš, NA, KH (J. Vaněk; FK 16/2005 rev.)

Zamítnuto:

(2) 15.11.1971: 4 ex. Kroměříž, KM, ZL (R071)

(3) 06.12.2008: 2 ex. Bohumín-Vrbice, KI, MS (coll. Slezské zemské muzeum v Opavě: A 4420; FK 58/2008 rev.)

Po delším posuzování došli členové FK ČSO k závěru, že popis ptáků pozorová-

vaných na Rozkoši (1) je dostatečný pro potvrzení druhového určení. Pozorování ptáků z Kroměříže (2; Sitko 1974) naproti tomu provázela řada pochybností – ptáci byli pozorováni za šera za velmi nepříznivých podmínek a nebylo možné vyloučit záměnu s běžnějšími druhy ptáků. Původně akceptovaný nález uhynulého ptáka na břehu šterkovny u Bohumína (3) provázela řada nejasných okolností – mimo jiné byl podle autora zároveň pozorován druhý živý pták na hladině, pozice nalezeného ptáka na fotografii však neodpovídala pozici ptáka uhynulého na místě.

**Alka malá, *Alca torda*
(1, 0, 0); kategorie B**

Akceptováno:

(1) únor 1890: 4 ex. střeleny (2 ad. M) Hrušky, VY, JM (coll. Muzeum Vysočiny v Jihlavě: D 429; R070)

Popis okolností nálezu podal v soudobé literatuře tehdejší majitel sbírky Dalberg (1891). Ptáci seděli na ledu u říčky Litavy, kde byli zastřeleni. První exemplář, dospělý samec, se dostal do soukromé sbírky p. Irku ve Vídni, další dva byli po aportování psem poškození natolik, že je nebylo možné uchovat. Čtvrtý jedinec zmizel pod ledem a byl nalezen po dvou až třech dnech; jde o dospělého samce, který je dodnes součástí sbírek Muzea Vysočiny v Jihlavě. Preparát z vídeňské sbírky se nepodařilo dohledat – ve sbírkách Naturhistorisches Museum Wien, kam by se případně mohl dostat, však není (H.-M. Berg in litt.).

**Alkoun obecný, *Cephus grylle*
(0, 1, 0); kategorie A0**

Akceptováno:

(1) 17.02.1979: 1 ad. ex. Poděbrady, NB, StČ (L. Urbánek; R072)

Zamítnuto:

(2) 15.01.1986: 6 ex. Vltava, Praha-Braník, AA, AA (R073)

FK ČSO zvažovala dvě dosud neprověřovaná pozorování. Pozorování z roku 1979 (1; Urbánek 1979) bylo popsáno dostatečně na to, aby bylo možné potvrdit určení. U novějšího pozorování z Prahy (2) chybí jakýkoliv popis a po třiceti letech není možné získat bližší podrobnosti.

**Stepokur kirgizský,
Syrrhaptes paradoxus
(52, 0, 0); kategorie B**

Akceptováno:

(1) 07.11.1934: 1 ex. Hlučínsko (coll. Slezské zemské muzeum v Opavě: SZMO 306; R074)

Předmětem revize byl status druhu, u něhož chybělo jakékoliv pozorování ověřené FK ČSO. Jako vzorový byl zvolen poslední známý preparát z našeho území z roku 1934. Z let 1863–1934 pochází celkem 52 záznamů zahrnujících nejméně 478 ex. Největší invaze proběhly v letech 1888 (28 záznamů, nejméně 409 ex.) a 1863 (10 záznamů, nejméně 41 ex.). Přehled všech záznamů publikovali Hudec & Šťastný (2005). Moravské preparáty revidovali Hanák & Hudeček (2003).

**Sovice sněžní, *Bubo scandiacus*
(n + 4, 0, 0); kategorie B**

Akceptováno:

(1) 06.01.1862: 1 ex. Velký Valštejn, BR, MS (coll. Moravské zemské muzeum v Brně: 504; FK 15/2003 rev.)

(2) březen 1862: 1 ex. Bradlec, MB, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000940; R257)

(3) začátek dubna 1862: 1 F střelena Niměřice, MB, StČ (obraz Karla Purkyně „*Sova sněžná*“, Národní galerie Praha; R258)

(4) 1896: 1 ex. Řepníky, UO, PA (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000941; R259)

Revidovány byly známé doklady tohoto druhu z našeho území. Původ pre-

parátu z Velkého Valštejna (1) popisují Hudeček et al. (2003). Ze stejného roku pochází také preparát uložený ve sbírkách Národního muzea v Praze (2) a pták zachycený na známém obraze Karla Purkyně uloženém ve sbírkách Národní galerie v Praze (3). Kuriózní je, že na tomto díle je zaznamenáno i datum a lokalita zástřelu - ta leží asi 9 km od Niměřic, kde byl získán výše zmíněný preparát (2). Porovnání obrazu a preparátu dokazuje, že jde o dva různé ptáky ze stejného období a oblasti. Ve stejných sbírkách je ještě další preparát (4) s uvedenou lokalitou „*Řepinka u Vys. Mýta*“ na podstavci. Další doklady z našeho území nejsou členům FK ČSO známy. Mimo to existuje řada pozorování, vesměs bez popisu, z nichž jsou některá zprostředkována. V dalších letech by tak měla proběhnout revize všech záznamů sovice sněžní.

**Rorýs velký, *Tachymarptis melba*
(3, 8, 3); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 23.08.1963: 1 ex. 1K Libá, CH, KV (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-015481; R216)

FK ČSO registruje celkem 14 pozorování. Výše je uveden jediný existující doklad - tento pták byl kroužkovaný jako pull. 27. 7. 1963 v Solothurnu ve Švýcarsku (Cepák et al. 2008). Na základě tohoto dokladu je rorýs velký zařazen do kategorie A. Ostatní záznamy budou prověřovány v dalším kole revize.

**Poštołka jižní, *Falco naumanni*
(n + 3, 0, 0); kategorie B**

Akceptováno:

(1) 14.06.1924: 1 M a 1 F Lednice, BV, JM (coll. ORNIS Přerov: 130 a 718/76; R265)

(2) 1925: 1 M Perná u Mikulova, BV, JM (coll. ORNIS Přerov: 72/01; R266)

(3) 10.06.1925: 1 F Lednice, BV, JM (coll. ORNIS Přerov: 89/76; R267)

Zamítnuto:

(4) 15.06.1961: 1 M Lednice, BV, JM (R218)

(5) 29.03.1981: 1 M ryb. Hvězda, SY, PA (R219)

Poštołky jižní početně hnízdily na jižní Moravě do roku 1906, poté se postupně vytrácely. Poslední datovaná zpráva o výskytu na jižní Moravě je z roku 1944 (Jirsík 1948). V rámci revize byly prověřeny preparáty uložené ve sbírkách ORNIS Přerov (1, 2, 3). K pozorování z roku 1961 (4) neexistují žádné bližší údaje. Publikovaný záznam z roku 1981 (5; Jindra 1982) není přes podrobný popis věrohodný, protože podmínky pozorování neodpovídají popisu a datum je vzhledem k dřívějším výskytům druhu na našem území příliš časně. Poštołka jižní tak nadále zůstává v kategorii B.

**Ostříž jižní, *Falco eleonora*
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

(1) 29.04.2000: 1 ex. Ostrava-Heřmanice, OV, MS (FK 09/2000 rev.)

Původně akceptované pozorování (Stolarczyk et al. 2003) bylo při revizi zamítnuto. Důvodem byly především nové informace od dalších pozorovatelů přítomných na lokalitě ve stejné době i nedůvěryhodnost pozorovatele, který při komunikaci s FK ČSO v minulosti uváděl nepravdivé údaje.

**Raroh jižní, *Falco biarmicus*
(0, 0, 0); kategorie D**

Akceptováno:

(1) konec září 1906: 1 ad. F Haklovy Dvory, CB, JČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-000838; R180)

Dospělý pták byl zastřelen na výrovce nedaleko Českých Budějovic (Anonymus 1936). Podle tělesných rozměrů jde o samici ssp. *feldeggii*. Vzhledem ke kategorizaci záletů v okolních zemích a minimálním pohybům evropské populace (Leonardi 2015) není možné vyloučit

únik ze zajetí. Druh byl proto zařazen do kategorie D.

**Raroh lovecký, *Falco rusticolus*
(0, 0, 0); kategorie D**

Akceptováno:

(1) 1926?: 1 ex. Větrušice, PH, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-004380; R181)

Při revizi byl prověřován jediný preparát ve sbírkách Národního muzea v Praze. Pták byl uloven na výrovce a až do roku 1960 uložen ve škole v obci Švermov-Hnidousy, odkud byl získán prostřednictvím B. Urbánka. V sousedním Polsku byl raroh lovecký zaznamenán nejméně 16krát, z toho jednou také v březnu 1926 (Stawarczyk et al. 2017). Přesto je obtížné u pozorovaného jedince vyloučit únik ze zajetí, a proto bylo pozorování zařazeno do kategorie D.

**Papoušek mniší, *Myiopsitta monachus*
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

(1) 1986–1994: kolonie 2–33 párů
Posázaví, PH/BN, StČ (R221)

Okolnosti vzniku, vývoje a konce údajné populace mnišků (Hudec et al. 1995) jsou s odstupem času značně nevěrohodné. Publikovaná data (Žoha 1993) nebyla nikdy potvrzena žádným dalším ornitologem. Papoušek mniší patří v Evropě k invazním druhům s celkovou velikostí populace přes 3 000 párů; ve střední Evropě však stabilní populace nevytvořil (Bauer & Woog 2008). V Německu existovalo několik kolonií od konce 70. do konce 90. let minulého století, všechny ale zanikly (blíže viz Bauer & Woog 2008).

**Alexandr malý, *Psittacula krameri*
(0, 0, n); kategorie D**

Alexandr malý je v současné době v Evropě nejběžnějším papouškem, jehož volně žijící populace v roce 2015 čítala

nejméně 85 120 jedinců. Více než 10 000 jedinců hnízdí v Británii, Německu, Belgii a Nizozemsku, další významné populace žijí ve Francii a Itálii. První alexandři začali hnízdit ve volné přírodě v 60. letech minulého století, od té doby jejich počty neustále rostou. V současné době hnízdí nejbližší v západních oblastech Německa, neúspěšné pokusy o hnízdění byly zaznamenány i blíže, např. v Rakousku (Pârâu et al. 2016). Na našem území bylo do roku 2018 zaznamenáno minimálně 50 pozorování (ČSO 2019). V sousedním Německu je alexandr malý zařazen v kategorii C (Barthel & Krüger 2018) – v případě, že by byl v ČR zaznamenán jedinec prokazatelně pocházející z německé populace, došlo by ke změně kategorizace výskytu alexandra malého i na našem území.

**Sojka zlověstná, *Perisoreus infaustus*
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

(1) 12.01.1968: 1 ex. Vysoké Mýto, UO, PA (coll. Orlické muzeum Choceň; 3845/77; R078)

Již v dřívějších letech byla FK ČSO upozorněna na existenci preparátu sojky zlověstné v choceňském muzeu. Pátrání v přírůstkové knize ukázalo, že zde není záznam o lokalitě, která je ale uvedena na podstavci preparátu. Je podivné, že by tento preparát nebyl uveden v článku publikovaném o rok později (Houdek 1969). Dle přírůstkové knihy však byl preparát do muzea získán až v roce 1977 (V. Hrdinová in litt.). Původ tohoto ptáka tak zůstává nadále nejasný.

**Kavče žlutozobé, *Pyrrhocorax graculus*
(3, 1, 2); kategorie A**

Akceptováno:

(1) červen 1904: 1 ex. střelen Výsluní, CV, ÚS (coll. Buquoy Nové Hradky, preparát zničen; R077)

(2) 14.02.1938: 1 ex. Želivec, KH, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-026512; R183)

(3) 10.04.1944: 1 ex. Strašice/Dobřív, RO, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001575; R184)

(4) 02.12.1972: 1 ex. střelen Alžbětín u Žel. Rudy, PT, JČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-027635; R185)

(5) 08.06.2016: 1 ex. Filipova Hora, Tlumačov, DO, PL (E. Bednářová; foto; FK 25/2016)

(6) 28.10.2017: 1 ex. 1K Raná, CR, PA (T. Chvojka; foto; FK 56/017)

Zamítnuto:

(7) 03.–08.08.1985: 1 ex. Ochoz u Konice, PV, OL (FK 5/91 rev.)

Při revizi známých preparátů (3, 4) v depozitáři Národního muzea v Praze se podařilo vypátrat dosud neznámý preparát (2) z roku 1938. Preparát z roku 1904 (1) byl sice zničen, vzhledem k jeho uložení v renomované sbírce a nepravděpodobné záměně s jiným druhem je však nadále považován za důvěryhodný. V roce 2016 byl výskyt kavčete žlutozobého doložen fotografií ptáka (5). Záznam z následujícího roku (6) byl konzultován se švýcarským znalcem (L. Maumary in litt.), který určení potvrdil. Jediný nedoložený záznam z roku 1985 (7; Stolarczyk & Kondělka 1992) byl při revizi zamítnut pro nejasné okolnosti pozorování a nedůvěryhodnost.

Sýkora azurová, *Cyanistes cyanus* (2, 0, 1); kategorie A

Akceptováno:

(1) 03.11.1873: 1 ad. M Praha-Nusle, AA, AA (coll. Národní muzeum Praha: P6V-001251; R079)

(2) 10.11.1873: 2 ex. střeleny Munický ryb., Hluboká n. Vlt., CB, JČ (coll. Muzeum lesnictví, myslivectví a rybářství na zámku Ohrada: 44855 a 44856; R268)

(3) 15.12.2015–23.03.2016: 1 ex. Ostrava-

Bartovice, OV, MS (J. a J. Hůlka, P. Molitor, L. a D. Boucný; foto; FK 24/2017 rev.)

Zamítnuto:

(4) 1839: 1 ex. na pražském trhu (Woborzil; R222)

(5) začátek ledna 2008: 1 ex. Heřmanický ryb., CL, LB (R223)

Revidován byl preparát ve sbírkách Národního muzea v Praze (1), přičemž se podařilo dohledat i dobovou informaci o jeho získání – samec byl chycen v Nuselském údolí a donesen živý na pražský trh, kde ho objevil p. Lokaj. Ten si jej odnesl domů, kde pták přes přikrmování třetí den uhynul a dostal se pak do sbírky pražského muzea (P. A. 1874). Podle informací ze stejného zdroje byli v těžce zimě zastřeleni dva ptáci u Hluboké nad Vltavou a dva v okolí Prahy; zřejmě tedy došlo k menší invazi. Preparáty z okolí Hluboké se dochovaly (2) a nacházejí se ve sbírkách muzea na zámku Ohrada (M. Voldřichová in litt.). V Národním muzeu v Praze je uložen ještě preparát z roku 1839, u nějž ovšem není zcela jasný jeho původ. V novější době byl výskyt sýkory azurové prokázán na Ostravsku (3; Vavřík & FK ČSO 2018). Na základě informací od majitelů pozemku, na němž se sýkora azurová v Ostravě zdržovala, byla doplněna krajní data výskytu (Molitor 2018). Přes rozšíření areálu k západu v posledních letech nedošlo k nárůstu pozorování tohoto druhu v zemích severní a západní Evropy. Byl však zaznamenán nárůst počtu hybridů se sýkorou modřinkou (*Cyanistes caeruleus*; Ławicki 2012). Je pravděpodobné, že hybridní ptáci byli se sýkorou azurovou zaměňováni i v minulosti. FK ČSO se na základě těchto informací rozhodla nadále akceptovat pouze ptáky doložené, u nichž je záměna s křížencem prokazatelně vyloučena. Z tohoto důvodu nebylo prověřováno žádné z nedoložených pozorování. U pozorování z roku 2008

na Českolipsku (Filip 2010) byl prokázán podvrh – autor publikoval jako důkaz výskytu dodatečně upravené fotografie, stažené ze zahraničních webových stránek.

**Kalandra zpěvná,
Melanocorypha calandra
(3, 0, 0); kategorie B**

Akceptováno:

- (1) 1880/1894: 1 ex. střelen Loděnice, OP, MS (coll. Gymnaziální muzeum Opava, dnes nevěstný; R080)
(2) 1914: 1 ex. střelen Tučín, PR, OL (coll. ORNIS Přerov: 53/70; R081)
(3) 08.11.1929: 1 ex. střelen Brno, BM, JM (coll. Moravské zemské muzeum v Brně: 100157; R082)

K preparátu z 19. století (1) zapoměl preparátor dopsat datum. Doklad je dnes nevěstný, ale dochovala se zpráva o jeho získání (Rzehak 1894). U přerovského preparátu (2) uvádí Jirsík (1955) rozmezí let 1909–1914; v knize *Naši pěvci* (Jirsík 1955) uložené v ORNIS v Přerově se u tohoto druhu dochovala poznámka „1914“ s podpisem F. H. Mračovského. Revidován byl také třetí preparát, uložený v Moravském zemském muzeu v Brně (3). Dříve byla kalandra zpěvná pro svůj zpěv ve velkých počtech dovážena do střední Evropy, proto není možné zcela vyloučit, že někteří z těchto ptáků mohli pocházet ze zajetí (Jirsík 1955).

**Kalandra černá,
Melanocorypha yeltoniensis
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

- (1) 1 ex. bez údajů (coll. Regionální muzeum v Teplicích: Z50; R260)
(2) 28.11.1981: 1 ad. M střelen Zákupy, CL, LB (FK 9/95 rev.)

V roce 2018 byl prověřován preparát ve sbírkách Regionálního muzea v Teplicích, který je dnes vystaven v místní expozici (1). Tohoto ptáka objevil J.

Jirsík ve střední škole v Teplicích, kam se dostal s ptáčí sbírkou ze školy v Malém Újezdě (Jirsík 1947/1948). Preparát pochází pravděpodobně ze soukromé sbírky a zřejmě se jedná o místní úlovek, bližší informace bohužel chybí (M. Žemlička in litt.). U preparátu pocházejícího údajně ze Zákup (2; Filip 1996) existovaly již dříve pochybnosti o původu, dnes je na základě dalších souvislostí považován za nedůvěryhodný (viz sýkora azurová).

**Břehule skalní,
Ptyonoprogne rupestris
(0, 0, 2); kategorie A**

Akceptováno:

- (1) 30.11.–03.12.2003: 1 ex. Soutěska, Pálava, BV, JM (J. Chytil; video; FK 96/2003 rev.)
(2) 23.04.2005: 1 ex. Soutěska, Pálava, BV, JM (J. Chytil; FK 32/2005 rev.)

V rámci revize byl prověřen videozáznam prvního pozorování druhu (1). Na záznamu evidentního vlaštovkovitého ptáka nejsou patrné druhové identifikační znaky, popis obou pozorování je však k určení dostačující (viz také Chytil 2004). Břehule skalní byly na sever od hnízdišť zaznamenány opakovaně a výskyt během pozdního podzimu není u tohoto druhu neobvyklý – viz např. pozorování ve Velké Británii 8.–19. 11. 2015 (Hudson & Rarities Committee 2016), v Estonsku 11.–14. 11. 2013 (Ots & Paal 2014) nebo v Nizozemsku 30. 11. – 12. 12. 2009 (Ovaa et al. 2010).

**Vlaštovka skalní, *Cecropis daurica*
(0, 0, 6); kategorie A**

Akceptováno:

- (1) 06.04.2003: 1 ex. Ostrava-Heřmanice, OV, MS (M. Mandák; FK 13/2003 rev.)
(2) 05.05.2011: 2 ex. jez. Most, MO, ÚS (V. Beran; foto; FK 201/2011)
(3) 15.05.2011: 1 ex. Brno-Pisárky, BM, JM (D. Horal; FK 22/2011)

(4) 02.05.2013: 1 ex. Tovačov, PR, OL (P. Svoboda; foto; FK 24/2013)

(5) 03.-04.05.2013: 1 ex. Kroměříž, KM, ZL (R. Holiš aj.; foto; FK 103/2013)

(6) 23.04.2017: 1 ex. Tovačov, PR, OL (L. Doupal; FK 07/2017)

Zamítnuto:

(7) 07.04.2003: 2 ex. Ostrava-Heřmanice, OV, MS (FK 13/2003 rev.)

Všechna pozorování pocházejí z novější doby, proto bylo revidováno pouze první zjištění druhu (1; Mandák & Hudeček 2005). U tohoto pozorování je nadále akceptováno pouze první datum a pozorování jediného ptáka. Pozorování z druhého dne (7) bylo při revizi zamítnuto. V době mezi oběma záznamy (dopoledne 7. 4.) navštívil lokalitu M. Vavřík a žádné vlaštovkovité ptáky zde nezaznamenal. Autor pozorování navíc při komunikaci s FK ČSO v jiném případě úmyslně uváděl nepravdivé okolnosti. Vlaštovka skalní hnízdí v jižní Evropě, pravidelně je ale zaznamenávána severně od hranic svého areálu - např. v Polsku byla do roku 2016 pozorována 13krát, stejně jako u nás nejčastěji v dubnu a květnu (Stawarczyk et al. 2017).

Cetie jižní, *Cettia cetti*

(0, 0, 2); kategorie A

Akceptováno:

(1) 30.09.2007: 1 ex. chyc. Novozámecký ryb., CL, LB (J. Klápště; foto; FK 38/2007 rev.)

(2) 27.09.2011: 1 ex. Lednice, BV, JM (I. Burfield; FK 46/2012 rev.)

První pozorování spojené s odchycením bylo podrobně fotograficky dokumentováno (Klápště & Klápšťová 2007). Druhý pták byl v roce 2011 identifikován na základě hlasu pozorovatelem s bohatou zkušeností s tímto druhem zejména z Anglie a Španělska. Naše záznamy pravděpodobně souvisejí se šířením cetie na sever do Maďarska, kde

bylo v roce 2003 poprvé zaznamenáno hnízdění na jezeře Kis-Balaton. Zpívající ptáci zde byli pravidelně pozorováni i v následujících letech; mimo tuto lokalitu pak byli pozorováni několikrát na jaře a na podzim (konkrétně v říjnu; Hadarics & Zalai 2008). Zvláště říjnové zálety odpovídají záznamům z konce září na našem území. Cetie jižní byla třikrát odchycena dokonce až ve Švédsku, naposledy právě v roce 2007 (Birdlife Sverige 2019).

Budníček iberský,

Phylloscopus ibericus

(0, 0, 0); není členem avifauny ČR

Zamítnuto:

(1) 01.-02.07.1992: 1 M Velká Úpa, TU, KH (nahrávka; FK 39/93 rev.)

(2) 18.05.-18.07.2018: 1 M Bezděkov, HB, VY (FK 10/2018)

Při pozorování v roce 1992 (1) byla pořízena nahrávka. Ta byla v době akceptování analyzována zahraničními odborníky, kteří určení potvrdili. Dnes je tato nahrávka neznámá, sonogramy z ní pořízené však byly publikovány (Flousek 1996). V roce 2018 byl na našem území zaznamenán samec (2), jehož zpěv rovněž odpovídal tomuto druhu, ale pták tento zpěv střídal s typickým zpěvem budníčka menšího (*Phylloscopus collybita*). Mitochondriální DNA tohoto jedince odpovídala budníčku menšímu (V. Kodet in litt.) - protože však poukazuje jen na mateřskou linii, nelze určit, zda se jedná o čistokrevného budníčka menšího, nebo o křížence s jiným druhem (T. Králová in litt.). Na základě těchto nových informací byl osloven i autor prvního pozorování, podle něhož byly okolnosti velmi podobné, tj. pták střídal čistý zpěv budníčka iberského se zpěvem budníčka menšího (J. Flousek in verb.). Na základě těchto údajů není budníček iberský nadále členem naší avifauny.

**Budníček horský,
Phylloscopus bonelli
(0, 0, 1); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 02.08.2009: 1 ex. chycen Praha-Kunratice, AA, AA (V. Votýpka; FK 41/2013 rev.)

V literatuře byla publikována řada významů, vesměs ne zcela jistých (přehled viz Hudec 1983, nověji Šťastný et al. 2011). Existuje i několik záznamů o odchycených ptácích v databázi Kroužkovací stanice Národního muzea (J. Cepák in litt.). Přes řadu zmínek však neexistovalo žádné doložené pozorování. V několika případech je navíc velmi pravděpodobná záměna s širším se budníčkem zeleným (*Phylloscopus trochiloides*; viz Flousek 1993). FK ČSO se podařilo získat fotografie jednoho z odchycených jedinců, které i přes sníženou kvalitu umožňovaly jednoznačně potvrdit správnost určení. Při revizi byla pak zvažována záměna s nově odděleným budníčkem balkánským (*P. orientalis*), kterou bylo možné vyloučit. V současné době jde tedy o jediný potvrzený výskyt druhu na našem území.

**Budníček temný,
Phylloscopus fuscatus
(0, 0, 1); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 11.10.2013: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OL (F. Zicha, J. Beran; foto; FK 49/2013)

Poprvé byl tento druh chycen až v roce 2013 na Červenohorském sedle a odchyt byl fotograficky dokumentován. Budníček temný se v Evropě objevuje pravidelně - v Británii počet jeho záznamů výrazně vzrostl po roce 1987 a v současné době zde byl zjištěn už více než 260krát (Parkin & Knox 2010). Do roku 2016 byl 12krát pozorován nebo odchycen v Polsku, nejčastěji právě v říjnu (Stawarczyk et al. 2017).

Zjištěn byl také v Maďarsku (Hadarics & Zalai 2008).

**Budníček tlustozobý,
Phylloscopus schwarzi
(0, 0, 2); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 12.10.1991: 1 ex. chycen Šerlich, RK, KH (M. Hromádko; foto; FK 1/92 rev.)

(2) 13.10.2014: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OL (L. Jonák, F. Zicha; foto; FK 59/2014)

Revidovaný první záznam (1; Hromádko & Šreiber 1996) pochází stejně jako druhý záznam z hřebenů hor a byl velmi kvalitně dokumentován fotografiemi a zaznamenanými rozměry. Nebyl proto problém při revizi potvrdit druhové určení. Budníček tlustozobý se podobně jako předchozí druh v Evropě objevuje pravidelně - v Británii byl do roku 2016 zjištěn 424krát a druhý nejpočetnější výskyt byl zaznamenán právě v roce 1991 s 25 pozorovanými ptáky (White & Kehoe 2018b). Do roku 2016 byl osmkrát zjištěn v Polsku (Stawarczyk et al. 2017) a nejméně třikrát v Maďarsku (Hadarics & Zalai 2008).

**Budníček zlatohlavý,
Phylloscopus proregulus
(0, 1, 8); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 18.10.1987: 1 ex. chycen Praha, AA, AA (Mach; foto; FK 17/89 rev.)

(2) 31.10.1996: 1 ex. chycen Rýchorská bouda, TU, KH (P. Miles; foto; FK 35/96 rev.)

(3) 21.10.2000: 1 ex. chycen Světičky, PH, StČ (F. Zicha; foto; FK 30/2000)

(4) 01.11.2000: 1 ex. chycen Lobeč, ME, StČ (M. Jelínek; FK 33/2000)

(5) 26.10.2005: 1 ex. chycen Vosecká bouda, SM, LB (F. Zicha; foto; FK 61/2005)

(6) 01.11.2010: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OL (F. Zicha, M. Vavřík; foto; FK 59/2010)

(7) 02.11.2013: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OL (M. Vavřík aj.; foto; FK 50/2013)

(8) 26.10.2017: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OL (A. Koukolíková; foto; FK 36/2017)

(9) 31.10.2017: 1 ex. chycen Řevnice u Prahy, PZ, StČ (Z. Valeš; foto; FK 37/2017)

Revidována byla pouze první dvě pozorování - odchyt z roku 1987 (1) a odchyt z roku 1996 (2). V obou případech byla na základě fotodokumentace potvrzena správnost určení druhu. Čtyři z pěti novějších pozorování jsou doložena fotografiemi a ve všech případech šlo o odchycené ptáky. Budníček zlatohlavý je po budníčku pruhohlavém (*Phylloscopus inornatus*) druhým nejčastějším sibiřským druhem budníčka. Pro srovnání v Británii byl do roku 2016 zaznamenán 2 706krát (White & Kehoe 2018b), v Polsku do roku 2016 celkem 46krát (Stawarczyk et al. 2017).

Rákosník plavý,

Acrocephalus agricola

(0, 0, 1); kategorie A

Akceptováno:

(1) 27.08., 04.09., 09.09.2016: 1 ex. 1K chycen Hrabanovská černava, NB, StČ (K. Pithart, J. Šimek aj.; foto; FK 103/2016)

Nově akceptované první pozorování druhu pro ČR. Pták byl opakovaně odchycen a podrobně dokumentován (blíže viz Vavřík & FK ČSO 2017). Rákosník plavý hnízdil od pobřeží Tichého oceánu na západ po deltu Volhy, ve druhé polovině dvacátého století se začal šířit k západu, přičemž obsadil deltu Dunaje a pobřežní oblasti Bulharska, Turecka, Ukrajinu, severozápadní oblasti Ruska, Lotyšsko a Finsko (Nankinov 2000). V souvislosti s rozšiřováním areálu narůstá také počet pozorování zatoulaných ptáků - v Británii byl rákosník plavý do roku 2017 pozorován 115krát (Holt & Rarities Committee 2019), a to nejčastěji

v září. Dokonce bylo zjištěno ojedinělé hnízdění v Nizozemsku (Hudson & Rarities Committee 2016).

Rákosník pokřovní,

Acrocephalus dumetorum

(0, 0, 3); kategorie A

Akceptováno:

(1) 18.-19.06.2014: 1M chycen Těchařovice, PB, StČ (R. Muláček aj.; foto; FK 49/2014)

(2) 11.07.2015: 1 F chycen Dolní Chabry, AA, AA (K. Pithart; foto; FK 111/2015)

(3) 23.10.2016: 1 ex. 1K chycen Valašské Meziříčí, VS, ZL (P. Podzemný; foto; FK 50/2016)

První pozorování (Muláček et al. 2015) pravděpodobně souviselo s bezprecedentní invazí rákosníků pokřovních do střední a západní Evropy na jaře 2014 (viz Wegst 2015), při které bylo jen v Polsku zaznamenáno 46 ex. (Komisja Faunistyczna 2015). Překvapivě se pak rákosník pokřovní objevil také v následujících letech a v roce 2015 možná dokonce zahnízdil (2) - v blízkosti odchytu samice bylo nalezeno hnízdo se dvěma vejci, při pozdější kontrole s mumifikovaným mládětem (K. Pithart in litt.). Nelze však vyloučit, že se jednalo o hnízdo rákosníka zpěvného (*Acrocephalus palustris*). Vzhledem k obtížnému určování může rákosník pokřovní unikát pozornosti - pro srovnání jen v Polsku byl do roku 2014 pozorován 208krát s výrazným nárůstem počtu po roce 2010 (Stawarczyk et al. 2017).

Sedmíhlásek malý, *Iduna caligata*

(0, 0, 2); kategorie A

Akceptováno:

(1) 04.09.2013: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OL (F. Zicha, M. Vavřík; foto; FK 33/2013 rev.)

(2) 18.08.2015: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OL (R. Lučan, F. Zicha aj.; foto; FK 87/2015 rev.)

V rámci revize se FK ČSO podrobně zabývala vyloučením možné záměny se sedmihláskem větším (*Iduna rama*), se kterým byl tento druh dříve spojován. Obě pozorování byla podrobně dokumentována a určení potvrdili A. Wassink (in litt.) a M. Demeulemeester (in litt.). Sedmihlásek malý táhne z hnízdišť v Rusku převážně do Indie. Na západ zalétají vzácně jen jednotliví ptáci. V Británii byl sedmihlásek malý zjištěn zhruba 100krát, a to většinou na podzim (Parkin & Knox 2010). V Polsku byl zjištěn právě v letech 2013, 2014 a 2015 (Stawarczyk et al. 2017).

**Sedmihlásek šedý, *Iduna pallida*
(0, 0, 1); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 19.08.2015: 1 ex. chycen Bartošovice, NJ, MS (M. Vymazal, K. Ševčíková; foto; FK 86/2015 rev.)

Zamítnuto:

(2) 06.06.1972: 1M zpěv Brno - Nový Lískovec, BM, JM (R084)

(3) 23.05.1990: 1M Chlum u Třeboně, JH, JČ (FK 24/91 rev.)

(4) 20.06.2000: 1 ex. chycen Sovolusky, NB, StČ (FK 14/2003 rev.)

Akceptován byl pouze záznam ptáka odchyceného v rámci kroužkovací akce na rybnících u Bartošovic (1). U prvních dvou zamítnutých pozorování (2, 3) je popis nedostatečný a není možné je nadále považovat za akceptovatelná. Při prověřování dříve akceptovaného odchytu z roku 2000 bez fotodokumentace (4) bylo zjištěno, že uvedené znaky včetně rozměrů nevyklučují sedmihláška velkého ani sedmihláška švitořivého (*Hippolais polyglotta*), příp. další podobné druhy.

**Sedmihlásek švitořivý,
Hippolais polyglotta
(1, 0, 0); kategorie B**

Akceptováno:

(1) 03.07.1865: 1 ex. Olomouc, OL, OL (dříve coll. Naturhistorisches Museum Wien; R186)

Hudec et al. (1995) uvádějí u tohoto záznamu omylem rok 1864. Pták byl nalezen čerstvě uhynulý v Olomouci a sebrán do sbírek muzea ve Vídni. Už před rokem 1892 však z tohoto muzea zmizel a ani při novém pátrání nebyl nalezen (H.-M. Berg in litt.). Naštěstí se dochoval popis tohoto jedince přímo od nálezece (Jeitteles 1866). Záznam je tak možné nadále považovat za věrohodný důkaz výskytu tohoto druhu na našem území. Není vyloučeno, že je sedmihlásek švitořivý u nás přehlížen - v Británii byl tento jihoevropský druh pozorován v letech 1968–2002 více než 1 100krát a v novější době byl třikrát zastížen také v Polsku (Stawarczyk et al. 2017).

**Pěnice malá, *Sylvia nana*
(0, 0, 1); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 16.–20.11.2013: 1 ex. +1K Tovačov, PR, OL (L. Doupal aj.; FK 46/2013)

První výskyt byl kvalitně dokumentován (Šírek & Doupal 2013). Pták byl vzhledem ke špatnému výživovému stavu odchycen, v zimě chován v plzeňské zoologické zahradě a na jaře 2014 vypuštěn na stejné lokalitě (J. Chytil in litt.). Pěnice malá patří v Evropě k vzácně zalétajícím pěvcům - v Británii byla zjištěna dosud pouze 12krát, naposledy v listopadu 2012 (Hudson & Rarities Committee 2013). Ve Švédsku byla pozorována již 17krát, mimo jiné 6. listopadu 2013 (BirdLife Sverige 2019).

**Pěnice kaštanová, *Sylvia undata*
(0, 1, 0); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 12.06.1969: 1 ad. M zabíty pod dráty Polná, JI, VY (coll. MV Jihlava: Z720; R083)

První a jediný výskyt pěnice kaštanové je doložen preparátem a okolnosti nálezu byly podrobně zaznamenány Hladíkem (1970). Pěnice kaštanová se jen vzácně zatoulá mimo svůj areál v jihozápadní části Evropy. Dosud byla čtyřikrát pozorována ve Švýcarsku (Schweizer 2005). Na druhou stranu nebyla zjištěna v Polsku (Stawarczyk et al. 2017), Maďarsku (Hadarics & Zalai 2008) ani Rakousku (Ranner 2017).

**Pěnice vousatá, *Sylvia cantillans*
(0, 0, 1); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 11.05.2016: 1M chycen Kestřany, PI, JČ (P. Louda; foto; FK 23/2016 rev.)

První výskyt byl zaznamenán až v roce 2016 – odchycený pták byl vyfotografován a byl u něj pořízen nákras zbarvení ocasu. V rámci revize byla vzhledem k vyvíjející se taxonomii druhového komplexu (viz Brambilla et al. 2008) zvažována bližší příslušnost odchyceného jedince. V současné době byla jako samostatný druh oddělena *Sylvia subalpina* hnízdící na ostrovech západního Středomoří a v severní Itálii. Postavení dalších poddruhů je otázkou probíhajících výzkumů. Některé systémy pokročily k dalšímu dělení – západní *Sylvia inornata* (s poddruhy *inornata* v severozápadní Africe a *iberiae* na Pyrenejském poloostrově, v jižní Francii a přilehlé části Itálie) a východní *Sylvia cantillans* (s poddruhy *cantillans* ve střední a jižní Itálii a *albistriata* na Balkánském poloostrově a v západním Turecku). V případě českého odchytu je možné vyloučit *Sylvia subalpina*, přičemž s největší pravděpodobností jde o jedince ze západní části areálu (A. Corso in litt.). Z hlediska taxonomie použité v tomto článku je možné jedince zaznamenaného v ČR přiřadit k druhu *S. cantillans*, s největší pravděpodobností ssp. *iberiae*.

**Pěnice bělohrdlá,
Sylvia melanocephala
(0, 1, 0); kategorie A0**

Akceptováno:

(1) 17.05.1985: 1M Mnichovo Hradiště, MB, StČ (V. Sedliský; FK 2/94 rev.)

FK ČSO na základě podrobného popisu v archivu revidovala a potvrdila dřívě zaslané jediné pozorování druhu na našem území (Sedliský 1995). Pěnice bělohrdlá se na sever od svého areálu zatoulá jen vzácně – v osmdesátých letech minulého století byla poprvé pozorována také ve Švédsku (1980, 1989; BirdLife Sverige 2019) a ve Finsku (1986; Hario et al. 1987).

**Drozd plavý, *Turdus obscurus*
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

(1) před 1852: 2 ex. střeleny Lubí – Oloví, SO, KV (preparáty nezvěstné; R088)

(2) 01.12.1979: 1 ex. Věřňovice, KI, MS (R089)

(3) 15.03.1980: 1 ex. Lužec, ME, StČ (FK 18/89 rev.)

Podrobná revize ukázala, že zástřelky z 19. století ze západních Čech (1; Palliardi 1852) je možné považovat za věrohodné (viz také Mlíkovský 2010). Není však jasné, o jaký druh se vlastně jednalo – zda o drozda plavého (*Turdus obscurus*) nebo drozda bledého (*T. pallidus*). Ani jeden z preparátů se nedochoval a určení nelze revidovat. Výskyt je tak možné považovat nanejvýš za pravděpodobný. Ani popisy u následujících dvou záznamů (2, 3; Švec & Vltavská 1980, Petro & Kondělka 1982) neumožňovaly jednoznačné určení pozorovaných ptáků.

**Drozd černohrdlý,
Turdus atrogularis
(1, 0, 0); kategorie B**

Akceptováno:

(1) 1854/1870: 1 ex. trh v Praze, preparát nezvěstný (R090)

Preparát jedince získaného na pražském trhu je v současné době nezvěstný, našťastí se ale dochovala jeho ilustrace ve Fričově přehledu obratlovců (Frič 1872). Na této ilustraci je s největší pravděpodobností mladý pták. V Polsku je známo pět preparátů z 19. století, z toho dva pocházejí z polského Slezska (před 1850, 1875; Stawarczyk et al. 2017).

**Drozd rezavý, *Turdus naumanni*
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

- (1) začátek zimy 1836/1837: 1 ex. 1K Brno-Soběšice, BM, JM (preparát nezvěstný; R085)
- (2) 24.03.1963: 1 ex. Bukovka, PU, PA (R086)
- (3) 03.11.1964: 1 ex. Libá, CV, ÚS (coll. Muzeum Kašperské Hory, preparát nezvěstný; R087)
- (4) 07.02.1999: 1 ex. Kolín, KO, StČ (FK 1/99 rev.)

Oba preparáty (1, 3) jsou dnes nezvěstné, a proto není možné revidovat jejich určení. Popis pozorování z roku 1963 (2; Štancl 1968) je k určení nedostačující a u pozorování z roku 1999 (4) revidovaného dle popisu není možné určit, zda se jednalo o drozda rezavého nebo bledého.

**Drozd stěhovavý, *Turdus migratorius*
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

- (1) 1857/1874: 1 ad. M střelen Hluboká n. Vlt., CB, JČ (coll. Naturhistorisches Museum Wien: NMW 5.806; R187)
- (2) 17.09.1976: 1 ad. M střelen Cvikov, CL, LB (R261)

Preparát ve sbírkách Naturhistorisches Museum Wien (1) byl získán v roce 1874 jako dar Julia Fingera. Lokalitou je *Frauenberg in Böhmen* bez bližších údajů (H.-M. Berg in litt.), což ovšem nemusí

být nutně místo sběru, ale pouze místo, odkud Finger doklad získal. K jeho sbírce neexistoval žádný katalog a jednotlivé údaje Finger sdělil Pelzelnovi ústně, tedy pravděpodobně z paměti (Pelzel 1876). Publikovaný zástřel z Českolipska (2; Filip 2001) považujeme za nevěrohodný (viz sýkora azurová).

**Modruška tajgová, *Tarsiger cyanurus*
(0, 0, 1); kategorie A**

Akceptováno:

- (1) 01.10.2007: 1 ad. M Volenice, PB, StČ (R. Muláček; foto; FK 60/2007)

Jediné pozorování na našem území bylo fotograficky doloženo. V posledních čtyřiceti letech došlo v Evropě k výraznému rozšíření areálu a nárůstu početnosti modrušky tajgové. První ptáci byli zaznamenáni ve Finsku v roce 1949 a hnízdění zde bylo prokázáno v roce 1971. K dramatickému nárůstu početnosti došlo ve Finsku v roce 1987 a poté po roce 2009. V roce 2012 zde bylo známo celkem 584 teritorií. Mimo Finsko bylo hnízdění prokázáno ještě v Estonsku (1980), Švédsku (1996) a Norsku (2011). S rozšiřováním areálu se modruška častěji objevuje také dále na západě a na jihu, nejvíce záznamů (127 do roku 2013) bylo zaregistrováno v Británii a ptáci byli zjištěni až po Portugalsko, Španělsko, Maltu a Izrael. Devadesát procent britských záznamů spadá do období od konce září do začátku listopadu (blíže viz Mikkola & Rajasärkkä 2014).

**Bělořit pouštní, *Oenanthe deserti*
(0, 0, 1); kategorie A**

Akceptováno:

- (1) 20.10.2011: 1 ad. M Stará Lhota, KT, PL (R. de Groot aj; foto; FK 60/2011)

Jediný výskyt na našem území byl doložen fotograficky skupinou nizozemských birdwatcherů (De Groot 2014).

**Bělořit okrový, *Oenanthe hispanica*
(0, 0, 1); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 20.–22.10.2015: 1 F 1K Stráž pod Ralskem, CL, LB (M. Dvořák aj.; foto; FK 109/2015 rev.)

Zamítnuto:

(2) 21.05.1978: 1 M Mlýnský rybník, Lednice, BV, JM (R092)

(3) 29.08.1985: 1 ad. M Smrk, Jizerské hory, LB, LB (R093)

U pozorování z roku 2015 (1) doloženého fotograficky a videozáznamem byla v rámci revize potvrzena poddruhová příslušnost *O. h. hispanica*. Záznam byl kvalitně dokumentován řadou pozorovatelů. U pozorování z roku 1978 (2) uvádějí autoři v publikaci pouze obecné konstatování „byly viděny všechny pro tento druh typické znaky ve zbarvení“ (Rusek & Kondělka 1979). Tento pták nebyl pozorován u Karviné (cf. Rusek & Kondělka 1979, Hudec et al. 1995, Hudec & Šťastný 2011), ale na Mlýnském rybníce u Lednice (K. Rusek in litt.). Podrobnější popis neexistuje a není tak možné vyloučit záměnu s dalšími druhy bělořítů. U pozorování z Jizerských hor (3) je zmíněno pouze pískové zbarvení těla kontrastující s černými křídly a svítivě bílým kostřecem (Vondráček 1986). Ani jedno ze zamítnutých pozorování tak neumožňuje potvrdit správnost druhového určení.

**Vrabec pokřovní,
Passer hispaniolensis
(0, 0, 0); kategorie D**

Akceptováno:

(1) 16.06.1964: 1 ad. M Olomouc, OL, OL (F. Hejl-Mračovský; R096)

Pozorování ucházelo pozornosti, nicméně revize publikace a nákresu (Hejl-Mračovský 1965) ukázala, že druh je určen správně a nejisté jsou pouze okolnosti, za kterých se pták z jižní Evropy dostal do Olomouce. Pozorování na ná-

draží naznačuje možné zavlečení železniční dopravou. Jako takové je proto pozorování řazeno do kategorie D.

**Pěnkavák sněžní,
Montifringilla nivalis
(n + 2, n + 1, 0); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 15.02.1897: 1 ex. uloven u Rychnova nad Kněžnou, RK, KH (coll. Muzeum Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou: 23-D-627; R097)

(2) 14.03.1909: pár střelen u Soběšic, BM, JM (coll. Moravské zemské muzeum v Brně: 6061; R098)

(3) 14.08.1979: 1 ex. Šerlich, Orlické hory, RK, KH (T. Bělka; foto; R054)

Předmětem revize bylo potvrzení výskytu druhu na našem území. Prověřeny byly dva preparáty (1, 2) a pozorování z roku 1979 (3), které bylo doloženo fotodokumentací – ta je sice dnes nezvěstná, ale byla v dřívějších letech předložena na schůzi Východočeské pobočky ČSO (Bělka 1984, T. Bělka in litt.). Další doklady se dosud nepodařilo dohledat. Dříve byli pěnkaváci v oblastech svého výskytu považováni za relativně stále ptáky zimující v nižších polohách. V posledních letech však bylo zjištěno, že přinejmenším někteří ptáci hnízdící v Alpách létají zimovat do Pyrenejí (Resano-Mayor 2018).

**Pěvuška horská,
Prunella montanella
(1, 0, 1); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 19./29.12.1943: 1 F 1K chycena Postupice, BN, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001082; R094)

(2) 03.11.2016: 1 ex. 1K chycen Červenohorské sedlo, SU, OL (P. Šaj, T. Pospíšil; foto; FK 128/2016)

Při první revizi preparátu ze sbírek Národního muzea v Praze (1) bylo pozorování zpochybněno a druh vyřazen

z avifauny ČR, především na základě podezřelých okolností. Hned v sousední obci byl totiž nalezen další sibiřský druh – linduška velká (*Anthus richardi*), a to jedním z nálezců pěvušky horské. Taková koncentrace vzácných druhů s podobným areálem rozšíření vzbuzovala pochybnosti. Další pátrání a revize literatury ovšem ukázaly, že podrobné okolnosti nálezu jsou publikovány Černým (1944). FK ČSO na základě získaných informací původní postoj přehodnotila a akceptovala tento záznam jako první výskyt druhu na našem území. Při opětovné revizi preparátu v roce 2018 bylo také potvrzeno určení stáří. Na rozdíl od data odchyty 29. 12. 1943, které uvádí Černý (1944), je na původní etiketě na podstavci preparátu a v Hořiceho katalogu uvedeno datum 19. 12. 1943. V roce 2016 byl výskyt potvrzen odchycem na Červenohorském sedle (2). Tento výskyt souvisel s bezprecedentní invazí tohoto druhu do Evropy (viz Stoddart 2018).

**Linduška velká, *Anthus richardi*
(0, 1, 0); kategorie A**

Akceptováno:

(1) duben 1966: 1 uhynulý ex. Milovanice, BN, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-018981; R191)

Zamítnuto:

(2) září 1852: 1M 1K střelen Ostravice, FM, MS (A. Schwab; R188)

(3) září 1856/1868: 1 ad. F střelena okolí Místku, FM, MS (A. Schwab; R189)

(4) 20.09.1925: 2 ex. Březí, BV, JM (F. Wymetal; R190)

Jediný akceptovaný doklad z našeho území, preparát z roku 1966 (1), byl při původní revizi vyrazen pro podezřelé okolnosti (viz pěvuška horská). V literatuře uváděné datum 17. 7. 1963 (viz např. Hudec et al. 1995) navíc neodpovídá typickému načasování průtahu. Další pátrání ukázalo, že při prepisu data došlo k záměně: na podstavci prepará-

tu a v přírůstkové i inventární knize je uvedeno datum „IV. 1966“, které by výskytu na průtahu odpovídalo, a lokalita Milovanice (část obce Postupice). Do inventární knihy bylo při pozdější revizi tužkou přepsáno datum na 17. 7. 1963. Toto zjevně chybné datum se poprvé objevilo v krátké zprávě o nálezu zveřejněné Podhorským & Váňou (1968). Během druhé revize preparátu byla prověřována možnost záměny s linduškou mongolskou (*Anthus godlewskii*), správnost určení však byla potvrzena. Dva preparáty uváděné z Ostravska (2, 3) jsou špatně určené – v obou případech jde o lindušku úhorní (*Anthus campestris*; Hudeček & Hanák 1999). Konečně, Wymetalovo pozorování z roku 1925 (4) nelze bez dokladu nebo podrobnějšího popisu akceptovat.

**Linduška skalní, *Anthus petrosus*
(0, 0, 1); kategorie A0**

Akceptováno:

(1) 03.04.1994: 1 ex. úd. n. Rozkoš, NA, KH (P. Skřivan; FK 4/95 rev.)

Zamítnuto:

(2) 1958/1959: více ex. Rohovládova Bělá, PU, PA (R095)

(3) 15.01.2006: 1 ex. Bohumín, KI, MS (FK 5/2006 rev.)

Po prověření původního popisu je nadále akceptováno pouze pozorování z jara 1994 (1). Dříve publikované pozorování více ptáků z Pardubicka (2; Štancl & Štanclová 1987) není doplněno žádným popisem a je velmi nepravděpodobné. Při revizi původně akceptovaného pozorování z Ostravska ze zimy 2006/2007 (3) bylo zjištěno, že lokalitu ve stejné době navštívila také skupina pozorovatelů, která zde pozorovala zřejmě stejného ptáka společně s dalšími linduškami – všichni ptáci však byli určeni jako lindušky horské (*Anthus spinoletta*). Vzhledem k malým zkušenostem našich pozorovatelů se zbarvením

lindušek horských v zimním období tak nebylo možné vyloučit záměnu. Toto pozorování tak není nadále považováno za akceptovatelné.

Hýl pouštní, *Bucanetes githagineus* (0, 0, 1); kategorie A

Akceptováno:

(1) 14.05.2011: 1 ex. Polešovice, UH, ZL (P. Kunčík; foto; FK 17/2011)

Jediné pozorování pochází z nedávné doby a je doloženo fotodokumentací. Na základě záznamů z posledních let je jasné, že do Evropy zalétají ptáci z původního areálu. Počet pozorování v Evropě vzrůstá a první ptáci byli zjištěni i ve Finsku a Skandinávii (Hudson & Rarities Committee 2011). Do května 2011 bylo ve Velké Británii zaznamenáno již 16 pozorování (Hudson & Rarities Committee 2011).

Čečetka bělavá, *Acanthis hornemanni* (1, 0, 8); kategorie A

Akceptováno:

(1) 12.12.1924: 1 ad. F Loukovec, MB, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001429; R230)

(2) 26.11.2011: 1M +1K chycen Nové Město u Mikulova, TP, ÚS (M. Hanzlíková; foto; FK 64/2011 rev.)

(3) 14.11.2017: 1 ex. chycen Radimovice u Sychrova, LB, LB (J. Hlaváček; foto; FK 43/2017)

(4) 17.11.2017: 1M Padělky, VY, JM (R. Doležal; foto; FK 75/2017)

(5) 26.11.2017: 1M chycen Struhařov, PY, StČ (R. Lučan; foto; FK 51/2017)

(6) 10.12.2017: 2 ex. chyceny Litvínov, MO, ÚS (J. Vaník; foto; FK 41/2017)

(7) 31.12.2017: 1 ex. chycen Litvínov, MO, ÚS (J. Vaník; foto; FK 42/2017)

(8) 06.01.2018: 1 ex. v. n. Rozkoš, NA, KH (V. Dobeš; foto; FK 01/2018)

(9) 15.02.2018: 1 ex. Ratiškovice, HO, JM (A. Prágr; foto; FK 59/2018)

Zamítnuto:

(10) 15.12.1946: 1 juv. M Slavkov, OL, OL (coll. ORNIS Přerov: 126/84; R231)

Preparát z roku 1946 (10) je v literatuře uváděn jako čečetka bělavá s lokalitou Olomouc – Nový Svět (Hejl-Mračovský 1947). Pták byl určen na základě bílého kostřece, což nelze považovat za jasný determinační znak. V katalogu sbírek ORNIS Přerov je ovšem z tohoto data pouze čečetka zimní (*Carduelis flammula*) s lokalitou Slavkov, okres Olomouc. Po velké invazi čečetek bělavých v zimě 2017/2018, kdy bylo akceptováno šest záznamů sedmi jedinců, byl opětovně prověřen také odchyt z podzimu 2011 (2; M. Hanzlíková) a i v tomto případě bylo určení potvrzeno. Současné výzkumy taxonomie čečetek naznačují, že se jedná o jeden silně variabilní druh (Marthinsen et al. 2008). Na základě nových poznatků a do vyjasnění taxonomie čečetek se FK ČSO rozhodla akceptovat jako čečetky bělavé pouze jednoznačně doložené ptáky, u kterých jsou patrné všechny typické znaky druhu.

Křivka velká, *Loxia pytyopsittacus* (n + 3, n + 1, 0); kategorie A

Akceptováno:

(1) 1834: 1 ex. Vrchlabí, TU, KH (coll. Regionální muzeum a galerie Jičín: Z82; R232)

(2) 18.10.1929: 1 ex. Pozdatín, ZR, VY (coll. Moravské zemské muzeum v Brně: 5042; R233)

(3) 17.01.1930: 2 ad. M, 1 ad. F Dolní Krupá, MB, StČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001445, 001447, 001446; R100)

(4) 31.01.1963: 1M Králíky, UO, PA (coll. Městské muzeum Králíky: 2719; R101)

Vzhledem k problematice určování křivek byla revize zaměřena na prokázání výskytu křivky velké na našem území. Prověřovány byly preparáty ve čtyřech sbírkách, ve všech případech byla potvr-

zena správnost určení. Preparát v muzeu v Jičíně (1) pochází z Kablíkovy sbírky. Preparáty v Moravském zemském muzeu v Brně (2) a Národním muzeu v Praze (3) jsou přesně datovány a lokalizovány. V muzeu v Králíkách je uložen preparát (4) jedince uloveného z menšího hejna u Králík (Pavlu 1963). Tento pták byl součástí velké invaze křivek velkých v zimě 1962/1963 zaznamenané mimo jiné na Britských ostrovech jako dosud vůbec největší invaze tohoto druhu (Catley & Hursthouse 1985). V dalším kole revize budou dohledávány další preparáty. Pozorování bez dokladů není možné nadále akceptovat.

Zvonohlík citronový,
Carduelis citrinella
(1, 0, 0); kategorie B

Akceptováno:

(1) březen 1889: 1 M chycen u Prahy, AA, AA (prep. Frič, coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001417; R192)

Zamítnuto:

(2) 1880: 1 ex. uloven u Křivoklátu, RA, StČ (uložen v Krušovicích, ze sbírky zmi-
zel; R099)

(3) 30.10.1972: 1 F Úvaly, PH, StČ (R193)

V roce 2018 se podařilo v depozitáři Národního muzea v Praze dohledat a revidovat preparát z roku 1889 (1). Byla také nalezena literární zmínka o jeho dodání V. Fričovi (Anonymus 1890). Odtud jej pak údajně roku 1895 získal do své sbírky A. Hořice (Jirsík 1955). Na podstavci preparátu i v Hořiceho katalogu je uveden rok 1889 (cf. Hudec et al. 1995). Ve stejném zdroji (Anonymus 1890) je zmínka o dalším odchytu „*před léty ... v Čechách*“, snad se vztahující k nezvěstnému preparátu z Křivoklátska (2). Protože tento doklad již neexistuje, správnost určení není možné potvrdit. V roce 2014 se podařilo získat dochovaný diapozitiv ptáka odchyceného v roce 1972 (3; Tůma 1974). Revize tohoto dokladu ukázala, že šlo

ve skutečnosti o ptáka ze zajetí – křížence kanára nejspíše se zvonohlíkem zahradním (*Serinus serinus*).

Strnad bělohavý,
Emberiza leucocephalos
(1, 1, 1); kategorie A

Akceptováno:

(1) říjen 1889: 1 ad. M Jizerka, SM, LB (coll. Muzeum przyrodnicze ve Wrocławiu; R194)

(2) 23.10.1962: 2 M a 1 F Nový Dvůr u Lednice, BV, JM (E. Hachler; R110)

(3) 18.10.2011: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OL (F. Zicha; foto; FK 39/2011)

Preparát z roku 1889 (1) byl jedním z prvních prověřovaných ptáků v rámci revizí. Podařilo se získat fotografii dokladu (T. Stawarczyk in litt.) a v literatuře byl pak dohledán přesný popis okolností zástřelu včetně přesného popisu lokality (Michel 1892b). Pozorování z roku 1962 od Lednice (2) bylo publikováno s podrobným popisem, který umožnil potvrdit správnost určení (Hachler 1963). Druh byl nově potvrzen při odchycích na Červenohorském sedle v roce 2011 (3).

Strnad viničný, *Emberiza cia*
(2, 0, 1); kategorie A

Akceptováno:

(1) podzim 1907: 1 F chycena u Brna, BO, JM (coll. Moravské zemské muzeum v Brně: 5922; R122)

(2) 1949: 1 M střelen Hranice, PR, OL (coll. ORNIS Přerov: 54/70; R199)

(3) 23.11.2016: 1–3 ex. Perná, BV, JM (J. Zeman; foto; FK 54/2016)

Zamítnuto:

(4) léto 1818: pár u hradu Cvilína, Krnov, BR, MS (M. von Uechtritz; R118)

(5) září 1870: 1 ex. Struhařov, PH, StČ (K. Hamböck; R119)

(6) 12.12.1885: 2 ex. (F střelena) Nepomuk, PH, StČ (Stopka; R120)

(7) 02.12.1905: cca 20 ex. Praha-Stromovka, AA, AA (J. Janda; R121)

(8) 1914?: 1 ex. střelen Dymokury, NB, StČ (coll. Polabské muzeum Poděbrady, ztracený; R123)

(9) duben 1966: 4-5 ex. Obří důl, Krkonoše, TU, KH (R124)

(10) 26.05.1985: 3 páry Turoid, Mikulov, BV, JM (R125)

U preparátu od Brna (1) jsou uváděna různá data: Jirsík (1955) uvádí datum zástřelu 27. 6. 1909, ale na preparátu je etiketa „*jaro 1908*“. Ve skutečnosti byla tato samice ulovena na podzim roku 1907 a chována v zajetí do července 1909, kdy uhynula a poté byla preparována (Zdobnitzky 1908). Preparát z muzea v Poděbradech (8) se nedochoval a záznam tak nelze akceptovat (M. Šandera in litt.). Zřejmě došlo k jeho zničení při stěhování depozitáře (L. Urbánek in verb.). V případě starších literárních záznamů jde vesměs o strohé zprávy bez přesnějšího popisu pozorovaných ptáků a jako takové je nelze akceptovat. Záznam od Struhařova (5) byl dříve omylem datován do roku 1871 (viz Hudec et al. 1995). V minulosti hnízdil strnad viničný v Německu, od roku 1946 byl pravidelně zjišťován v Maďarsku a v roce 1954 bylo prokázáno hnízdění na Slovensku (Jirsík 1955).

Strnad cvrčivý, *Emberiza cirrus*

(1, 0, 0); kategorie B

Akceptováno:

(1) 1850?: 1 ex. střelen Klecany, PH, StČ (Vobořil, coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001482; R195)

Zamítnuto:

(2) červen 1897: 1 ad. M Třebenice, LT, ÚS (R114)

(3) 1914: pár snad z okolí Poděbrad, NB, StČ (coll. Polabské muzeum Poděbrady: Z-239; R196)

(4) duben? 1921: 1 M okolí Prahy (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001479; R197)

(5) 31.03.1953: 1 M Valtice, BV, JM (R115)

(6) 02.-03.11.1954: 1 pár Březník, TR, VY (R116)

(7) 07.02.1960: 12 ex. Čermná, UL, ÚS (R117)

(8) 07.03.1990: 1 M Dětmarovice, KI, MS (R198)

Jediné nadále akceptované pozorování (1) je doloženo preparátem - tento pták byl zastřelen Vobořilem v hejnu strnadů u Klecan (Frič 1871). Pozorování od Třebenic (2) bylo publikováno bez jakéhokoliv popisu (Peiter 1899). Původ páru uloženého v muzeu v Poděbradech (3) je nejistý - ptáci byli zakoupeni až v roce 1971 a preparátorem byl J. Štof (M. Šandera in litt.), což sice může naznačovat místní původ, nicméně chybí jakékoliv další konkrétní informace. Podobně není zaručen už podle Hořiceho ani původ preparátu v Národním muzeu v Praze z roku 1921 (4). U novějších pozorování (5, 6, 7; viz Hachler 1956) neexistuje hodnověrný popis umožňující potvrdit správnost určení, v některých případech (8; Stolarczyk 1990) jde navíc o pozorování vzbuzující nedůvěru neobvyklým počtem pozorovaných ptáků, resp. osobou pozorovatele (viz vlaštovka skalní).

Strnad malinký, *Emberiza pusilla*

(0, 1, 5); kategorie A

Akceptováno:

(1) 31.01.1981: 1 ex. chycen Lipence u Prahy, AA, AA (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-041482; FK 16/89 rev.)

(2) 01.04.2006: 1 ex. Slezské Pavlovice, OP, MS (P. Molitor, J. Stolarczyk; FK 17/2006 rev.)

(3) 07.10.2006: 1 ex. 1K chycen Žehuňský ryb., KO, StČ (M. Jelínek aj.; foto; FK 36/2006)

(4) 28.09.2009: 1 ex. chycen Droužkovice, CV, ÚS (P. Kolman, F. Novák; foto; FK 02/2010)

(5) 29.09.2016: 1 ex. chycen Biskupice, ZL, ZL (J. Sviečka; foto; FK 112/2016)

(6) 18.12.2016–25.02.2017: 1 ex. Citov, PR, OL (O. Boháč aj.; foto; FK 130/2016)

Prověřovány byly dva starší záznamy – preparát z roku 1981 v depozitáři Národního muzea v Praze (1; Horáček & Smrček 1982) a pozorování z dubna 2006 (2) na základě konzultace s prvním pozorovatelem (P. Molitor in litt.). Odchyty z října 2006 (3; Jelínek & Urbánek 2008) a ze září 2009 (4) jsou doloženy fotografiemi. Další dva ptáci (5, 6) byli zaznamenáni a fotograficky dokumentováni v roce 2016 (Vavřík & FK ČSO 2016).

Strnad rolní, *Emberiza rustica*

(0, 0, 2); kategorie A

Akceptováno:

(1) 18.11.2008: 1 F 1K Skuhrov, UO, PA (M. Haluzík; FK 53/2008 rev.)

(2) 02.10.2016: 1 ex. Tuklaty, KO, StČ (D. Matthey; foto; FK 43/2016)

Zamítnuto:

(3) 23.04.1982: 1M Hroznětín, KV, KV (R126)

(4) 31.03.1986: 1 ad.M Dolní Lutyně, KI, MS (FK 10/89 rev.)

(5) 29.03.2001: 1M Ostrava-Heřmanice, OV, MS (FK 45/2001 rev.)

Při revizi se ukázalo, že starší pozorování nejsou dostatečně podložena – chybí doklad i jednoznačný popis (3), případně je doprovázejí nejasné okolnosti (4, 5; Stolarczyk et al. 1987). Jeden z pozorovatelů z roku 2001 (5) sám pozorování považuje za nejisté (Z. Polášek in litt.). Poprvé tedy byl výskyt strnada rolního potvrzen v roce 2008 – toto pozorování (1) sice nebylo doloženo, ale bylo doplněno popisem, který umožnil potvrdit správnost určení. Druh byl pro naši avifaunu doložen fotodokumentací pozorování na podzim 2016 (2).

Strnad obojkový, *Emberiza aureola*

(0, 0, 0); není členem avifauny ČR

Zamítnuto:

(1) 29.07.1931: 1M Chotělice, HK, KH (B. Mensdorff-Pouilly; R112)

(2) 10.07.1984: 1 ex. Klatovy, KT, PL (R113)

Žádné z revidovaných pozorování nebylo doloženo ani doplněno popisem, který by umožňoval jeho prověření. První záznam je zcela bez popisu, u pozorování z Klatov (2) uvádí autor ve zveřejněném popisu (Těšál 1985) pouze hlas odlišný od strnada obecného a určení „podle zbarvení ocasu a kostřece“ bez bližší specifikace.

Strnad černohlavý,

Emberiza melanocephala

(0, 0, 0); není členem avifauny ČR

Zamítnuto:

(1) 1832/1871: 1 ad. M střelen Česko-budějovicko, CB, JČ (coll. Národní muzeum v Praze: P6V-001484; R111)

(2) 27.05.1979: 1M chycen Horní Libchava, CL, LB (FK 26/94 rev.)

(3) 18.06.1994: 1M chycen Novozámecký ryb., CL, LB (FK 27/94 rev.)

U preparátu dochovaného ve sbírkách Národního muzea v Praze (1) není možné jednoznačně určit jeho původ – pochází ze sbírky J. Kablíkové a jejího manžela odkázané jičínskému gymnáziu. Kablíková však zemřela již v roce 1853, navíc sbírala ptáky z úplně jiné oblasti (J. Mlíkovský nepubl.). Na preparátu je uvedeno „*České Budějovice, 1889*“, ale už podle A. Hořiceho musí být mnohem starší (Jirsík 1955), čemuž nasvědčuje i fakt, že jej ve svém souhrnu ptáků českých zemí uvádí už Frič (1871). Nejstarší exempláře ve sbírce Kablíkové pocházejí z roku 1832 (Jirsík 1955), doklad tedy musel být získán mezi lety 1832–1871. Další dvě pozorování (2, 3; Filip 1999) doprovázely nejasné okolnosti, na které byla FK ČSO již v minulosti upozorněna. Jejich autor se navíc dopustil prokázaného podvodu (viz sýkora azurová).

**Strnad hnědohlavý,
Emberiza bruniceps
(0, 0, 0); kategorie D**

Akceptováno:

(1) 29.12.1961: 1 ad. M chycen u Lanškrouna, UO, PA (coll. Moravské zemské muzeum v Brně: 26.779; R234)

V roce 1961 byl zaznamenán rekordní počet 16 záznamů na Britských ostrovech (Vinicombe 2007). V téže době byl do Británie dovážen velký počet strnadů hnědohlavých z Indie a řada ptáků pravděpodobně uprchla v přístavech v Belgii a Nizozemsku. V 60. letech byl pták s chovatelským kroužkem neznámého původu zastížen až na Shetlandech. Indická vláda přistoupila k zákazu vývozu divokých ptáků až v roce 1982. Všechna pozorování druhu do tohoto roku je třeba považovat s největší pravděpodobností za uprchlíky ze zajetí (Vinicombe 2007). Určení jediného českého dokladu (Bernášek 1962, Hejl-Mračovský 1962) bylo potvrzeno revizí preparátu v Moravském zemském muzeu v Brně.

**Strnad tundrový, *Emberiza pallasi*
(0, 0, 0); není členem avifauny ČR**

Zamítnuto:

(1) 28.03.2013: 1 F 2K úd. n. Rozkoš, NA, KH (FK 28/2013)

Přes zamítavé stanovisko FK ČSO bylo toto pozorování publikováno na webu birdwatcherského Klubu 300 (Jasso 2014) jako prokázaný výskyt strnada tundrového. Vyjádření zahraničních znalců potvrzují, že se jedná o strnada rákosního (*Emberiza schoeniclus*), pravděpodobně z některé z východních populací (U. Olsson in litt., T. Edelsten in litt.). Na našem území byl zaznamenán výskyt minimálně dvou poddruhů strnada rákosního (Mlíkovský 2009c) - zimující ptáci patří k odlišné populaci než ptáci u nás hnízdící, a proto mohou při pozorování působit neobvyklým dojmem.

**Strnad severní, *Calcarius lapponicus*
(1, 1, 3); kategorie A**

Akceptováno:

(1) 07.04.1920: 1 M střelen Kelč, VS, ZL (coll. Slezské zemské muzeum v Opavě: SZMO 1962; R104)

(2) 23.03.1974: 1 M střelen Kravaře, OP, MS (coll. Slezské zemské muzeum v Opavě: SZMO 2470; R109)

(3) 14.09.1990: 1 ex. úd. n. Rozkoš, NA, KH (P. Skřivan; FK 14/90 rev.)

(4) 11.09.2010: 1 ex. Keprník, SU, OL (R. Świerad; foto; FK 44/2010)

(5) 19.06.2017: 1 ad. M Břidličná, SU, OL (O. Belfin; foto; FK 76/2017)

Zamítnuto:

(6) 09.02.1866: 1 ex. chycen u Jihlavy, JI, VY (Ch. Jaksch; R102)

(7) začátek ledna 1880: 1 ex. chyc. u Bráníku, AA, AA (viděl V. Šír; R103)

(8) 1892: 1 ex. chyc. u Křivoklátu, RA, StČ (K. Kněžourek; R235)

(9) 28.12.1961: 1 ad. ex. Nevěň u Plzně, PS, PL (R105)

(10) 22.02.1964: 1 ex. střelen Velké Zboží, NB, StČ (coll. Vlastivědné muzeum Nymburk, ztracený; R106)

(11) 06.10.1970: 7 ex. u Velkých Heraltic, OP, MS (R107)

(12) 02.12.1973: 1 ex. Divec, HK, KH (R108)

(13) 28.02.1985: 1 M Výprachtice, UO, PA (R262)

Dva preparáty byly revidovány ve sbírkách Slezského zemského muzea v Opavě (1, 2; Beneš 1974). Nedoložené pozorování z Rozkoše (3) bylo revidováno na základě popisu. Obě nová pozorování z hřebene Jeseníků (4, 5) byla fotograficky doložena. Ostatní starší pozorování není možné vzhledem k absenci popisu revidovat. Popis zveřejněný u pozorování z roku 1961 (9; Štusák 1963) je nedostatečný a navíc není jasné, zda se vztahuje k pozorovanému ptákov. Dříve uváděný preparát ve sbírkách Vlastivědného muzea

v Nymburce (10) se nedochoval a je otázka, jak a kým byl určen (M. Šandera in litt.).

Aktualizace seznamu druhů v avifauně ČR

Ve srovnání s dříve publikovaným seznamem ptáků ČR (Hudec et al. 1995) bylo k 31. 12. 2018 z avifauny České republiky vyřazeno 12 druhů – husa krátkozobá, turpan pestrozobý, kormorán chocholatý, kulík hnědokřídlý, koliha tenkozobá, papoušek mniší, kalandra černá, drozd plavý, drozd rezavý, drozd stěhovavý, strnad obojkový a strnad černohlavý. Vyřazeny byly rovněž dva druhy, jejichž pozorování byla schválena a publikována po roce 1995, a to kajka Stellerova a ostříž jižní. Sedm druhů – hohol islandský, raroh jižní, raroh lovecký, slípka modrá, čejka trnitá, alkoun malý, strnad hnědohlavý – bylo přeřazeno z kategorií A, B a C do kategorie D. Jeden druh – kachnička karolínská – byl přeřazen z kategorie D do kategorie E.

Na druhou stranu bylo ve srovnání s dříve publikovaným seznamem ptáků ČR (Hudec et al. 1995) na našem území nově zjištěno celkem 22 druhů – čírka karolínská, čírka modrokřídlá, polák proužkozobý, kajka královská, kachnice kaštanová, keptuška běloocasá, jespák rudohrdlý, jespák mořský, jespák tundrový, břehule skalní, vlaštovka skalní, cetie jižní, budníček horský, budníček temný, rákosník plavý, rákosník pokřovní, sedmihlásek malý, pěnice malá, pěnice vousatá, modruška tajgová, bělořit pouštní a hýl pouštní. Z kategorie D byla do kategorie C přeřazena husice nilská (*Alopochen aegyptiacus*). Dalšíh pět druhů – husa tundrová, racek středomořský, linduška skalní, vrána šedá (*Corvus cornix*) a čečetka tmavá (*Carduelis cabaret*) – přibýlo automaticky díky změnám v taxonomii.

Po revizích pozorování prezentovaných v tomto článku tvoří avifaunu České republiky k 31. 12. 2018 celkem 397 druhů ptáků (viz Příloha 1) – 375 v kategorii A (z toho 16 v kategorii A0), 14 v kategorii B (z toho jeden v kategorii B0) a osm v kategorii C. V kategorii D, která není považována za součást avifauny České republiky, je zařazeno 15 druhů (viz Příloha 2).

Práce FK ČSO na revizích nekončí. Některé z prověřených záznamů mohou být opětovně revidovány, pokud se objeví nové relevantní informace. Nadále například pokračuje pátrání po osudu některých zmizelých preparátů. Uvítáme proto jakékoliv případné informace, které by pomohly přispět k objasnění podobných případů, případně informace o pozorováních nebo dokladech, které zatím pozornosti unikaly. Práce na revizích přinesla také zajímavé poznatky i o některých méně vzácných druzích – těmto druhům bude věnována pozornost FK ČSO v následujících letech.

PODĚKOVÁNÍ

Při revizích preparátů bychom se neobešli bez pomoci řady externích spolupracovníků a pracovníků řady institucí, kteří pomohli zprostředkovat informace z kartoték, databází, inventárních knih a muzejních i nemuzejních sbírek. Jsou to především Klára Bezděčková, Jaroslav Cepák, Martin Černý, Milan Dvořák, Žaneta Filipová, Michal Hofman, Veronika Hrdinová, Jan Hušek, Josef Chytil, Michal Jakubec, Vladimír Lemberk, Jiří Mencl, Roman Muláček, Libor Praus, Libor Schröpfer, Jiljí Sitko, Helena Sutorová, Martin Šandera, Marie Voldřichová, Martin Vymazal, Tereza Zemánková, Petra Ziková a Miroslav Žemlička.

LITERATURA

- AERC 2012: Guidelines for Rarities Committees. <http://www.aerc.eu/guidelines.html>. Navštíveno 15. 5. 2019.
- Albegger E. & Laber J. 2016: Undokumentierte Erstnachweise von Vogelarten in Österreich der Jahre 1950–2011 – Ergebnisse einer Überprüfung mit einheitlichen Kriterien. 8. Bericht der Avifaunistischen Kommission von BirdLife Österreich. *Egretta* 54: 105–109.
- Anonymus 1871: Různé zprávy. *Vesmír* 1 (7): 58–59.
- Anonymus 1872: Sup bradatý zastřelen na Moravě. *Háj* 1 (2): 61.
- Anonymus 1882: *Aquila Bonellii* in Böhmen. *Mittheilungen des Ornithologischen Vereines in Wien* 6: 63.
- Anonymus 1890: Ornis česká. *Vesmír* 19: 47.
- Anonymus 1893: Čírka úzkozobá (*Querquedula angustirostris* Bp. – *Anas marmorata* Temm.). Nová pro Čechy kachna. *Vesmír* 22: 73.
- Anonymus 1894: Ornis česká. *Vesmír* 23: 22.
- Anonymus 1907: Seltene Jagdbeute. *Mittheilungen des Nordböhmisches Excursion-Clubs* 30: 246.
- Anonymus 1936: Některé vzácnosti sbírky českého ptactva MUDra A. Hoříce v Mnichově Hradišti. *Sylvia* 1: 12–14.
- Aradi C. 1962/1963: A kis héja nagyerdei (Debrecen) fészkelése. Levant Sparrow Hawk nesting in the Nagyerdő of Debrecen. *Aquila* 69/70: 248–251.
- Barthel P. H. & Helbig A. J. 2005: Artenliste der Vögel Deutschlands. *Limicola* 19: 89–111.
- Barthel P. H. & Krüger T. 2018: Artenliste der Vögel Deutschlands. *Vogelwarte* 56: 171–203.
- Bauer H. G. & Woog F. 2008: Nichtheimische Vogelarten (Neozoen) in Deutschland, Teil I: Auftreten, Bestände und Status. *Vogelwarte* 46: 157–194.
- Bauer H. G., Geiter O., Homma S. & Woog F. 2016: Vogelneozoen in Deutschland – Revision der nationalen Statureinstufungen. *Vogelwarte* 54: 165–179.
- Bělka T. 1984: Výskyt pěnkaváka sněžného (*Montifringilla nivalis*) v Orlických horách. *Zprávy MOS* 42: 147.
- Beneš B. 1974: K výskytu strnada severního *Calcaricus lapponicus* (L.) v Československu. *Časopis Slezského muzea A – Vědy přírodní* 23: 113–114.
- Beran V. 2012: První pozorování racka polárního (*Larus glaucooides*) v České republice. *Sylvia* 48: 162–166.
- Bernášek O. 1962: Nový člen naší avifauny. *Myslivost* 1962 (11): 185.
- BirdLife International 2014: *Review of the Global Conservation Status of the Asian Houbara Bustard* *Chlamydotis macqueenii*. Report to the Convention on Migratory Species Office – Abu Dhabi. BirdLife International, Cambridge.
- BirdLife Suomi ry 2018: Vuoden 1790 jalkeen ensi kerran Suomessa havaitut lajit aikajärjestyksessä. <https://www.birdlife.fi/lintutieto/suomessa-havaitut-lintulajit/suomen-lintujen-ensihavainnot/vuoden-1790-jalkeen/>. Navštíveno 1. 12. 2018.
- BirdLife Sverige 2019: Raritetskatalogen. <http://birdlife.se/rk/raritetskatalogen/>. Navštíveno 3. 9. 2019.
- Birds.kz 2018: *Harlequin Duck* *Histrionicus histrionicus* (Linnaeus, 1758). <http://www.birds.kz/v2taxon.php?l=en&s=1432>. Navštíveno 3. 9. 2018.
- BOU 2019: Category D species. <https://www.bou.org.uk/british-list/category-d-species/>. Navštíveno 1. 9. 2019.
- BOURC 2017: British Ornithologists' Union Records Committee (BOURC): 47th Report (October 2017). *Ibis* 159: 238–242.
- Brambilla M., Vitulano S., Spina F., Baccetti N., Gargallo G., Fabbri E., Guidali F. & Randi E. 2008: A molecular phylogeny of the *Sylvia cantillans* complex: Cryptic species within the Mediterranean basin. *Molecular Phylogenetics and Evolution* 48: 461–472.
- BRBC 2014: *Cream-colored Courser* (*Cursorius cursor*). <http://www.belgianrbc.be/#>. Navštíveno 1. 12. 2018.
- Bruun B. 1971: North American waterfowl in Europe. *British Birds* 64: 385–408.
- Buquoy C. 1884: Eine ornithologische Rarität. *Hugo's Jagd-Zeitung* 27: 513.
- Catley G. P. & Hursthouse D. 1985: Parrot Crossbills in Britain. *British Birds* 78: 482–505.
- Cepák J., Klvaňa P., Formánek J., Hořák D., Jelínek M., Schröpfer L., Škopek J. &

- Zárybnický J. 2008: *Atlas migrace ptáků České a Slovenské republiky*. Aventinum, Praha.
- Collinson M., Rowlands A., Steele J., McNerny C. & Hudson N. 2014: The review of the record of Slender-billed Curlew at Druridge Bay, Northumberland. *British Birds* 107: 389–404.
- Corso A., Jansen J. & Kókay S. 2014: A review of the identification criteria and variability of the Slender-billed Curlew. *British Birds* 107: 339–370.
- Čapek V. 1896: Flamingos und Zwergtrappe in Mähren. *Ornithologisches Jahrbuch* 7: 35–36.
- Černý W. 1944: O nálezu pěnice horské (*Prunella montanella* Pallas) v Čechách. *Věda přírodní* 22 (8): 221–223.
- ČSO 2019: *Birds.cz – pozorování ptáků*. <https://birds.cz/avif/>. Navštíveno 1. 2. 2019.
- Dalberg F. 1891: *Alca torda* L. in Mähren. *Ornithologisches Jahrbuch* 2: 38.
- De Groot R. 2014: The first documented observation of the Desert Wheatear (*Oenanthe deserti*) in the Czech Republic. *Sluka* 10: 69–70.
- Deutsche Avifaunistische Kommission 2019: Seltene Vogelarten in Deutschland 2017. *Seltene Vögel in Deutschland* 2017: 2–34.
- Dornbusch M. 2015: Eissturmvogel – *Fulmarus glacialis*. In: Fischer S., Nicolai B. & Tolkmitt D. (eds): *Die Vogelwelt des Landes Sachsen-Anhalt*. Online-Publikation, Stand Juni 2015.
- Dostál J. 1906: Ptactvo okolí lanštorfského. *Časopis Moravského musea zemského* 6: 1–13.
- Doupal L. 1989: První pozorování racka Bonapartova (*Larus philadelphia*) v ČSSR. *Zprávy MOS* 47: 131.
- Doupal L. 1991: Hvízdák americký, *Anas americana* Gmelin, 1789, poprvé v Československu. *Sylvia* 28: 122–123.
- Doupal L., Toman A. & Chytil J. 1985: Volavka rusohlavá (*Bubulcus ibis*). In: Ornitologická pozorování. *Zprávy MOS* 43: 135–139.
- Driessens G. & Svensson L. 2005: Identification of Collared Pratincole and Oriental Pratincole – a critical review of characters. *Dutch Birding* 27: 1–35.
- Dvorská J. & Dvorský M. 1990: Pozorování supy mrchožravého (*Neophron percnopterus* L.) na Moravě. *Zprávy MOS* 48: 119.
- Fiala V. 1962: Kachnice bělohlavé (*Oxyura leucocephala*) na náměšťských rybnících. *Zprávy MOS* 1962: 3–7.
- Fiala V. 1977: Mezinárodní sčítání vodních ptáků 1975/76 na území ČSSR. *Vertebratologické zprávy* 1977: 65–71.
- Filip K. 1996: První prokázaný výskyt kalandry černé (*Melanocorypha yeltoniensis*) na území České republiky. *Sylvia* 32: 61–62.
- Filip K. 1999: Strnad černohlavý na Českolipsku. *Bezděz* 8: 309–311.
- Filip K. 2001: Ojedinelý zálet drozda stěhovavého. *Bezděz* 10: 405–406.
- Filip K. 2010: Azurová kráska. *Komíníček. Zpravodaj Severočeské pobočky ČSO* 11: 19–20.
- FK ČSO 2011a: *České názvosloví ptáků (stanovisko Faunistické komise ČSO)*. <http://fkco.cz/clanky/cs-nazvoslovi.html>. Navštíveno 15. 5. 2019.
- FK ČSO 2011b: *Závěrečné vyjádření FK ČSO k případu „choryňská husa“ (FK 01/2011)*. <http://fkco.cz/vyjadreni/2011-001vyjadreni.html>. Navštíveno 3. 9. 2018.
- Flousek J. 1993: Budníček zelený (*Phylloscopus trochiloides*) v Československu. *Sylvia* 29: 57–68.
- Flousek J. 1996: Budníček iberský, *Phylloscopus brehmii* (Homeyer 1871), v České republice. *Sylvia* 32: 55–60.
- Frič A. 1871: Die Vögel Böhmens. *Journal für Ornithologie* 111: 161–205.
- Frič A. 1872: *Die Wirbelthiere Böhmens. Ein Verzeichniss aller bisher in Böhmen beobachteten Säugethiere, Vögel, Amphibien und Fische*. Commissions-Verlag von Fr. Řivnáč, Praha.
- Gaucher P., Paillat P., Chappuis C., Saint Jalme M., Lotfikhah F. & Wink M. 1996: Taxonomy of the Houbara Bustard *Chlamydotis undulata* subspecies considered on the basis of sexual display and genetic divergence. *Ibis* 138: 273–282.
- Green A. J. & Hughes B. 1996: Action plan for the White-headed Duck (*Oxyura leucocephala*) in Europe. In: Heredia B., Rose L., Painter M. (eds): *Globally Threatened Birds in Europe*. Strasbourg: Council of Europe Publishing: 119–146.
- Grigerek H. 1930: Vogelzug 1928 und Win-

- terbeobachtungen während des ungewöhnlich strengen Winters 1928/29. *Mitteilungen des Naturwissenschaftlichen Vereines in Troppau (CSR)* 1930: 16–23.
- Grussu M. 1999: Status and breeding ecology of the Purple Swamp-hen in Italy. *British Birds* 92: 183–192.
- Gutiérrez R. & Guinart E. 2008: The Ebro Delta Audouin's Gull colony and vagrancy potential to northwest Europe. *British Birds* 101: 443–447.
- Haas M., Slater R. & CDNA 2016: *Rare Birds in the Netherlands in 2014*. https://www.dutchbirding.nl/cdnajaarverslag/1349/rare_birds_in_the_netherlands_in_2014. Navštíveno 2. 7. 2019.
- Hadarics T. & Zalai T. 2008: *Magyarország madarainak névjegyzéke*. Magyar madártani és természetvédelmi egyesület, Budapest.
- Hachler E. 1947: Orel bělavý středomořský (*Hieraaetus fasc. fasciatus* [Vieill.]) uloven na Moravě. *Ornitholog* 5: 54.
- Hachler E. 1956: K výskytu strnada cvrčivého (*Emberiza cirrus*) na již. Moravě. *Zprávy MOS* 1956/5–6: 35–36.
- Hachler E. M. 1963: Několik ornitologických zajímavostí z jižní Moravy. *Zprávy MOS* 1963: 80–82.
- Hájek V. 1984/1985: Jespák dlouhokřídlý (*Calidris bairdii*, Coues 1861) poprvé zastížen v Československu. *Sylvia* 23/24: 81–88.
- Hanák F. & Hudeček J. J. 2003: Stepokurové (Pterocloriformes) v moravskoslezských ornitologických sbírkách. *Zprávy MOS* 61: 29–50.
- Hanzák J. 1952: Nový nález buňháčka malého (*Hydrobates pelagicus* [L.]) v Čechách. *Sylvia* 14: 133–134.
- Hario M., Numminen T. & Yrjölä R. 1987: Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 1986 harvinaisuushavainnot. *Lintumies* 22: 195–206.
- Hauptvogel A. 1888: Ornithologische Beobachtungen aus dem Aussiger Jagd- und Vogelschutzvereine 1877 – 4. Theil. *Mittheilungen des Ornithologischen Vereines in Wien* 12: 110.
- Heinrich A. 1864: Ein seltener nach Mähren verschlagener Sturmvogel, *Thalassidroma* Leach, Procellaria, Linné. *Mittheilungen der k.k. Mährisch-schlesischen Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde in Brünn* 1864: 88.
- Hejl-Mračovský F. 1947: Několik ornitologických poznámek z kruté zimy 1946–1947. *Časopis Vlastivědného spolku musejního v Olomouci* 56: 99–102.
- Hejl-Mračovský F. 1958: Orel jestřábí středomořský (*Hieraaetus fasciatus fasciatus* Vieill. na Tovačovsku. *Zprávy MOS* 1958/6: 2–3.
- Hejl-Mračovský F. 1962: Bělořit okrový a strnad hnědohlavý v Československu. *Zoologické listy* 11: 286–288.
- Hejl-Mračovský F. 1965: Vrabec španělský (*Passer hispaniolensis*) v Československu. *Zprávy MOS* 1965: 65–67.
- Hladík B. 1970: Pěnice kaštanová – *Sylvia undata* (Boddaert) – nalezena v Polně na Českomoravské vysočině. *Vlastivědný sborník Vysočiny. Oddíl věd přírodních* 6: 125–126.
- Holt C. & Rarities Committee 2019: Report on rare birds Great Britain in 2017. *British Birds* 111: 557–627.
- Horáček J. & Smrček M. 1982: První zastížení strnada malinkého (*Emberiza pusilla*) v Československu. *Zprávy ČSO* 23: 1–2.
- Horal D. 2002: První pozorování kačky strakaté (*Histrionicus histrionicus*) v České republice. *Crex* 18: 30–33.
- Hořice A. 1942: O nálezech buňháků (Procellariidae) v našich zemích. *Sylvia* 7: 55–57.
- Houdek J. 1969: Zajímavé přírůstky ornitologických sbírek Orlického muzea. *Listy Orlického muzea* 1969 (2/3): 163.
- Hromádka M. & Šreiber O. 1996: První zjištění budníčka tlustozobého (*Phylloscopus schwarzi*) v České republice. *Sylvia* 32: 63–95.
- Hruška J. 2007: Bažant královský a jeho polodivoký chov v MS Chropyně. *Svět myslivosti* 8 (6): 14–15.
- Hudec K. (ed.) 1983: *Fauna ČSSR. Ptáci 3*. Academia, Praha.
- Hudec K. 1991: Pozorování racka Sabinova, *Larus sabini*, na jižní Moravě. *Sylvia* 28: 132.
- Hudec K. & Černý W. (eds) 1972: *Fauna ČSSR. Ptáci 1*. Academia, Praha.
- Hudec K. & Černý W. (eds) 1977: *Fauna ČSSR. Ptáci 2*. Academia, Praha.

- Hudec K. & Hora J. 1981: Výskyt plameňáků v ČSSR. *Živa* 29 (2): 72–73.
- Hudec K. & Štátný K. (eds) 2005: *Fauna ČR. Ptáci 2*. Academia, Praha.
- Hudec K., Čapek M., Hanák F., Klimeš J. & Pavíza R. 2003: *Soustava a české názvosloví ptáků světa*. MOS, Přerov.
- Hudec K., Chytil J., Štátný K. & Bejček V. 1995: Ptáci České republiky. *Sylvia* 31: 97–149.
- Hudeček J. 1981: Pozorování kolihy tenkozobé (*Numenius tenuirostris*) ve Slezsku. *Časopis Slezského muzea A – Vědy přírodní* 30: 191.
- Hudeček J. 2016: Slender-billed Curlew (*Numenius tenuirostris*) in the Czech Republic: The historical occurrence of this species in Bohemia and its return on the checklist. *Acta Musei Silesiae – Scientiae Naturales* 65: 71–73.
- Hudeček J. & Hanák F. 1999: Linduška velká (*Anthus richardi* Vieill.) není členem avifauny severovýchodní Moravy a Slezska. *Časopis Slezského zemského muzea, Série A – Vědy přírodní* 48: 284–286.
- Hudeček J. & Ševčík J. 1994: Sup mrchožravý (*Neophron percnopterus*) ve Slezsku. *Acrocephalus (Ostrava)* 15: 32–33.
- Hudeček J., Sutorová H. & Hanák F. 2003: Výskyt sovice sněžní (*Nyctea scandiaca*) na Krnovsku. *Ptáci kolem nás* 4/2003: 7–9.
- Hudson N. & Rarities Committee 2009: Report on rare birds in Great Britain in 2008. *British Birds* 102: 528–601.
- Hudson N. & Rarities Committee 2011: Report on rare birds in Great Britain in 2010. *British Birds* 104: 557–629.
- Hudson N. & Rarities Committee 2013: Report on rare birds in Great Britain in 2012. *British Birds* 106: 570–641.
- Hudson N. & Rarities Committee 2015: Report on rare birds in Great Britain in 2014. *British Birds* 108: 565–633.
- Hudson N. & Rarities Committee 2016: Report on rare birds in Great Britain in 2015. *British Birds* 109: 566–631.
- Hüttenbacher H. 1890: Das fürstlich Fürstenberg'sche Museum in Nischburg (Böhmen). *Ornithologisches Jahrbuch* 1: 212–215.
- Chvapil S. 1982: Výskyt husí sněžných (*Anser caerulescens*) v Československu. *Zprávy ČSO* 23: 19–24.
- Chytil J. 1995: První poválečný výskyt racka šedého (*Larus hyperboreus*) v České republice. *Sylvia* 31: 93–94.
- Chytil J. 1997: Zpráva Faunistické komise ČSO za období 1995–1996. *Zprávy ČSO* 45: 18–21.
- Chytil J. 2004: První výskyt vlaštovky pohorské (*Hirundo rupestris*) v České republice. *Sylvia* 40: 139–142.
- Chytil J. 2015: Druhý prokázaný výskyt dropta hřívnatého (*Chlamydotis macqueenii*) v České republice. *Zprávy MOS* 73: 35–38.
- Chytil J. & Macháček P. 2002: Aves. In: Řehák Z., Gaisler J. & Chytil J. (eds.): Vertebrates of the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO. *Folia Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis, Biologia*, 106: 63–120.
- IOC2018: *IOC World Bird List*. <http://www.worldbirdnames.org/ioc-lists/master-list-2/> Navštíveno 3. 9. 2018.
- Jasso L. 2004: Husa krátkozobá (*Anser brachyrhynchus*) opět v Českém ráji. *Panurus* 14: 117.
- Jasso L. 2008: Buňňáček malý (*Hydrobates pelagicus*) opět nalezen v České republice. *Sylvia* 44: 69–71.
- Jasso L. 2014: *Strnad rákosní* (*Emberiza schoeniclus*) a *strnad tundrový* (*Emberiza pallasi*). <https://www.klub300.cz/clanky/id/248-strnad-rakosni-a-strnad-tundrovyy>. Navštíveno 14. 12. 2015.
- Jeitteles H. 1866: Ueber das Vorkommen der *Sylvia (Hippolais) polyglotta* Vieillot in Deutschland. *Verhandlungen der Zoologisch-Botanischen Gesellschaft in Wien* 16: 311–312.
- Jelínek M. & Šimek J. 2004: Faunistická pozorování v České republice v roce 2003. *Zprávy ČSO* 58: 32–47.
- Jelínek M. & Urbánek L. 2008: Výskyt strnada malinkého (*Emberiza pusilla*) v NPR Žehuňský rybník. *Panurus* 17: 99–100.
- Jensen G. H., Fox A. D., Christensen T. K., Clausen P., Koffijberg K., Liljebäck N., Mitchell C., Nilsson L. & Alhainen M. 2018: *Taiga Bean Goose. Population Status Report 2017–2018*. AEWG European Goose Management Platform. <https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/>

- document/AEWA_EGMIWG_3_11_TBG_pop_report.pdf. Navštíveno 14. 5. 2019.
- Jindra M. 1982: Pozorování poštolky jižní na Svitavsku. *Zprávy ČSO* 23: 6-7.
- Jirsík J. 1947/1948: Skřivan černý (*Melanocorypha yeltoniensis*) zastížen v Čechách? *Sylvia* 9/10: 96-97.
- Jirsík J. 1948: *Naši dravci*. Mladá fronta, Praha.
- Jirsík J. 1952: Husa polní islandská, sokol stěhovavý tundrový, káně lesní rezavá a linduška rudokrká v Čechách. *Sylvia* 14: 23-27.
- Jirsík J. 1955: *Naši pěvci. Část I*. Nakladatelství Československé akademie věd, Praha.
- Johnson O. W. & Johnson P. M. 2004: Biometrics and field identification of Pacific and American Golden Plovers. *British Birds* 97: 434-443.
- Kampe-Persson H. 2010: Naturalised geese in Europe. *Ornis Fennica* 20: 155-173.
- Kestenholz M., Heer L. & Keller H. 2005: Etablierte Neozoen in der europäischen Vogelwelt - eine Übersicht. *Ornithologische Beobachter* 102: 153-180.
- Khil L. & Albegger E. 2014: Nachweise seltener und bemerkenswerter Vogelarten in Österreich 2010-2011. 7. Bericht der Avifaunistischen Kommission von BirdLife Österreich. *Egretta* 53: 10-28.
- Klápště J. & Klápšťová J. 2007: První zjištěný výskyt cetie jižní (*Cettia cetti*) v České republice. *Sylvia* 43: 190-193.
- Kloubec B. 1980: Druhé pozorování kormorána chocholatého (*Phalacrocorax aristotelis*) v Československu. *Zprávy ČSOS* 20: 25-26.
- Kloubec B., Hora J. & Štastný K. (eds.) 2015: *Ptáci jižních Čech*. Jihočeský kraj, České Budějovice.
- Kněžourek K. 1910: *Velký přírodopis ptáků*. Díl první. I. L. Korbel, Praha.
- Kněžourek K. 1912: *Velký přírodopis ptáků*. Díl druhý. I. L. Korbel, Praha.
- Kocyan A. 1883: Die Vögel der Nord-Tatra. *Mittheilungen des Ornithologischen Vereines in Wien* 7: 169-170.
- Köhler K. 1935: Zur Vogelkunde Schlesiens. *Mitteilungen des Naturwissenschaftlichen Vereines in Troppau* 40: 49-51.
- Komisja Faunistyczna 2011: Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2010. *Ornis Polonica* 52: 117-149.
- Komisja Faunistyczna 2014: Rewizja wspólnych i historycznych stwierdzeń rzadkich ptaków w Polsce. *Ornis Polonica* 55: 115-134.
- Komisja Faunistyczna 2015: Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2014. *Ornis Polonica* 56: 99-136.
- Kondělka D. 1979: Prvé pozorování kormorána chocholatého (*Phalacrocorax aristotelis*) v Československu. *Časopis Slezského muzea A - Vědy přírodní* 28: 92.
- Kondělka D. 2004: První pozorování kajky bělohlavé (*Polysticta stelleri*) v České republice. *Sylvia* 40: 149-150.
- Kozák V. 1964: Zálet tereje bílého, *Sulla bassana* L. na Moravu. *Zprávy MOS* 1964: 9-10.
- Krieger H., Schmalzer A. & Brader M. 2004: Eine neue Vogelart für Oberösterreich - der Gleitaar (*Elanus caeruleus*). *Vogelkundliche Nachrichten aus Oberösterreich, Naturschutz aktuell* 12 (1): 69-75.
- Kubelka V. & Doležal R. 2007: Polák proužkozobý (*Aythya collaris*) - nový druh pro Českou republiku. *Sylvia* 43: 186-189.
- Kučírek L. 1952: O novém zástřeluhusu polní islandské (*Anser fabalis brachyrhynchus* Baillon). *Sylvia* 14: 132-133.
- Laber J. & Ranner A. 1997: Nachweise seltener und bemerkenswerter Vogelarten in Österreich 1991-1995. *Egretta* 40: 1-44.
- Ławicki Ł. 2012: Azure Tits and hybrids Azure × European Blue Tit in Europe. *Dutch Birding* 34: 219-231.
- Ławicki Ł. & Perlman Y. 2017: Black-winged Kite in the WP: Increase in breeding population, vagrancy and range. *Dutch Birding* 39: 1-12.
- Leonardi G. 2015: *The Lanner Falcon*. GLE, Catania.
- Malina J. 1986: Racek Sabinův (*Larus sabini*) poprvé v Československu. *Zprávy ČSO* 29: 1-4.
- Mandák M. & Hudeček J. 2005: První pozorování vlaštovky skalní (*Hirundo daurica*) na území České republiky? *Sylvia* 41: 129-135.
- Marthinsen G., Wenneberg L. & Lifjeld J. T. 2008: Low support for separate species within the redpoll complex (*Carduelis flammula-hornemanni-cabaret*) from analyses of mtDNA and microsatellite markers.

- Molecular Phylogenetics and Evolution* 47: 1005–1017.
- Matějka R. 1958: Druhý český doklad orla stepního (*Aquila rapax orientalis*). *Sylvia* 15: 262–263.
- Matušík H. & Zbořil M. 1975: Výskyt volavky rusohlavé (*Ardeola ibis* L.) na jižní Moravě. *Zprávy MOS* 33: 90–91.
- McInerney C. J. & Stoddart A. 2018: The 'Purple Swamphen' in Britain. *British Birds* 111: 515–518.
- Michel J. 1889: Eine Vermehrung der Ornitho Böhmens. *Mittheilungen des Ornithologischen Vereines in Wien* 13: 397–398.
- Michel J. 1890: Zur Ornitho Böhmens. *Ornithologisches Jahrbuch* 1: 110–112.
- Michel J. 1892a: Einige ornithologische Reise-Erinnerungen. *Mittheilungen des Ornithologischen Vereines in Wien* 16: 209–210.
- Michel J. 1892b: Ornithologische Excursionen im Isergebirge. *Mittheilungen des Ornithologischen Vereines in Wien* 16: 245–246.
- Michel J. & Reiser O. 1924: Zwei Fälle des Vorkommens des Eissturmvogels, *Fulmarus glacialis*, im Inneren des europäischen Festlandes. *Journal für Ornithologie* 72: 89–92.
- Mikkola H. & Rajasärkkä A. 2014: The Red-flanked Bluetail in Europe: Range expansion and population trends. *British Birds* 107: 561–566.
- Miklík J. 1959: Výskyt krahujce krátkoprstého (*Accipiter badius brevipes* Severtz.) na Ostravsku. *Časopis Slezského muzea A – Vědy přírodní* 8: 95–97.
- Milchev B. & Georgiev V. 2014: Extinction of the globally endangered Egyptian vulture *Neophron percnopterus* breeding in SE Bulgaria. *North-western Journal of Zoology* 10: 266–272.
- Mlíkovský J. 2004: Remarks on some records of the Slender-billed Curlew (*Numenius tenuirostris*). *Sylvia* 40: 125–130.
- Mlíkovský J. 2009a: Úvod do historické ornitologie. *Sylvia* 45: 39–50.
- Mlíkovský J. 2009b: Waterbirds of Lake Baikal, eastern Siberia, Russia. *Forktail* 25: 13–70.
- Mlíkovský J. 2009c: First record of the thick-billed Reed Bunting (*Emberiza schoeniclus reiseri*) from the Czech Republic. *Sylvia* 45: 242–247.
- Mlíkovský J. 2010: On historical records of *Turdus pallidus* and *Turdus obscurus* (Aves: Turdidae) from the Czech Republic. *Sylvia* 46: 149–156.
- Mlíkovský J. 2011: Records of the Purple Swamphen (*Porphyrio porphyrio*) from the Czech Republic: A review. *Sylvia* 47: 123–129.
- Mlíkovský J. 2012: Records of petrels and allies (Aves: Procellariiformes) from Czechia. *Sylvia* 48: 134–145.
- Mlíkovský J. & Sládeček M. 2014: Records of the Iceland Gull *Larus glaucooides* (Aves: Laridae) from Czechia. *Sylvia* 50: 94–98.
- MME Nomenclator Bizottság 2011: Az MME Nomenclator Bizottság 2008. Évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. *Aquila* 118: 143–154.
- Molitor P. 2018: Druhý doložený výskyt sýkory azurové (*Cyanistes cyaneus*) v České republice. *Acrocephalus (Ostrava)* 32: 32–34.
- Mrlík V. 1981: Třetí doložený výskyt orla jestřábího – *Hieraëetus fasciatus fasciatus* (Vieillot, 1822) – na území ČSSR. *Sylvia* 21: 85–90.
- Mrlík V. 1989: Orel stepní (*Aquila rapax*) v Československu. *Buteo* 4: 33–40.
- Muláček R., Zicha F., Moudrý Z. & Studecký J. 2015: První doložený výskyt rákosníka pokřovního (*Acrocephalus dumetorum*) v České republice. *Sylvia* 51: 93–96.
- Musílek J. 1935: Potáplice Adamsova (*Colymbus adamsii* Gray) v naší republice. *Věda přírodní* 16: 227–233.
- Musílek J. 1936: První zjištění buňáka šedého *Puffinus kuhlii* (BOIE) u nás. *Sylvia* 1 (4): 55–57.
- Musílek J. 1937: Nový racek šedý (*Larus hyperboreus* GUNN.) u nás. *Sylvia* 2: 24–25.
- Musílek J. 1946: *Ptactvo Pardubicka*. Vydavatelstvo Vlastivědného sborníku „Krajem Perštyňův“, Pardubice.
- Myslivečková J. & Voňková D. 2012: Dobrodružné putování volavky rusohlavé ze Zoo Dvůr Králové. https://www.rozhlas.cz/safari/zpravy/_zprava/dobrodruzne-putovani-volavky-rusohlave-ze-zoo-dvur-kralove-1000966. Navštíveno 16. 5. 2019.
- Nankinov D. N. 2000: Expansion of the Paddyfield Warbler in Europe in the se-

- cond half of the XX century. *Berkut* 9: 102–106.
- Netflug.dk 2018: *Bird list of Denmark. Cream-coloured Courser* (*Cursorius cursor*). http://www.netflug.dk/dklist.php?id=species_info&species_id=280. Navštiveno 1. 12. 2018.
- Oates J. 1997: Identification of Taiga Bean Goose and Tundra Bean Goose. *Birding World* 10 (11): 421–426.
- Olsen K. M. & Larsson H. 2003: *Gulls of North America, Europe, and Asia*. Princeton University Press, Princeton.
- Ots M. & Paal U. 2014: Linnuharuldused Eestis 2013. Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne nr. 12. *Hirundo* 2014 (2): 44–59.
- Ovaa A. & Groenendijk D., Berlijn M. & CDNA 2010: Rare birds in the Netherlands in 2009. *Dutch Birding* 32: 363–383.
- Ovaa A. & Groenendijk D., Haas M., Berlijn M. & CDNA 2013: Rare birds in the Netherlands in 2012. *Dutch Birding* 35: 357–379.
- P. A. 1874: Modřinka sibiřská (*Cyanistes cyanus*, Kaup, též *Parus cyanus*, Pall). *Vesmír* 3: 15–16.
- Palliardi A. A. 1852: *Systematische Uebersicht der Vögel Böhmens*. Carl Wilhelm Medau, Leitmeritz.
- Pârâu L. G., Strubbe D., Mori E., Menchetti M., Ancillotto L., van Kleunen A., White R. L., Luna Á., Hernández-Brito D., Le Louarn M., Clergeau D., Albayrak T., Franz D., Braun M. P., Schroeder J. & Wink M. 2016: Rose-ringed Parakeet *Psittacula krameri* Populations and Numbers in Europe: A Complete Overview. *Open Ornithology Journal* 9: 1–13.
- Parkin D. T. & Knox A. G. 2010: *The Status of Birds in Britain and Ireland*. Christopher Helm, London.
- Pashby B. S. & Cudworth J. 1969: The Fulmar ‚wreck‘ of 1962. *British Birds* 62: 97–109.
- Pavelka K. 1984/1985: Pozorování rybáka severního (*Sterna sandvicensis* Latham, 1787) na Choryňských rybnících (okres Vsetín). *Sylvia* 23/24: 138–140.
- Pavlů J. 1963: Křivka velká severoevropská (*Loxia pytyopsittacus pytyopsittacus* Borkh., 1793) na Králicku. *Acta Musei Reginaehradecensis Series A: Scientiae naturales* 5: 223–224.
- Peiter W. 1899: Das Vogelleben in Flur und Wald des deutsch-böhmischen Mittelgebirges. *Journal für Ornithologie* 47: 151–207.
- Pelzeln A. 1876: Verzeichniss der von Herrn Julius Finger dem kaiserlichen Muzeum als Geschenk übergeben Sammlung einheimischer Vögel. *Verhandlungen der Zoologisch-Botanischen Gesellschaft in Österreich* 26: 153–162.
- Perlman Y., Granit B. & Cohen A. 2017: Changes in the breeding avifauna of Israel during 2003–2016. *Zoology in the Middle East* 63: 8–16.
- Petrencu L., Ion C. & Baltag E. 2011: The distribution of wader birds in eastern Romania. *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, s. Biologie animală* 57: 63–79.
- Petro R. & Kondělka D. 1982: Prvé pozorování drozda plavého (*Turdus obscurus*) v Severomoravském kraji. *Časopis Slezskeho muzea A – Vědy přírodní* 31: 283.
- Philips J. C. 1986: *A Natural History of the Ducks*. Volume III and IV. Dover Publications, New York.
- Podhorský V. & Váňa F. 1968: Poznámky k výzkumu ptactva na Podblanicku v letech 1963–1967. *Sborník vlastivědných prací Podblanicka* 9: 46–50.
- Polčák J. 1995: Pozorování supy mrchožravého (*Neophron percnopterus*) na střední Moravě. *Moravský ornitolog* 1/95: 6.
- Polčák J. 1997: První pozorování čírky modrokrídlé (*Anas discors*) v České republice. *Sylvia* 33: 96–97.
- Polčák J. 2001: Pozorování keptušky stepní (*Chettusia gregaria*) v ČR s přihlédnutím na možný výskyt keptušky běloocasé (*Chettusia leucura*). *Zprávy MOS* 59: 163–168.
- Polčák J. 2004: Pozorování kormorána chocholatého (*Phalacrocorax aristotelis*) na střední Moravě. *Zprávy MOS* 62: 77–78.
- Poprach K. & Machar I. 2012: Historie vývoje avifauny, biotopů a ornitologického výzkumu v Litovelském Pomoraví. *Zprávy MOS* 70: 63–75.
- Ptušenko J. S. 1952: Otryad guseobraznye. In: Dementěv G. P., Gladkov N. A. (eds):

- Pticy Sovetskogo soyuza*. Sovětskaja nauka, Moskva.
- Ranner A. & Khil L. 2011: Nachweise seltener und bemerkenswerter Vogelarten in Österreich 2007–2009. 6. Bericht der Avifaunistischen Kommission von BirdLife Österreich. *Egretta* 52: 13–32.
- Ranner A. 2002: Nachweise seltener und bemerkenswerter Vogelarten in Österreich 1996–1998. 3. Bericht der Avifaunistischen Kommission von BirdLife Österreich. *Egretta* 45: 1–37.
- Ranner A. 2017: *List of Austrian Bird Species*. http://www.birdlife-afk.at/Artenliste_mit_A0_Dez2017_englisch.pdf. Navštíveno 8. 9. 2019.
- Raty L. & la Commission d'Homologation 2005: Rapport de la Commission d'Homologation. *Années 1998 à 2003, seconde partie: Espèces soumises à homologation nationale*. *Aves* 41: 165–208.
- Reiser O. 1885: Notiz. *Mittheilungen des Ornithologischen Vereines in Wien* 9: 115.
- Resano-Mayor J. 2018: *Snowfinch population structure in western Europe*. <https://www.bou.org.uk/resano-mayor-snowfinch-population/>. Navštíveno 11. 11. 2018.
- Richter K. 1938: Ein schwarzflügeliger Falkenmilau oder Gleitaar (*Elanus c. caeruleus* DESF.) als Irrgast in Südwestmähren. *Deutsche Jägerzeitung* 19: 172–173.
- Rosonowsky F. 1893: Die Marmelente (*Anas angustirostris* Ménétr.) in Ungarn. *Ornithologisches Jahrbuch* 4: 219.
- Rusek K. & Kondělka D. 1979: Bělořit okrový (*Oenanthe hispanica*) nový člen avifauny v Československu. *Časopis Slezského muzea A – Vědy přírodní* 25: 89.
- Růžička I. 1987: Zjištění rybáka severního (*Sterna sandvicensis* Lath.) na jižní Moravě. *Zprávy MOS* 45: 130–131.
- Rzehak E. C. F. 1894: Einige lokale Seltenheiten der österr.-schles. Ornith. im Troppauer Gymnasial-Museum. *Ornithologisches Jahrbuch* 5: 21–24.
- Rzehak E. C. F. 1895: Flamingos (*Phoenicopterus roseus* Pall.) in Oesterr.-Schlesien und in Mähren. *Mittheilungen des Ornithologischen Vereines in Wien* 19: 151.
- Sarat E. 2015: Programme to eradicate Ruddy Ducks in the U.K. In: Sarat E., Mazaubert E., Dutartre A., Poulet N. & Soubeyran Y. (eds): *Invasive Alien Species in Aquatic Environments: Practical Information and Management Insights*. Volume 2. Management insights. Onema, Knowledge for action series: 187–189.
- Sedliský V. 1995: První zjištěný výskyt pěnice bělohřdlé (*Sylvia melanocephala*) na území České republiky. *Sylvia* 31: 95–96.
- Self A. 2014: *The Birds of London*. Bloomsbury, London.
- Semrád B. 1966: Pátý český doklad buňňáčka malého (*Hydrobates pelagicus* [L.]). *Zprávy MOS* 1966: 1–2.
- Schade F. 1901: Ornithologische Notizen aus Mähren, mit besonderer Berücksichtigung der nächsten Umgebung Brünns. *Ornithologisches Jahrbuch* 12: 181–200.
- Schweizer M. 2005: Seltene Vogelarten und ungewöhnliche Vogelbeobachtungen in der Schweiz im Jahre 2004. *Ornithologische Beobachter* 102: 251–270.
- Schweizer M. & Thoma M. 2009: Seltene Vogelarten und ungewöhnliche Vogelbeobachtungen in der Schweiz im Jahre 2008. *Ornithologische Beobachter* 106: 377–400.
- Schweizerische Avifaunistische Kommission 2018: *Liste der Vogelarten der Schweiz*. https://www.vogelwarte.ch/downloads/files/projekte/ueberwachung/id/CH-Artliste_6.pdf. Navštíveno 15. 5. 2019.
- Sitko J. 1974: Alkoun úzkozobý (*Uria aalgea* L.) v ČSSR. *Zprávy MOS* 32: 39.
- Stawarczyk T., Cofta T., Kajzer Z., Lontkowski J. & Sikora A. 2017: *Rzadkie ptaki Polski*. Studio B&W Wojciech Janecki, Sosnowiec.
- Stoddart A. 2018: Siberian Accentors in Europe in autumn 2016 and the first British records. *British Birds* 111: 69–83.
- Stolarczyk J. 1990: Strnad cvrčivý (*Emberiza cirrus*) ve Slezsku. *Časopis Slezského muzea A – Vědy přírodní* 39: 284.
- Stolarczyk J. & Kondělka D. 1992: Výskyt kavčete žlutozobého (*Pyrrhonorax graculus*) na Moravě. *Acrocephalus (Ostrava)* 14: 82–83.
- Stolarczyk J., Mika J. & Kondělka D. 1987: Výskyt strnada rolního (*Emberiza rustica*) v Československu. *Časopis Slezského muzea A – Vědy přírodní* 36: 90–91.
- Stolarczyk J., Slamják P. & Hudeček J. 2003: Ostříž jižní (*Falco eleonorae*) poprvé

- zastižen v České republice. *Sylvia* 39: 155–157.
- Suvorov P., Sládeček M., Sitko J., Kolařík M. & Jelínek M. 2014: Historické výskyty racka šedého (*Larus hyperboreus*) na území České republiky a zpráva o nálezu jedince z roku 2012. *Sylvia* 50: 86–93.
- Svoboda S. 1967: Prvý výskyt turpana *Melanitta perspicillata* (L.) u nás. *Zprávy MOS* 1968: 15–21.
- Šálek P. 1995: První výskyt čejky trnitě (*Hoplopterus spinosus*) v České republice. *Sylvia* 31: 91–92.
- Ševčík M. 1994: Vodouš velký (*Tringa melanoleuca*, Gmelin) poprvé zjištěn na území střední Evropy. *Sylvia* 30: 162–163.
- Šidlovskij I. V. 1992: Kamenuska (*Histrionicus histrionicus*) na Ukrajině. *Vestník Zoologii* 1992 (2): 84.
- Šimeček K. 1998: První výskyt jespáka mořského (*Calidris maritima*) v České republice. *Sylvia* 34: 153–154.
- Šírek J. 1991: Červnové pozorování husy islandské (*Anser brachyrhynchus* Baill.) v Československu. *Zprávy MOS* 49: 164.
- Šírek J. 2004: Jespák rudokrký (*Calidris ruficollis*) – nový druh bahňáka pro Českou republiku. *Sylvia* 40: 135–137.
- Šírek J. 2006: Hohol bělavý (*Bucephala albeola*) v České republice. *Sylvia* 42: 117–119.
- Šírek J. & Doupal L. 2013: První pozorování pěníce malé (*Sylvia nana*) v České republice. *Zprávy MOS* 71: 27–30.
- Šírek J. & Pohanka J. 1994: První pozorování racka Audouiniho (*Larus audouinii*) v České republice. *Sylvia* 30: 160–161.
- Škorpíková V., Reiter A., Valášek M., Křivan V. & Pollheimer J. 2012: *Ptáci Národního parku Podyjí / Thayatal*. Správa Národního parku Podyjí, Znojmo.
- Štancl L. 1968: Ptactvo rybníka „Sopčec“. *Acta Musei Reginaehradecensis series A: Scientiae Naturales* 9: 157–193.
- Štancl L. & Štanclová H. 1987: *Ptactvo Pardubicka a Bohdanečska*. Krajské muzeum východních Čech Pardubice.
- Štusák J. M. 1963: Pozorování strnada severního *Calcarius lapponicus* (L.) v západních Čechách. *Zoologické listy* 12: 87–89.
- Šťastný K. & Hudec K. (eds) 2011: *Fauna ČR. Ptáci 3*. Academia, Praha.
- Šuhaj J. 2001: Detailnější hodnocení historických zpráv o výskytu orlosupa bradatého (*Gypaetus barbatus*) v České republice. *Buteo* 12: 153–160.
- Švec P. & Vltavská Z. 1980: Drozd plavý (*Turdus pallidus obscurus* Gmelin 1789) vzácný zatoulanec v ČSSR. *Zprávy ČSOS* 21: 22–26.
- Tejrovský V. 1989: Hohol islandský (*Bucephala islandica*), zajímavý zimní host na Ohři u Kadaně. *Zprávy ČSO* 31: 35.
- Těšál I. 1985: Faunistická pozorování v západních Čechách v roce 1984. *Sborník Západočeského muzea v Plzni. Příroda* 55: 1–16.
- Tůma V. 1974: Zvonohlík citrónový (*Serinus citrinella*) u Prahy. *Zprávy ČSOS* 13: 14.
- Urban V. 1970: Husa polní islandská (*Anser fabalis brachyrhynchus*) ulovena na Kutnohorsku. *Sylvia* 18: 221.
- Urbánek B. 1965: Příspěvek k poznání ptactva Československa. *Časopis Slezského muzea A – Vědy přírodní* 14: 119–126.
- Urbánek L. 1979: Alkon obecný (*Cephus grylle*) v ČSSR. *Zprávy ČSOS* 19: 6–7.
- Valloton L. & Piot B. 2010: Oiseaux rares et observations inhabituelles en Suisse en 2009. *Nos Oiseaux* 57: 283–301.
- Van den Bergh L. 2006: Geografische variatie bij ganzen Deel 10 (slot) De Sneeuwvangans *Anser caerulescens* en de Ross' Gans *Anser rossii*. *Het vogeljaar* 54: 10–21.
- Vaněk J. 2014: Druhý výskyt jespáka plavého (*Tryngites subruficollis*) v České republice. *Panurus* 23: 79–85.
- Vařečka V. 1891: Drop asijský (*Houbara (Otis) Maquensi* J. Gr.) v Čechách. *Vesmír* 20: 18.
- Vavřík M. 1996: Výskyt racka velkého (*Larus ichthyaetus*) v České republice a Evropě a jeho určování. *Sylvia* 32: 49–54.
- Vavřík M. 1999: Racek šedý (*Larus hyperboreus*) – nová pozorování v České republice s poznámkami k určování a výskytu v Evropě. *Sylvia* 35: 49–55.
- Vavřík M. 2004: Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2003. *Zprávy ČSO* 59: 24–32.
- Vavřík M. & FK ČSO 2016: Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2015. *Sylvia* 52: 67–86.
- Vavřík M. & FK ČSO 2017: Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2016. *Sylvia* 53: 70–89.
- Vavřík M. & FK ČSO 2018: Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2017. *Sylvia* 54: 69–83.
- Vavřík M. & Šírek J. 1997: Racek delawarský

- (*Larus delawarensis*) – nový druh pro Českou republiku. *Sylvia* 33: 91–95.
- Vavřík M. & Šírek J. 2012: Proměny české avifauny. *Ptačí svět* 19: 17–19.
- Verducci D., Biondi M., Sighele M. & Norante N. 2012: Revisione degli avvistamenti delle catture di Corrione biondo *Cursorius cursor* in Italia con cenni sul suo status in Europa. *U. D. I.* 37: 16–32.
- Vinicombe K. 2003: The identification of a hybrid Canvasback × Common Pochard: implications for the identification of vagrant Canvasbacks. *British Birds* 96: 112–118.
- Vinicombe K. 2007: The status of Red-headed Bunting in Britain. *British Birds* 100: 540–551.
- Von Hahn W. 1936: Die Invasion junger Flamingos (*Phoenicopterus ruber antiquorum*) in Schlesien im Herbst 1935. *Berichte des Vereins Schlesischer Ornithologen* 21: 10–15.
- Von Homeyer E. F. 1882: Der Habichts-Adler (*Nisaëtus Bonellii* Temm.) in Böhmen. *Journal für Ornithologie* 30: 317–318.
- Von Tschusi zu Schmidhoffen V. 1883: Nachruf an Ludw. Heinrich Jeitteles. *Mittheilungen des Ornithologischen Vereines in Wien* 7: 109–111.
- Von Tschusi zu Schmidhoffen V. 1894: Ornithologische Collectaneen. *Mittheilungen des ornithologischen Vereines in Wien* 18/6: 89–92.
- Von Tschusi zu Schmidhoffen V. 1906: Das Purpurhuhn (*Porphyrio caeruleus*) in Böhmen erlegt. *Ornithologisches Jahrbuch* 17: 26.
- Vondráček J. 1977: Prvé zastížení alkouna malého na území ČSSR. *Fauna Bohemiae Septentrionalis* 2: 35–36.
- Vondráček J. 1986: Bělořit okrový v Jizerských horách. *Fauna Bohemiae Septentrionalis* 11: 59.
- Waldvogel D., Lauper M. & Loercher F. 2017: International Bearded Vulture Monitoring (IBM) – Annual Report 2016. Vulture Conservation Foundation.
- Walker D. 2004: Audouin's Gull: New to Britain. *British Birds* 97: 537–541.
- Wanless S. & Harris M. P. 1997: *Phalacrocorax aristotelis*, Shag. *BWP Update* 1: 3–13.
- Wegst C. 2015: Einflug des Buschrohrsängers *Acrocephalus dumetorum* in Deutschland im Frühjahr 2014. *Seltene Vögel in Deutschland* 2014: 51–57.
- White S. & Kehoe C. 2017: Report on scarce migrant birds in Britain in 2014. Part I: Non-passerines. *British Birds* 109: 724–748.
- White S. & Kehoe C. 2018a: Report on scarce migrant birds in Britain in 2016. Part I: Non-passerines. *British Birds* 111: 446–469.
- White S. & Kehoe C. 2018b: Report on scarce migrant birds in Britain in 2016. Part 2: Passerines. *British Birds* 111: 519–542.
- White S. & Kehoe C. 2019: Report on scarce migrant birds in Britain in 2017. Part I: Non-passerines. *British Birds* 112: 444–468.
- Zdobnitzky F. 1908: Beitrag zu einer Ornithologie der Brünnener Umgebung. *Zeitschrift des Mährischen Landesmuseums* 8: 176–276.
- Žoha L. 1993: Hnízdění mniška šedého ve volné přírodě v okolí Sázavy. *Moravský ornitholog* 1/93: 8–11.

Došlo 4. července 2019, přijato 22. října 2019.

Received 4 July 2019, accepted 22 October 2019.

Příloha 1. Seznam ptáků České republiky k 31. 12. 2018. **Kategorie výskytu:** A – druh pozorovaný nejméně jednou od 1. ledna 1950, A0 – druh z kategorie A, ale bez jediného doloženého pozorování, B – druh pozorovaný pouze mezi 1. lednem 1800 a 31. prosincem 1949, B0 – druh z kategorie B bez jediného doloženého pozorování, C – druh vypuštěný nebo uprchlý ze zajetí, u něhož došlo k vytvoření samostatně se udržující hnízdní populace v České republice, nebo druh pocházející z takto kategorizované populace v jiné zemi. **Počet záznamů vzácných druhů:** a – vzácný host ≤ 10 pozorování, r – vzácný host > 10 pozorování (pokud je znám přesný počet akceptovaných záznamů, je uveden v závorce). **FK ČSO:** ++ pozorování posuzovaná FK ČSO, u nichž je třeba zaslat podrobné údaje o pozorování; + pozorování registrovaná FK ČSO (blíže viz <http://fkcsso.cz>). **Appendix 1.** List of Birds of the Czech Republic as of 31 December 2018. **Category of occurrence:** A – species recorded at least once since 1 January 1950, A0 – species listed in the category A without any documented observation, B – species recorded only between 1 January 1800 and 31 December 1949, B0 – species listed in the category B without any documented observation, C – species which was released to the wild or escaped from captivity and established a sustainable breeding population in the Czech Republic, or species coming from a population listed in this category in another country. **No. of records in rare species a – rare visitor ≤ 10 records, r – rare visitor > 10 records (the exact number of accepted records is given where known).** **CRC** (Czech Rarities Committee, working under the Czech Society for Ornithology): ++ records subject to assessment by CRC in which detailed data on the observation have to be submitted; + records subject to registration by CRC (for details see <http://fkcsso.cz>).

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / CRC
1 <i>Branta bernicla</i>	berneška tmavá	A	r	++
2 <i>Branta ruficollis</i>	berneška rudokrká	A	r	+
3 <i>Branta canadensis</i>	berneška velká	C	r	+
4 <i>Branta leucopsis</i>	berneška bělolící	A	r	+
5 <i>Anser caerulescens</i>	husa sněžní	B0	a (1)	++
6 <i>Anser anser</i>	husa velká	A		
7 <i>Anser fabalis</i>	husa polní	A		
8 <i>Anser serrirostris</i>	husa tundrová	A		
9 <i>Anser albifrons</i>	husa běločelá	A		
10 <i>Anser erythropus</i>	husa malá	A	r	++
11 <i>Cygnus olor</i>	labuť velká	A		
12 <i>Cygnus columbianus</i>	labuť malá	A	r (27)	++
13 <i>Cygnus cygnus</i>	labuť zpěvná	A	r	+
14 <i>Alopochen aegyptiaca</i>	husice nilská	C		

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / GRC
15 <i>Tadorna tadorna</i>	husice liščí	A		
16 <i>Tadorna ferruginea</i>	husice rezavá	C		
17 <i>Aix galericulata</i>	kachnička mandarínská	C		
18 <i>Spatula querquedula</i>	čírka modrá	A		
19 <i>Spatula discors</i>	čírka modrokřídlá	A0	a (1)	++
20 <i>Spatula chrypeata</i>	lžičák pestrý	A		
21 <i>Mareca strepera</i>	kopřivka obecná	A		
22 <i>Mareca penelope</i>	hvizdáček eurasijský	A		
23 <i>Mareca americana</i>	hvizdáček americký	A		
24 <i>Anas platyrhynchos</i>	kachna divoká	A	a (2)	++
25 <i>Anas acuta</i>	ostralka štíhlá	A		
26 <i>Anas crecca</i>	čírka obecná	A		
27 <i>Anas carolinensis</i>	čírka karolinská	A	a (1)	++
28 <i>Marmaronetta angustirostris</i>	čírka úzkozobá	B	a (2)	++
29 <i>Netta rufina</i>	zrzhlávka rudozobá	A		
30 <i>Aythya ferina</i>	polák velký	A		
31 <i>Aythya nyroca</i>	polák malý	A		
32 <i>Aythya collaris</i>	polák proužkozobý	A		
33 <i>Aythya fuligula</i>	polák chocholačka	A	a (2)	++
34 <i>Aythya marila</i>	polák kaholka	A		
35 <i>Somateria spectabilis</i>	kajka královská	A0	a (1)	++
36 <i>Somateria mollissima</i>	kajka mořská	A	r	+
37 <i>Melanitta fusca</i>	turpan hnědý	A		
38 <i>Melanitta nigra</i>	turpan černý	A	r	+
39 <i>Clangula hyemalis</i>	hoholka lední	A	r	+
40 <i>Bucephala clangula</i>	hohol severní	A		
41 <i>Mergellus albellus</i>	morčák malý	A		

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / GRC
42 <i>Mergus merganser</i>	morčák velký	A		
43 <i>Mergus serrator</i>	morčák prostřední	A		
44 <i>Oxyura jamaicensis</i>	kachnice kaštanová	C	a (8)	++
45 <i>Oxyura leucocephala</i>	kachnice bělohlavá	A0	a (5)	++
46 <i>Tetrastes bonasia</i>	jeřábek lesní	A		
47 <i>Tetrao urogallus</i>	tetřev hlušec	A		
48 <i>Lyrurus tetrix</i>	tetřevik obecný	A		
49 <i>Perdix perdix</i>	koroptev polní	A		
50 <i>Coturnix coturnix</i>	křepelka polní	A		
51 <i>Syrnaticus reevesii</i>	bažant královský	C		
52 <i>Phasianus colchicus</i>	bažant obecný	C		
53 <i>Gavia stellata</i>	potáplice malá	A		
54 <i>Gavia arctica</i>	potáplice severní	A		
55 <i>Gavia immer</i>	potáplice lední	A	r	++
56 <i>Gavia adamsii</i>	potáplice žlutozobá	A	a (5)	++
57 <i>Hydrobates pelagicus</i>	buřňáček malý	A	a (7)	++
58 <i>Fulmarus glacialis</i>	buřňák lední	A	a (5)	++
59 <i>Calonectris diomedea/</i> <i>borealis</i>	buřňák šedý / severoatlantský	B	a (1)	++
60 <i>Tachybaptus ruficollis</i>	potápka malá	A		
61 <i>Podiceps grisegena</i>	potápka rudokrká	A		
62 <i>Podiceps cristatus</i>	potápka roháč	A		
63 <i>Podiceps auritus</i>	potápka žlutorohá	A		
64 <i>Podiceps nigricollis</i>	potápka černokrká	A		
65 <i>Phoenicopterus roseus</i>	plameňák růžový	B	a (2)	++
66 <i>Ciconia nigra</i>	čáp černý	A		
67 <i>Ciconia ciconia</i>	čáp bílý	A		
68 <i>Plegadis falcinellus</i>	ibis hnědý	A	r	+

	vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / CRC
69	<i>Platalea leucorodia</i>	kolpík bílý	A		
70	<i>Botaurus stellaris</i>	bukač velký	A		
71	<i>Ixobrychus minutus</i>	bukáček malý	A		
72	<i>Nycticorax nycticorax</i>	kvakoš noční	A		
73	<i>Ardeola ralloides</i>	volavka vlasatá	A	r	+
74	<i>Bubulcus ibis</i>	volavka rusohlavá	A	a (9)	++
75	<i>Ardea cinerea</i>	volavka popelavá	A		
76	<i>Ardea purpurea</i>	volavka červená	A		
77	<i>Ardea alba</i>	volavka bílá	A		
78	<i>Egretta garzetta</i>	volavka stříbrná	A		
79	<i>Morus bassanus</i>	terej bílý	A	a (4)	++
80	<i>Microcarbo pygmaeus</i>	kormorán malý	A	r (75)	+
81	<i>Phalacrocorax carbo</i>	kormorán velký	A		
82	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	pelikán bílý	A	r (22)	++
83	<i>Pandion haliaetus</i>	orlovec říční	A		
84	<i>Elanus caeruleus</i>	luněč šedý	A	a (4)	++
85	<i>Neophron percnopterus</i>	sup mirchožravý	A0	a (3)	++
86	<i>Pernis apivorus</i>	včelojed lesní	A		
87	<i>Cypus fulvus</i>	sup bělohlavý	A	r	++
88	<i>Aegypius monachus</i>	sup hnědý	B/A0	r	++
89	<i>Circus gallicus</i>	orlík krátkoprstý	A	r	++
90	<i>Clanga pomarina</i>	orel křiklavý	A		
91	<i>Clanga clanga</i>	orel volavý	A	r	++
92	<i>Hieraetus pennatus</i>	orel nejmenší	A	r	++
93	<i>Aquila nipalensis</i>	orel stepní	A	a (4)	++
94	<i>Aquila heliaca</i>	orel královský	A	r	++
95	<i>Aquila chrysaetos</i>	orel skalní	A		
96	<i>Aquila fasciata</i>	orel jestřábí	A	a (3)	++

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / GRC
97 <i>Accipiter brevipes</i>	krahujec krátkoprstý	A	a (1)	++
98 <i>Accipiter nisus</i>	krahujec obecný	A		
99 <i>Accipiter gentilis</i>	ještěb lesní	A		
100 <i>Circus aeruginosus</i>	moták pochop	A		
101 <i>Circus cyaneus</i>	moták pilich	A		
102 <i>Circus macrourus</i>	moták stepní	A	r	+
103 <i>Circus pygargus</i>	moták lužní	A		
104 <i>Milvus milvus</i>	luňák červený	A		
105 <i>Milvus migrans</i>	luňák hnědý	A		
106 <i>Haliaeetus albicilla</i>	orel mořský	A		
107 <i>Buteo lagopus</i>	káně rousná	A		
108 <i>Buteo rufinus</i>	káně bělochvostá	A	r	+
109 <i>Buteo buteo</i>	káně lesní	A		
110 <i>Otis tarda</i>	drop velký	A	r	+
111 <i>Chlamydotis macqueenii</i>	drop hrivnatý	A	a (2)	++
112 <i>Tetrax tetrax</i>	drop malý	A	r	++
113 <i>Rallus aquaticus</i>	chrástal vodní	A		
114 <i>Crex crex</i>	chrástal polní	A		
115 <i>Porzana parva</i>	chrástal malý	A	r	+
116 <i>Porzana pusilla</i>	chrástal nejmenší	A	r	++
117 <i>Porzana porzana</i>	chrástal kropenatý	A		
118 <i>Gallinula chloropus</i>	slípka zelenonohá	A		
119 <i>Fulica atra</i>	lyska černá	A		
120 <i>Grus grus</i>	jeřáb popelavý	A		
121 <i>Burhinus oedipnemus</i>	dytík úhorní	A	r	+
122 <i>Haematopus ostralegus</i>	ústřičník velký	A	r	+
123 <i>Himantopus himantopus</i>	pisla čáponohá	A		
124 <i>Recurvirostra avosetta</i>	tenkozobec opačný	A		

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / GRC
125 <i>Vanellus vanellus</i>	čejka chocholátá	A		
126 <i>Vanellus gregarius</i>	kepuška stepní	A	r (13)	++
127 <i>Vanellus leucurus</i>	kepuška běloocasá	A	a (1)	++
128 <i>Pluvialis apricaria</i>	kulík zlatý	A		
129 <i>Pluvialis squatarola</i>	kulík bílý	A		
130 <i>Charadrius hiaticula</i>	kulík písečný	A		
131 <i>Charadrius dubius</i>	kulík říční	A		
132 <i>Charadrius alexandrinus</i>	kulík mořský	A	r (22)	++
133 <i>Charadrius morinellus</i>	kulík hnědý	A	r	+
134 <i>Numenius phaeopus</i>	koliha malá	A		
135 <i>Numenius arquata</i>	koliha velká	A		
136 <i>Limosa lapponica</i>	břehouš rudý	A	r	+
137 <i>Limosa limosa</i>	břehouš černoocasý	A		
138 <i>Arenaria interpres</i>	kamenáček pestrý	A	r	+
139 <i>Calidris canutus</i>	jespáček rezavý	A	r	+
140 <i>Calidris pugnax</i>	jespáček bojovný	A		
141 <i>Calidris falcinellus</i>	jespáček ploškozobý	A	r	++
142 <i>Calidris ferruginea</i>	jespáček křivozobý	A		
143 <i>Calidris temminckii</i>	jespáček šedý	A		
144 <i>Calidris ruftollis</i>	jespáček rudokrký	A0	a (1)	++
145 <i>Calidris alba</i>	jespáček písečný	A	r	+
146 <i>Calidris alpina</i>	jespáček obecný	A		
147 <i>Calidris maritima</i>	jespáček mořský	A0	a (1)	++
148 <i>Calidris bairdii</i>	jespáček dlouhokřídlý	A	a (2)	++
149 <i>Calidris minuta</i>	jespáček malý	A		
150 <i>Calidris fuscicollis</i>	jespáček tundrový	A0	a (1)	++
151 <i>Calidris subruficollis</i>	jespáček plavý	A	a (1)	++
152 <i>Calidris melanotos</i>	jespáček skvrnitý	A	r (14)	++

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / GRC
153 <i>Scolopax rusticola</i>	sluka lesní	A		
154 <i>Lymnocyptes minimus</i>	slučka malá	A		
155 <i>Gallinago media</i>	bekasina větší	A	r	+
156 <i>Gallinago gallinago</i>	bekasina otavní	A		
157 <i>Xenus cinereus</i>	vodouš malý	A	r (13)	++
158 <i>Phalaropus lobatus</i>	lyskonoh úzkozobý	A	r	+
159 <i>Phalaropus fulicarius</i>	lyskonoh ploskozobý	A	r (29)	++
160 <i>Actitis hypoleucos</i>	pisítek obecný	A		
161 <i>Tringa ochropus</i>	vodouš kropenatý	A		
162 <i>Tringa totanus</i>	vodouš rudonohý	A		
163 <i>Tringa stagnatilis</i>	vodouš šiflí	A	r	+
164 <i>Tringa glareola</i>	vodouš bahenní	A		
165 <i>Tringa erythropus</i>	vodouš tmavý	A		
166 <i>Tringa nebularia</i>	vodouš šedý	A		
167 <i>Tringa melanoleuca</i>	vodouš velký	A	a (1)	++
168 <i>Cursorius cursor</i>	běhulík plavý	B	a (3)	++
169 <i>Glareola pratimcola</i>	ouhorlík stepní	A0	a (2)	++
170 <i>Glareola nordmanni</i>	ouhorlík černokřídlý	A0	a (1)	++
171 <i>Rissa tridactyla</i>	racek tříprstý	A	r	++
172 <i>Xema sabini</i>	racek Sabinův	A	a (6)	++
173 <i>Chroicocephalus philadelphia</i>	racek Bonapartův	A0	a (1)	++
174 <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	racek chechtavý	A		
175 <i>Hydrocoloeus minutus</i>	racek malý	A		
176 <i>Ichthyaeetus audouinii</i>	racek Audouinův	A	a (3)	++
177 <i>Ichthyaeetus melanocephalus</i>	racek černohlavý	A		
178 <i>Ichthyaeetus ichthyaeetus</i>	racek velký	A	a (7)	++
179 <i>Larus canus</i>	racek bouřní	A		

	vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / GRC
180	<i>Larus delawarensis</i>	racek delawarský	A0	a (4)	++
181	<i>Larus marinus</i>	racek mořský	A	r	++
182	<i>Larus hyperboreus</i>	racek šedý	A	r (11)	++
183	<i>Larus glaucooides</i>	racek polární	A	a (3)	++
184	<i>Larus argentatus</i>	racek stříbrný	A		
185	<i>Larus cachinnans</i>	racek bělohlavý	A		
186	<i>Larus michahellis</i>	racek středomořský	A		
187	<i>Larus fuscus</i>	racek žlutohřbý	A		
188	<i>Gelochelidon nilotica</i>	rybák černozobý	B/A0	r (17)	++
189	<i>Hydroprogne caspia</i>	rybák velkozobý	A		
190	<i>Thalasseus sandvicensis</i>	rybák severní	A	a (10)	++
191	<i>Sterna albifrons</i>	rybák malý	A	r	+
192	<i>Sterna hirundo</i>	rybák obecný	A		
193	<i>Sterna paradisaea</i>	rybák dlouhoocasý	A	r (39)	++
194	<i>Chlidonias hybrida</i>	rybák bahenní	A		
195	<i>Chlidonias leucopterus</i>	rybák bělokřídlý	A		
196	<i>Chlidonias niger</i>	rybák černý	A		
197	<i>Stercorarius skua</i>	chaluha velká	A	r (14)	++
198	<i>Stercorarius pomarinus</i>	chaluha pomořanská	A	r	++
199	<i>Stercorarius parasiticus</i>	chaluha příživná	A	r	++
200	<i>Stercorarius longicaudus</i>	chaluha malá	A	r	++
201	<i>Uria aalge</i>	alkoun úzkozobý	A0	a (1)	++
202	<i>Alca torda</i>	alka malá	B	a (1)	++
203	<i>Cephus grylle</i>	alkoun obecný	A0	a (1)	++
204	<i>Syrhaptes paradoxus</i>	stepokur kirgizský	B	a (1)	++
205	<i>Columba livia</i> f. <i>domestica</i>	holub domácí	C	r (52)	++
206	<i>Columba oenas</i>	holub doupňák	A		
207	<i>Columba palumbus</i>	holub hřivnác	A		

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / CRC
208 <i>Streptopelia turtur</i>	hrdička divoká	A		
209 <i>Streptopelia decaocto</i>	hrdička zahradní	A		
210 <i>Cuculus canorus</i>	kukačka obecná	A		
211 <i>Tyto alba</i>	sova pálená	A	r	+
212 <i>Otus scops</i>	výreček malý	A		
213 <i>Bubo scandiacus</i>	sovice sněžní	B	r	++
214 <i>Bubo bubo</i>	výr velký	A		
215 <i>Strix aluco</i>	puštk obecný	A		
216 <i>Strix uralensis</i>	puštk bělavý	A		
217 <i>Surnia ulula</i>	sovice krahujová	A		
218 <i>Glaucidium passerinum</i>	kulišek nejmenší	A	r	++
219 <i>Athene noctua</i>	syček obecný	A		
220 <i>Aegolius funereus</i>	syč rousný	A		
221 <i>Asio otus</i>	kalous ušatý	A		
222 <i>Asio flammeus</i>	kalous pustovka	A		
223 <i>Caprimulgus europaeus</i>	lelek lesní	A		
224 <i>Tachymarpis melba</i>	rorýs velký	A	r (14)	++
225 <i>Apus apus</i>	rorýs obecný	A		
226 <i>Coracias garrulus</i>	mandelík hajní	A		
227 <i>Alcedo atthis</i>	leďňáček říční	A	r	+
228 <i>Merops apiaster</i>	vlha pestrá	A		
229 <i>Upupa epops</i>	dudek chocholatý	A		
230 <i>Jynx torquilla</i>	kruhlav obecný	A		
231 <i>Picoides tridactylus</i>	datlík tříprstý	A		
232 <i>Dendrocoptes medius</i>	strakapoud prostřední	A		
233 <i>Dryobates minor</i>	strakapoud malý	A		
234 <i>Dendrocopos syriacus</i>	strakapoud jižní	A		
235 <i>Dendrocopos major</i>	strakapoud velký	A		

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / GRC
236 <i>Dendrocopos leucotos</i>	strakapoud bělohřbetý	A		
237 <i>Dryocopus martius</i>	datel černý	A		
238 <i>Picus viridis</i>	žluna zelená	A		
239 <i>Picus canus</i>	žluna šedá	A		
240 <i>Falco naumanni</i>	poštolka jižní	B	r	++
241 <i>Falco tinnunculus</i>	poštolka obecná	A		
242 <i>Falco vespertinus</i>	poštolka rudonohá	A		
243 <i>Falco columbarius</i>	dřemlík tundrový	A		
244 <i>Falco subbuteo</i>	ostříž lesní	A		
245 <i>Falco cherrug</i>	raroh velký	A		
246 <i>Falco peregrinus</i>	sokol stěhovavý	A		
247 <i>Lanius collurio</i>	tuhýk obecný	A		
248 <i>Lanius minor</i>	tuhýk menší	A	r	++
249 <i>Lanius excubitor</i>	tuhýk šedý	A		
250 <i>Lanius senator</i>	tuhýk rudohlavý	A	r	++
251 <i>Oriolus oriolus</i>	žluva hajní	A		
252 <i>Garrulus glandarius</i>	sojka obecná	A		
253 <i>Pica pica</i>	straka obecná	A		
254 <i>Nucifraga caryocatactes</i>	ořešník kropenatý	A		
255 <i>Pyrrhonorax graculus</i>	kavče žlutozobé	A	a (6)	++
256 <i>Coloeus monedula</i>	kavka obecná	A		
257 <i>Corvus frugilegus</i>	havran polní	A		
258 <i>Corvus corone</i>	vrána černá	A		
259 <i>Corvus cornix</i>	vrána šedá	A		
260 <i>Corvus corax</i>	krkavec velký	A		
261 <i>Bombycilla garrulus</i>	brkoslav severní	A		
262 <i>Periparus ater</i>	sýkora uhelníček	A		
263 <i>Lophophanes cristatus</i>	sýkora parukářka	A		

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / GRC
264 <i>Poecile palustris</i>	sykora babka	A		
265 <i>Poecile montanus</i>	sykora lužní	A		
266 <i>Cyanistes caeruleus</i>	sykora modřínka	A		
267 <i>Cyanistes cyaneus</i>	sykora azurová	A	a (3)	++
268 <i>Parus major</i>	sykora koňadra	A		
269 <i>Remiz pendulinus</i>	moudvláček lužní	A		
270 <i>Panurus biarmicus</i>	sykořice vousatá	A		
271 <i>Lullula arborea</i>	skrivan lesní	A		
272 <i>Alauda arvensis</i>	skrivan polní	A		
273 <i>Galerida cristata</i>	chocholouš obecný	A		
274 <i>Eremophila alpestris</i>	skrivan ouškatý	A	r	+
275 <i>Melanocorypha calandria</i>	kalandra zpěvná	B	a (3)	++
276 <i>Riparia riparia</i>	břehule říční	A		
277 <i>Hirundo rustica</i>	vlaštovka obecná	A		
278 <i>Phyonoprogne rupestris</i>	břehule skalní	A	a (2)	++
279 <i>Delichon urbicum</i>	jiříčka obecná	A		
280 <i>Cecropis daurica</i>	vlaštovka skalní	A	a (6)	++
281 <i>Cettia cetti</i>	cette jižní	A	a (2)	++
282 <i>Aegithalos caudatus</i>	mlynařík dlouhoocasý	A		
283 <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	budníček lesní	A		
284 <i>Phylloscopus bonelli</i>	budníček horský	A	a (1)	++
285 <i>Phylloscopus inornatus</i>	budníček pruhohlavý	A	r (45)	++
286 <i>Phylloscopus proregulus</i>	budníček zlatohlavý	A	a (9)	++
287 <i>Phylloscopus schwarzi</i>	budníček tlustozobý	A	a (2)	++
288 <i>Phylloscopus fuscatus</i>	budníček temný	A	a (1)	++
289 <i>Phylloscopus trochilus</i>	budníček větší	A		
290 <i>Phylloscopus collybita</i>	budníček menší	A		
291 <i>Phylloscopus trochiloides</i>	budníček zelený	A		

	vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / GRC
292	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	rákosník velký	A		
293	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	rákosník tamaryškový	A	r	++
294	<i>Acrocephalus paludicola</i>	rákosník ostricový	A	r	++
295	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	rákosník proužkovaný	A		
296	<i>Acrocephalus agricola</i>	rákosník plavý	A	a (1)	++
297	<i>Acrocephalus dumetorum</i>	rákosník pokřovní	A	a (3)	++
298	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	rákosník obecný	A		
299	<i>Acrocephalus palustris</i>	rákosník zpěvný	A		
300	<i>Icthyophaga cincta</i>	sedmihlásek malý	A	a (2)	++
301	<i>Icthyophaga cincta</i>	sedmihlásek šedý	A	a (1)	++
302	<i>Hippoboscus oleria</i>	sedmihlásek světlý	B	a (1)	++
303	<i>Hippoboscus oleria</i>	sedmihlásek hajní	A		
304	<i>Locustella naevia</i>	cvrčilka zelená	A		
305	<i>Locustella fluviatilis</i>	cvrčilka říční	A		
306	<i>Locustella luscinioides</i>	cvrčilka slavíková	A		
307	<i>Sylvia atricapilla</i>	pěnice černohlavá	A		
308	<i>Sylvia borin</i>	pěnice slavíková	A		
309	<i>Sylvia nisoria</i>	pěnice vlašská	A		
310	<i>Sylvia curruca</i>	pěnice pokřovní	A		
311	<i>Sylvia nama</i>	pěnice malá	A	a (1)	++
312	<i>Sylvia communis</i>	pěnice hnědokřídla	A		
313	<i>Sylvia undata</i>	pěnice kaštanová	A	a (1)	++
314	<i>Sylvia cantillans</i>	pěnice vousatá	A	a (1)	++
315	<i>Sylvia melanocephala</i>	pěnice bělohrdlá	A	a (1)	++
316	<i>Regulus ignicapilla</i>	králíček ohnivý	A		
317	<i>Regulus regulus</i>	králíček obecný	A		
318	<i>Troglodytes troglodytes</i>	střízlík obecný	A		

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / GRC
319 <i>Sitta europaea</i>	brhlík lesní	A		
320 <i>Tichodroma muraria</i>	zedníček skalní	A	r	+
321 <i>Certhia familiaris</i>	šoupálek dlouhoprstý	A		
322 <i>Certhia brachyductyla</i>	šoupálek krátkoprstý	A		
323 <i>Pastor roseus</i>	špaček růžový	A	r	++
324 <i>Sturnus vulgaris</i>	špaček obecný	A		
325 <i>Turdus torquatus</i>	kos horský	A		
326 <i>Turdus merula</i>	kos černý	A		
327 <i>Turdus atrogularis</i>	drozd černohrdlý	B	a (1)	++
328 <i>Turdus pilaris</i>	drozd kvičala	A		
329 <i>Turdus iliacus</i>	drozd cvrčala	A		
330 <i>Turdus philomelos</i>	drozd zpěvný	A		
331 <i>Turdus viscivorus</i>	drozd brávník	A		
332 <i>Muscicapa striata</i>	lejsek šedý	A		
333 <i>Erithacus rubecula</i>	červenka obecná	A		
334 <i>Luscinia svecica</i>	slavík modráček	A		
335 <i>Luscinia luscinia</i>	slavík tmavý	A		
336 <i>Luscinia megarhynchos</i>	slavík obecný	A		
337 <i>Tarsiger cyanurus</i>	modruška tajgová	A		
338 <i>Ficedula hypoleuca</i>	lejsek černohlavý	A		
339 <i>Ficedula albicollis</i>	lejsek bělokrký	A		
340 <i>Ficedula parva</i>	lejsek malý	A		
341 <i>Phoenicurus ochruros</i>	rehek domácí	A		
342 <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	rehek zahradní	A		
343 <i>Monticola saxatilis</i>	skalník zpěvný	A	r	++
344 <i>Saxicola rubetra</i>	bramborníček hnědý	A		
345 <i>Saxicola rubicola</i>	bramborníček černohlavý	A		
346 <i>Oenanthe oenanthe</i>	bělořit šedý	A		

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / GRC
347 <i>Oenanthe deserti</i>	bělořit pouštní	A	a (1)	++
348 <i>Oenanthe hispanica</i>	bělořit okrový	A	a (1)	++
349 <i>Cinclus cinclus</i>	skorec vodní	A		
350 <i>Passer domesticus</i>	vrabec domácí	A		
351 <i>Passer montanus</i>	vrabec polní	A		
352 <i>Montifringilla nivalis</i>	pěnkavák sněžní	A	a (n+3)	++
353 <i>Prunella collaris</i>	pěvuška podhorní	A	r	+
354 <i>Prunella montanella</i>	pěvuška horská	A	a (2)	++
355 <i>Prunella modularis</i>	pěvuška modrá	A		
356 <i>Motacilla flava</i>	konipas luční	A		
357 <i>Motacilla citreola</i>	konipas citronový	A	r (79)	+
358 <i>Motacilla cinerea</i>	konipas horský	A		
359 <i>Motacilla alba</i>	konipas bílý	A		
360 <i>Anthus richardi</i>	linduška velká	A	a (1)	++
361 <i>Anthus campestris</i>	linduška úhorní	A	r	+
362 <i>Anthus pratensis</i>	linduška luční	A		
363 <i>Anthus trivialis</i>	linduška lesní	A		
364 <i>Anthus cervinus</i>	linduška rudokrká	A		
365 <i>Anthus spinoletta</i>	linduška horská	A		
366 <i>Anthus petrosus</i>	linduška skalní	A0	a (1)	++
367 <i>Fringilla coelebs</i>	pěnkava obecná	A		
368 <i>Fringilla montifringilla</i>	pěnkava jilkavec	A		
369 <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	dlask tlustozobý	A		
370 <i>Pimicola enucleator</i>	hýl křivčí	A	r	++
371 <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	hýl obecný	A		
372 <i>Bucanetes githagineus</i>	hýl pouštní	A	a (1)	++
373 <i>Carpodacus erythrinus</i>	hýl rudý	A		

vědecký název / scientific name	český název / Czech name	kategorie výskytu / category of occurrence	počet záznamů vzácných druhů / no. of records in rare species	FK ČSO / CRC
374 <i>Chloris chloris</i>	zvoněk zelený	A		
375 <i>Linaria flavivestris</i>	konopka žlutozobá	A		
376 <i>Linaria cannabina</i>	konopka obecná	A		
377 <i>Acanthis flammea</i>	čččetka zimní	A		
378 <i>Acanthis cabaret</i>	čččetka tmavá	A		
379 <i>Acanthis hormemanni</i>	čččetka bělavá	A	a (8)	++
380 <i>Loxia pytyopsittacus</i>	křivka velká	A	r	++
381 <i>Loxia curvirostra</i>	křivka obecná	A		
382 <i>Loxia leucoptera</i>	křivka bělokrídlá	A	r	++
383 <i>Carduelis carduelis</i>	stehlík obecný	A		
384 <i>Carduelis citrinella</i>	zvonohlík citronový	B	a (1)	++
385 <i>Serinus serinus</i>	zvonohlík zahradní	A		
386 <i>Spinus spinus</i>	čížek lesní	A		
387 <i>Calcarius lapponicus</i>	strnad severní	A	a (5)	++
388 <i>Plectrophenax nivalis</i>	sněhule severní	A		
389 <i>Emberiza calandra</i>	strnad luční	A		
390 <i>Emberiza citrinella</i>	strnad obecný	A		
391 <i>Emberiza leucocephalos</i>	strnad bělohlavý	A	a (3)	++
392 <i>Emberiza cia</i>	strnad viničný	A	a (3)	++
393 <i>Emberiza hortulana</i>	strnad zahradní	A		
394 <i>Emberiza cirius</i>	strnad cvrčivý	B	a (1)	++
395 <i>Emberiza pusilla</i>	strnad malinký	A	a (6)	++
396 <i>Emberiza rustica</i>	strnad rolní	A	a (2)	++
397 <i>Emberiza schoeniclus</i>	strnad rákosní	A		

Příloha 2. Druhy zařazené do kategorie D. Do této kategorie jsou řazena pozorování jedinců, které nelze s určitostí považovat za jedince z volné přírody (kategorie A + B) ani za uprchlíky ze zajetí (kategorie E). Druhy zařazené v kategorii D nejsou řazeny do avifauny České republiky. Počet akceptovaných záznamů: a – vzácný host ≤ 10 pozorování (přesný počet záznamů).

Appendix 2. Species listed in the category D. In this category, the species whose records can not be certainly considered neither individuals from the wild (categories A + B) nor escapes from captivity (category E), are listed. Species listed in the category D are not included in the bird fauna of the Czech Republic. Number of acceptor records: a – rare visitor ≤ 10 records (the exact number of records).

vědecký název / <i>scientific name</i>	český název / <i>Czech name</i>	počet akceptovaných záznamů / <i>no. of accepted records</i>
<i>Aythya valisineria</i>	polák dlouhozobý	a (1)
<i>Histrionicus histrionicus</i>	kačka strakatá	a (1)
<i>Bucephala albeola</i>	hohol bělavý	a (3)
<i>Bucephala islandica</i>	hohol islandský	a (1)
<i>Lophodytes cucullatus</i>	morčák chocholatý	a (7)
<i>Threskiornis aethiopicus</i>	ibis posvátný	a (8)
<i>Gypaetus barbatus</i>	orlosup bradatý	a (1)
<i>Porphyrio porphyrio</i>	slípka modrá	a (1)
<i>Vanellus spinosus</i>	čejka trnitá	a (1)
<i>Alle alle</i>	alkoun malý	a (1)
<i>Psittacula krameri</i>	alexandr malý	nezvažován FK ČSO / <i>not considered by CRC</i>
<i>Falco biarmicus</i>	raroh jižní	a (1)
<i>Falco rusticolus</i>	raroh lovecký	a (1)
<i>Passer hispaniolensis</i>	vrabec pokřovní	a (1)
<i>Emberiza bruniceps</i>	strnad hnědohlavý	a (1)